

EBSO HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

AĞUSTOS 2012

Sanayinin çarkları Merkez'in rotasında

teknofset

*işinizi
şansa
bırakmayız*

5632 sokak no: 26
çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04
www.teknofset.com
bilgi@teknofset.com

KARTVİZİT BROŞÜR KATALOG ETİKET MENÜ DOSYA KLASÖR KASET TAKVİM MASA TAKVİMİ
AJANDA DUVAR TAKVİMİ CD KUTUSU BARDAK ALTI KİTAP ANDAÇ FOTO BOOK
BEYAZ BASKI DERİNLİKLİ PVC METALİZE OPAKPP ŞEFFAF PP TRANSFER KAĞITLARI
SELEFON KIRIM KESİM FERFORAJ TEL DİKİŞ KAPAK TAKMA SERT KAPAK DERİ KAPAK...

The HP
Print Excellence
Awards

2012

" Genel Ticari Baskı Kategorisi'nde
2012 HP Baskı Mükemmelliği
Yarışması Birincisi "

KUBILAY
OFSET REPRO
TİCARET LİMİTED BİRKETİ

Tuna Mah. Sanat Cad.
No:1/1-O Çamdibi İş Mrk.
Çamdibi - Bornova / İZMİR
Tel: 0.232.469 93 55
Faks: 0.232.459 09 91
www.kubilayofset.com

AĞUSTOS GÜNDEMİ

AĞUSTOS 2012

Yıl : 29

Sayı: 339

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın İcra Kurulu

Ender YORGANCILAR
Bayram TALAY
Berkay ESKİNAZİ
Mustafa KALYONCU

Yayın Sorumlusu

Mehmet Ali SÜTLÜ

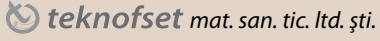
Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks: (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr

Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09 • faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 27 Ağustos 2012

- 4** Kanun maddeleri yolumuzu tıkamasın
- 6** Kesintisiz dönen çarklar Merkez'in rotasında
- 8** İhracatta frene bastık
- 12** 2013 yılında da temkinli olmaya devam
- 14** Sanayici düşük faiz gerçekçi kur istiyor
- 16** İhracatın yüzde 60'ı KOBİ'den
- 21** Türkiye Avrupa'yı yakaladı AB'ye alınmalı
- 22** 6 ayda 8.2 milyar dolarlık yabancı sermaye
- 26** Çağlayan: Teşvik sistemi emin adımlarla ilerliyor
- 30** Yorgancılar'dan teşvik için dönüşüm uyarısı
- 34** Mesleksizlik kaderimiz olmasın
- 36** İşsizlik yeniden tek haneye düştü
- 38** İsim hakkı yetmez markayı pazara çıkarmak lazım
- 44** İstikrar için tasarruf
- 49** Sanayiciden bankalara haksız kesinti tepkisi
- 56** Gökçuoğlu: Sanayicinin üzerindeki yükler azaltılmalı
- 60** TÜİK'in verileri sanayicinin hizmetinde
- 66** Ekonomik göstergeler

Kapak

Toplam sanayi üretimi Merkez Bankası'nın 'ılımlı toparlanma' senaryosunda kaldı. Haziran 2012'de geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2.7 oranında artarken, ilk altı aydaki artış hızı yüzde 3.1 oldu.

bilge san

**Torin
BIG
RED**

Ceresit

Tangit Hankel Sista

Pattex

WD-40

Elta Tools

IZELTAS

SKIL

BOSCH

ELTOS

Karbosan

magmaweld™

LOCTITE

CROWN FLEX

MAX-EXTRA

YILDIZ

RUCCO

OSAKA

NORM

OERLIKON

le-qe

YDS

TRI - RHOMB

Beybi

PORT-BAG

Supremat

BİLGESAN TEKNİK HIRDAVAT KİMYA PLASTİK TEKSTİL SAN. TİC. İML. İTH. VE İHR. LTD.ŞTİ

Merkez 10006 Sk. No:6 A.O.S.B.
Çiğli - İZMİR
T/F: 0232 328 3509 - 1107 (ppx)

Aydın Şube Alt San. Sit. Tepecik
Blv. N:5/A Merkez/AYDIN
Tel/Fax:0256 211 3550 - 55(ppx)

Bursa Şube Üç Evler Mah. 77 Sk.
No:2/O Nilüfer - BURSA
Tel/Fax: 0224 443 4942 - 44 (ppx)

Astım Şube Astım Org. San. Böl.
2/G Astım - AYDIN
Tel/Fax: 0256 231 1323 - 18 (ppx)

Kanun maddeleri yolumuzu tıkamasın derken yürekler dağlanmaya devam ediyor

Ender YORGANCILAR
Yönetim Kurulu Başkanı

İş dünyası olarak; önce Türk Ticaret Kanunu'nda iş yapmayı güçleştiren ve adeta cezalandıran hükümlerin yaratacağı sakıncaları aylarca anlatmaya çalıştık. Haklı itirazlarımız yerini bulmuş ve Kanun'da yeni bir düzenlemeye gidilmiştir. Emegi geçenlere bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Şimdi de Borçlar Kanunu ile ilgili bazı maddeler, Kanun'un revizyonunu gerektirmektedir. Yazımızda bu maddelerden birkaçını sizlerle paylaşacağım:

- Türk Borçlar Kanunu'nda iş dünyasını en çok zorlayacak olan madde eşlerin rızasının alınması ile ilgili olmaktadır. Bu zorunluluğun, ticari hayatı zorlaştıracığı ve aile kurumuna zarar vereceği aşıkardır. Diğer yandan bankalardan yapılan kredi ve borçlanma işlemlerinde şirket ortaklarının eşlerinin de imza atması, çok ortaklı şirketleri sıkıntıya sokacak niteliktedir.
- Ekonomik kriz dönemleri gibi olağanüstü durumlarda, sözleşmelerin değişen koşullara göre uyarlanacağına ilişkin madde, çok basit nedenlerle dahi geçmiş ekonomik krizlerle dolu olan ülkemizde; kredi kullanan kişi ve şirketin daha fazla zarar görmesine neden olacak, ekonomik uçurumu biraz daha derinleştirecektir.
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun, hizmet sözleşmeleri bölümünün, ceza koşulu ve ibra başlıklı 420. maddesinde, "işçinin işverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin ibra tarihi itibarıyla sözleşmenin sona ermesinden başlayarak en az bir aylık sürenin geçmiş bulunması şartı"nın uygulanması güçlük arz edecek mahiyettedir. Bu sebeple ilgili maddeden bir aylık sürenin geçmiş olması şartı kaldırılmalıdır.
- Türk Borçlar Kanunu'nun 99. maddesine getirilen düzenleme ile döviz alacaklısına, dövizin efektif olarak ödenmesini isteyebilme imkanı da sağlanmıştır. Borçluyu korurken, ulusal paranın saygınlığını da koruma kaygısı bu madde ile gözardı edilmektedir.

Temennimiz; söz konusu maddelerde gerekli rötuşların yapılması ve bundan sonraki süreçte iş yapmayı güçleştiren yasa maddeleri, bürokratik anlayış farklılıkları gibi engellerin yolumuzu tıkamamasıdır.

Bir diğer temennimiz de; 30 yılı aşkın süredir Türkiye Cumhuriyeti'ni bölme amaçlı, mübarek Ramazan ayında ve son olarak Bayramda dahi masum çocukların, sivil insanların hayatlarına son vermeyi kendilerinde hak gören terör belasının son bulmasına ilişkindir.

Doğu'dan Batı'ya kayan, şuursuz bir güç gösterisi haline dönüşen teröre yardım ve yataklık edenleri lanetliyoruz. Bırakınız eylemi, değil ki düşüncede dahi bu zihniyeti destekleyenler, yedikleri ekmeğe ihanet edenler, vicdan ve merhamet duygusundan yoksun olanlar zaten bu vatanın bir evladı hiç olmamıştır.

Türkiye'nin başarılarını gölgelemeye, barış ve huzur ortamını bozmaya çalışanlar bu hain emellerine hiçbir zaman ulaşamayacaklardır. Şemdinli'den, Gaziantep'ten Foça'ya kadar şehitlik mertebesine ulaşan, gazi olan her bir Mehmetçğimiz bizlerin kahramanıdır. Şükranla ve rahmetle anıyor, ailelerine ve ulusumuza başsağlığı ve sabır diliyor, yaralı askerlerimize ve vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Şu saatten sonra, birbirini suçlayan parti temsilcileri yerine ortak tepkiler veren, ortak kararlara imza atan liderlere bu ülkenin ihtiyacı vardır. Şimdi sağduyu ile doğru adımın atılması zamanıdır. Yüreklerimiz daha fazla dağlanmasın, tek bir eve dahi artık ateş düşmesin diye herkes sorumluluğunu yerine getirmelidir. Zira bunun affı da yoktur tafisi de...

Halka arzın 7 kilit sorusunu biliyor musunuz?

Yanınızda Deloitte olmadan yola çıkmayın

1. Şirketinizin hisselerine yatırım yapmak yatırımcılara cazip gelir mi?
2. Şirketiniz hisse senedi ihracına/halka arza hazır mı?
3. Şirketinizin muhtemel halka arz değeri nedir?
4. Halka arzın şirket üzerinde ne gibi etkileri vardır?
5. Halka arz süreci nasıl işler?
6. SPK ve İMKB'nin halka arz/kotasyon şartları nelerdir?
7. Baska alternatif sermaye yaratma kaynakları var mıdır?

Punta Plaza

1456 Sok. No:10/1

Kat:12 Daire: 14 – 15

Alsancak, İzmir

Tel: 90 (232) 464 70 64

Fax: 90 (232) 464 71 94

www.deloitte.com.tr

Deloitte.

Kesintisiz dönen çarklar Merkez'in rotasında

Toplam sanayi üretimi Merkez Bankası'nın 'ılımlı toparlanma' senaryosunda kaldı. Haziran 2012'de geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2.7 oranında artarken, ilk altı aydaki artış hızı yüzde 3.1 oldu.

Gayri safi yurt içi hasılanın (GSYH) temel unsuru ve büyümenin öncü göstergesi olan sanayi üretimi, Haziran ayında hız kesti. Sanayi üretimi Haziran 2012'de geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2.7 oranında arttı. Yılın ilk ayındaki sanayi üretimi artışı ise yüzde 3.1 oranında gerçekleşti. Haziranda, sanayinin belkemiği konumundaki imalat sanayiindeki üretim artışı yüzde 1.8'le çok düşük kaldı. Buna karşılık elektrik, gaz ve suda yüzde 9.2, madencilikte de yüzde 4.6 artış kaydedildi. Ana Sanayi Grupları Sınıflamasına göre, Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre en yüksek artış yüzde 6,3 ile ara malı imalatında görüldü. Bunu yüzde 6,1 ile enerji izledi.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun

(TÜİK) açıkladığı verilere göre sanayide kesintisiz üretim artış dönemi Haziran'la birlikte 31 aya ulaşmakla birlikte çarklar yavaşladı.

Ekonomide 2011 sonlarından bu yana hissedilen genel yavaşlama sürecinde bu yıl ilk çeyrekte yüzde 2.8'a gerileyen sanayi üretim artışı, Nisan'da yüzde 1.5'e düşmüş, Mayıs'ta ise yüzde 5.9'a yükselmişti. Mayıs'taki görece yüksek tempo arzı kaldı, sanayi üretimi bu eğilimi Haziran'da sürdürmedi.

Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre de geçen yılın aynı ayına göre artış yüzde 2.7 olurken, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise bir önceki aya göre yüzde 2.0 azalış gösterdi.

Sanayi üretim artışı yılın ikinci

çeyreğinde yüzde 3.4'le ilk çeyrekteki yüzde 2.8'e göre biraz daha yüksek düzeyde gerçekleşti. Böylece yılın ilk 6 ayı itibariyle sanayi üretim artışı yüzde 3.1 olarak gerçekleşti. Millî geliri olumsuz etkileyecek İmalat sanayi sektöründe ilk çeyrekte yüzde 1.8 olan artış, ikinci çeyrekte yüzde 3.1 ve ilk 6 ay itibariyle yüzde 2.4 düzeyinde oluştu.

Sanayi üretim artışının yüzde 8.9 çıktığı 2011 yılının tümünde GSYH büyüme oranı yüzde 8.5 olmuş, bu yılın ilk çeyreğinde ise sanayi üretimi yüzde 2.8 artarken, millî gelir büyüme oranı yüzde 3.2 düzeyinde gerçekleşmişti. Sanayinin bu yılın ilk yarısındaki performansına bağlı olarak bu dönemdeki GSYH büyüme oranının yüzde 4'ün altında kalması bekleniyor. Sanayide ikinci çeyrek

ve ilk 6 ay itibariyle kaydedilen artış oranı, ilk yarı büyüme oranının yüzde 3.5 dolayında çıkabileceğine işaret ediyor.

Alarm veren sektörler

Haziran ayında imalat sanayiinde özellikle beş alt sektördeki ciddi üretim düşüşleri göze çarptı. Geçen yılın aynı ayına göre üretim düzeyi, deride yüzde 16.8, mobilyada yüzde 11.9, makine ve ekipmanların kurulum ve onarımında yüzde 11.6 oranında geriledi. Üretim düşüşünde bu sektörleri yüzde 9.2 ile kauçuk ve plastik, yüzde 9'la motorlu taşıtlar izledi. Bunlardan; üretim, ihracat ve istihdamdaki payı dolayısıyla sanayinin lokomotif konumunda bulunan motorlu taşıtların, toplam sanayi üretimindeki düşüşte daha büyük payı bulunuyor. Haziranda ayrıca giyim, içecek, petrol ürünleri, kayıtlı medyanın basım ve çoğaltımı, diğer metalik olmayan minerallerde de üretim düşüşü yaşandı.

Geçen yıla göre en hızlı üretim artışlarını ise yüzde 60.3'le diğer ulaşım araçları, yüzde 23.3'le ağaç, yüzde 14.9'la tütün, yüzde 14.7 ile eczacılık, yüzde 13.5'le bilgisayar kaydetti.

İlmlı toparlanma senaryosu

Yılın ikinci çeyreğinde, ilk çeyreğin üzerine çıkan sanayi üretimi artışının Merkez Bankası'nın ikinci çeyrek için ılımlı toparlanma beklentisini realize ettiğini belirten analistler, ikinci çeyrek büyüme verileri için de pozitif bir görünüm oluştuğu görüşünde.

Sanayi üretim verilerinin, sektör bazında kimyasal ürünler imalatı ve tekstil ürünleri imalatında, daha genelde ise ara malı ürünlerinin imalatında yavaş da olsa toparlanma işaretleri vermeye devam ettiğini ifade eden analistler, "Sanayi üretiminde 2011'in ikinci yarısından bu yana devam eden ivme kaybının sona erdiği, ancak yeniden toparlanmanın net bir trend olarak henüz ortaya çıkmadığı, dolayısıyla Merkez Bankası'nın 2012 ikinci çeyrek için öngördüğü ılımlı toparlanma beklentisini destekleyici bir seyrin gözlemlendiği söylenebilir" diyor.

İlk çeyreğin ardından ikinci çeyrekte de net ihracatın büyümeye katkısının devam edeceğini dile getiren analistler, global ekonomide Avrupa'daki belirsizliğin sürdüğünü ve yıl sonu için büyüme beklentilerinin

değişmeyeceğini ifade ediyor.

2. çeyrekte büyüme yüzde 4'e yakın

Ekonominin önemli göstergelerinden olan sanayi üretiminde yılın ilk 6 ayı tamamlandı. Yılın ilk çeyreğine (Ocak-Şubat-Mart) göre ikinci çeyrekte (Nisan-Mayıs-Haziran) sanayi daha canlı. Üretim artışı yüzde 3,4 oldu.

Yılın ikinci çeyreğinde genel sanayi üretimi yüzde 3,4; imalat sanayi üretimi yüzde 3,1; madencilik üretimi yüzde 2,5 ve elektrik-gaz-buhar üretimi yüzde 6,3 arttı. İkinci çeyrek sonuçları ilk çeyreğe göre üretimin hızlandığını gösteriyor.

Aynı zamanda genel ekonominin de önemli bir göstergesi olan sanayi üretiminin ikinci çeyrek performansı, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 4'e yakın reel büyümeye işaret ediyor. Yılın ilk çeyreğinde genel sanayi üretimi yüzde 2,8 artarken, genel ekonomik büyüme reel olarak yüzde 3,2 olmuştu.

Yılın ilk 6 ayında ise; genel sanayi üretimi yüzde 3,1, imalat sanayi üretimi yüzde 2,4; madencilik sektörü üretimi yüzde 2,5 ve elektrik gaz- buhar üretimi yüzde 8,2 arttı.

İhracatta frene bastık

**İhracat
28 ay sonra ilk
kez geriledi.
AB'deki
krizin etkisiyle
otomotiv
ihracatı
yüzde 22 ve
hazırgiyim
ihracatı yüzde
12 azalınca,
Temmuz
ihracatı yüzde
5.5'lik kayıpla
10.8 milyar
dolara düştü**

Türkiye'nin ihracatı Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5.5 gerileyerek 10.8 milyar dolara indi. Böylece ihracat Şubat 2010'dan bu yana ilk kez düşüş gösterdi. İhracatı aşağı çeken unsur, krizdeki Avrupa Birliği (AB) pazarına yüksek bağımlılık oranına sahip otomotiv ve hazırgiyimin gösterdiği performansı oldu. Euro/dolar paritesinin ihracata etkisi 550 milyon dolar olarak gerçekleşti. Türkiye'nin ilk 7 aylık ihracat artışı da yüzde 10'da kaldı.

Avrupa Birliği'nde (AB) yaşanan borç krizinin nefesi, Türkiye'nin ihracatının ensesinde iyiden iyiye hissedilmeye başlandı. Daralan AB pazarları nedeniyle keşfedilen Ortadoğu, Afrika ve Kuzey Amerika gibi alternatif pazarlar da, Temmuz ayında ihracatı kurtarmaya yetmedi.

Özellikle otomotiv ve hazır giyim gibi lokomotif sektörlerin ihracatında Avrupa'nın yüksek payı, Türkiye'nin performansını aşağıya çekti. Türkiye ihracatından yüzde 13.50 pay alan

otomotivin ihracatı yüzde 22.33 oranında azaldı. Hazır giyim ve konfeksiyon da yüzde 12 geriledi. Otomotiv ihracatı 1 milyar 465 milyon dolar, hazırgiyim ise 1 milyar 413

İhracatı vadeli ithalatı peşin yapıyoruz

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye, yılın ilk yarısında gerçekleştirdiği 74 milyar 372 milyon dolarlık ihracatının 42 milyar 533 milyon 847 bin dolarlık (yüzde 57) kısmını mal mukabili olarak yaparken, 12 milyar 318 milyon 104 bin dolarlık (yüzde 16,5) kısmını vesaik mukabili, 9 milyar 714 milyon 19 bin dolarını (yüzde 13) peşin, 7 milyar 611 milyon 213 bin dolarını (10,2) akreditif ödeme sistemi ile yaptı. Buna karşılık 2012 ilk yarıyılında yapılan 117 milyar 163 milyon dolarlık ithalatın 53 milyar 158 milyon 243 bin dolarını (yüzde 45,3) peşin, 26 milyar 26 milyon 689 bin dolarını (yüzde 22,2) akreditif, 20 milyar 503 milyon 639 bin dolarını

(yüzde 17,5) mal mukabili, 7 milyar 485 milyon 866 bin dolarını (yüzde 6,39) vesaik mukabili, 5 milyar 663 milyon 192 bin dolarını (yüzde 4,83) vadeli akreditif olarak gerçekleştirdi.

Türkiye'nin yıllar itibarıyla ihracatının sürekli artmasına, ihraç pazarlarının çeşitlenmesine rağmen ihracatının ve ithalatının ödeme şekillerinde ağırlık oranlarının çok fazla değişmediği, ancak peşin ihracatın 2010 yılında yüzde 8, 2011 yılında yüzde 7 si peşin yapılırken, 2012'nin ilk yarısında yüzde 13'ünün peşin yapıldığı görüldü. Buna karşın ithalatın peşin ağırlığının çok fazla değişmediği son 2 yılda sadece yüzde 2 oranında düştüğü gözlemlendi.

milyon dolarda kaldı. İki sektördeki kayıp geçen yıla göre 624 milyon doları buldu. Bu da hemen hemen ihracattaki yüzde 5.5'lik (630 milyon dolar) düşüğe denk geldi. AB'nin hazır giyimde yüzde 76, otomotivde yüzde 68 payı bulunuyor. AB'ye ihracat toplamda yüzde 21 geriledi.

İlk 10'da kayıp yüzde 5

İhracatın daralmasında Türkiye'nin en büyük ticaret ortakları Almanya, İngiltere, İtalya ve Fransa'da yaşanan keskin düşüşler ile euro/dolar paritesi de etkili oldu.

AB kaynaklı düşüş kendini Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı ilk 10 ülkede de gösterdi. İlk 10 ülkeye ihracat yüzde 5 geriledi. Geçen yıl yüzde 48.2 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2012'de yüzde 37.1'e düştü. AB ülkelerine yapılan ihracatın toplam ihracata oranı,

10 yılın en düşük düzeyine indi. Temmuz ayında 1 milyar 15 milyon dolarla en fazla ihracat yapılan ülke konumundaki Almanya pazarı yüzde 20 düşüş gösterdi. İngiltere'ye yapılan ihracat yüzde 16, Fransa'ya yüzde 21, İtalya'ya yüzde 35 azaldı. İran ve Mısır'a ihracat sırasıyla yüzde 2 ve 13 düşüş gösterdi.

Buna karşılık Irak, Türkiye'nin ihracattaki kayıplarını karşılamaya aday pazar olma özelliğini Temmuz'da rekorla gösterdi. Irak'a ihracat yüzde 40 artarak 651 milyon dolardan 913 milyon dolara çıktı. Suudi Arabistan'a da rekor yüzde 71'lik ihracat artışı oldu. Bu ülkeye ihracat 217 milyon dolardan 371 milyon dolar yükseldi. Rusya'ya ihracat ise yüzde 22 artış kaydetti.

İller bazında ihracatının ağırlığını AB'ye yapanla, alternatif pazarlara

yapanlar arasındaki fark iyice belirginleşti. Gaziantep ihracatını yüzde 16 artırdı. Türkiye'nin otomotiv üsleri Bursa'nın ihracatı yüzde 20, Sakarya'nın ki ise yüzde 34 geriledi. Kocaeli'ninki ise yüzde 19 düştü. İstanbul yüzde 3, Denizli yüzde 6'lık kayıp yaşarken, Manisa'nın ihracatı yerinde saydı. Ankara ve Adana yüzde 3'er, İzmir'inki de yüzde 2 arttı.

Yine de rakiplerin önündeyiz

Türkiye'nin ilk 6 aylık ihracat artışı yüzde 13.4 olmuştu. Aynı dönemde Çin yüzde 9.2, Meksika, yüzde 7.7, Japonya yüzde 4.3, Hindistan yüzde 1.7 ve Güney Kore'ye yüzde 0.6'lık artış gösterdi. Tayvan ve Polonya'nın ihracatı sırasıyla yüzde 4.7 ve 3.5 düştü. Brezilya ve Çek Cumhuriyeti'ninkinde ise değişim olmadı.

Üç koldan atağa kalkıyoruz

İhracatta artışın sürmesinde AB dışı ülkelere yönelik performans çok önemli hale geldi. Çünkü; AB'deki ekonomik durgunluk kısa sürede bitmeyecek, AB dışına yönelik ihracatın motor görevini sürdürmesi gerekecek.

Dış ticaretten sorumlu Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, AB'ye yönelik ihracatın toplam ihracatımız içindeki payının 8-9 puan daha azalabileceğini ve yüzde 30-31'e kadar düşebileceğini söyledi. Çağlayan'ın açıklamasına göre ihracatta Avrupa'da kaybettiğimiz payı bu bölgenin dışına yönelerek kapatacak üç önemli proje hayata geçiriliyor.

Asya lojistik merkezi kurulacak

Japonya'da Türkiye İhracatçılar Meclisi ile birlikte bir lojistik

merkezi kurulacak. Gemiler farklı limanlara da uğradığı için 45 günde ulaşılabilen mesafe 25 güne indirilebilecek. Ayrıca farklı malların yüklenmesi imkanı da doğacak. Bu merkez sadece Japonya değil Singapur, Güney Kore hatta Çin'e dönük ihracatta bir üs gibi kullanılacak. Böylece yıllık 3-4 trilyon doları aşan ithalatı olan ülkelere bir anlamda yakınlaşmış, o kapılar daha fazla açılmış olacak.

2 Rusya pazarına ağırlık verilecek

Rusya yılda 365 milyar dolarlık ithalat yapıyor. Artık Rusya'nın iştirakleri gibi düşünülen eski SSCB ülkeleri de işin içine dahil edilecek. Bu yeni yaklaşımla Rusya ve etrafındaki ülkelere ihracatta ağırlık verilecek.

3 Özel ekonomik bölge kurulacak

Türkiye'de şu anda 19 serbest bölgedeki şirketlerin toplam cirosu 22.5 milyar dolara, çalışan sayısı da 19 bine ulaştı. Ama artık daha fazla büyüyemiyor. Klasik serbest bölge mantığının ötesine geçilerek özel ekonomik bölgeler oluşturulacak. Bu bölgelerde üretim sahasından golf merkezine kadar birçok farklı iş ve hizmet kolu yer alarak cazibe merkezi haline getirilecek. Örnek olarak kimya sektöründe 11 milyar dolarlık açığı kapatmak amacıyla linyiti alıp işleyecek ve dizele alternatif olan bir ürün üretecek entegre petro-kimya tesisleri özel ekonomik bölge olabilir.

TEPAV: Kriz şiddetlenirse hem kur hem enflasyon yükselir

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), Avrupa'daki krizin derinleşmesi durumunda içeride hem kurun hem de enflasyonun yükseleceğini, buna karşılık cari işlemler açığının azalacağını savundu.

TEPAV Finans Enstitüsü Direktörü Prof. Dr. Fatih Özatay'ın gözetiminde hazırlanan "Ekonomide Durum" başlıklı raporun ilk sayısında mevcut durumun yanı sıra ekonomideki olası gelişmelere ilişkin senaryolara da yer verildi.

Türkiye ekonomisinde yılın ikinci yarısında neler olabileceğini Avrupa'daki olası gelişmeler ışığında değerlendirmek gerektiğine işaret edilen raporda, bu gelişmeler

TCMB'nin vereceği tepkilerin de belirleyici olacağı ifade edildi.

İyi senaryo

TEPAV Finans Enstitüsü'nün Ekonomide Durum raporuunda yer alan I. senaryo, Avrupa'da krizin şiddetlenmediği, Yunanistan'ın Euro Bölgesi'nden çıkış olasılığının yükselmediği, İspanya'daki durumun ise daha kontrol edilebilir hale dönüştürüldüğü, Portekiz ve İtalya'dan da kötü haberler gelmediği varsayımları üzerine inşa edildi. Bu koşullar altında risk alma iştahında bir ölçüde düzelme bekleneceği belirtilen raporda, şunlar kaydedildi:

"Cari işlemler açığının normal kanallardan finansmanında Ağustos 2011-Mart 2012 döneminde yaşanan

güçlük azalır, döviz kuruna yukarıya doğru baskı hafifler, hatta ortadan kalkabilir. Petrol fiyatlarının mevcut düzeyine yakın bir yerde kalması halinde, bu gelişmeler enflasyonu düşürücü yönde çalışır. Yılın son çeyreğinde enflasyonda beklenen düşme daha belirgin hale gelir. Kredi hacminde Nisan ayında başlayan yükselme eğilimi güçlenir. Ekonomik büyüme yılın ilk yarısındaki düzeyinin üzerine çıkar. Ancak büyüme oranının Orta Vadeli Program'da 2012 için öngörülen yüzde 4'ü aşarak, yüzde 4,5-5 arasında olan potansiyel düzeyine ulaşması için bu gelişmeler yeterli olmaz; Avrupa'daki krizin görece olarak hafifleyeceğine dair emarelerin ortaya çıkması gerekir.

Bu gelişmeler ışığında TCMB,

enflasyonun 2013 hedefleriyle uyumlu olduğunun altını çizerek, para politikasını bir miktar gevşetir. Gerçek politika faizi olan ortalama fonlama maliyeti ile repo faizi arasındaki fark azalır. Avrupa'daki krizin hafifleyeceğine ilişkin işaretlerin ortaya çıkması halinde repo faizi tekrar politika faizi olabilir; farklı bir ifadeyle kısa vadeli piyasa faizinin iyice düşmesi beklenir. Bu gelişmeler sonucunda kredi talebi ve kredi arzı biraz daha canlanır. Cari işlemlerdeki iyileşme süreci sona erer.”

Söz konusu senaryoya göre, FED'in yeni bir miktarsal gevşemeye gitmesi, Türkiye'ye yönelik kısa vadeli sermaye girişlerini artırıp, döviz kuruna aşağıya yönelik baskı yapabilir. Bu da enflasyon açısından TCMB'yi rahatlatan bir gelişme olur. Bu durumda TCMB 2010'un sonlarında olduğu gibi kısa vadeli sermaye girişlerinin etkilerine yoğunlaşır. Ancak ekonomik büyüme oranı, potansiyel büyüme oranı olan yüzde 4,5-5 aralığının çok üzerine çıkma eğilimi göstermedikçe, 2010'un sonundaki ve 2011'in ilk yarısındaki kararları beklememek gerekir.

Kriz şiddetlenirse

Raporda, Avrupa'daki krizin şiddetlendiği varsayımı üzerine şekillendirilen 2. senaryoya göre oluşabilecek durum ise şöyle anlatıldı:

“Bir ilk yaklaşım olarak mevcut durumun biraz daha kötüleştiği ve İspanya için de euro bölgesinden çıkışın daha sıklıkla gündeme getirildiği bir durumu düşünelim. Bu koşullar altında oluşabilecek olası gelişmelerin, krizin şiddetlenmesi halinde daha keskinleşmesi beklenir. Bu durumda uluslararası risk alma iştahı ve yükselen piyasa ekonomilerine fon akımları azalır.

Bu koşullar altında döviz kuruna yukarıya doğru baskı oluşur. Aynı zamanda özellikle yatırım ve dayanıklı tüketim harcamalarının olumsuz

2013 için sıkı bütçe geliyor

Küresel krizi ve Suriye'de yaşanan iç karışıkları dikkate alan Maliye Bakanlığı, 2013 yılı için sıkı bir bütçe hazırlamaya başladı. Bu çerçevede stratejik projeler dışında yeni projelere izin verilmemesi, ödeneklerde azami tasarrufa gidilmesi öngörülüyor. Kamu kurumlarından gelen ödenek taleplerinin büyük kısmı da bu doğrultuda kabul edilmedi. Ramazan boyunca Batman'da ve bölge illerde çalışmalarını sürdüren Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, bir yandan da bütçenin ilk aşaması olarak merkezi kuruluşlarla ödenek görüşmelerini yaptı. Bayram tatilinin sona ermesiyle Maliye'nin katma bütçeli kuruluşlarla ödenek için masaya oturacak.

Bugüne kadar görüşmelerde Maliye Bakanlığı'nın işi sıkı tutarak, kamu kurumlarından gelen ödenek taleplerini büyük ölçüde düşürdüğü belirtildi. Bu kapsamda, kamu kurumlarından yatırımlar için gelen ödenek taleplerinde 'acil' ve 'stratejik işlere' öncelik verildi. Orta vadeli programda, 2013 yılı için 381 milyar liralık bir bütçe büyüklüğü öngörülmüştü. Ancak, son dönemde uygulamaya konulan, 'sosyal politikalar' ödenek talebinin daha da artmasına yol açtı.

etkilenmesi beklenir. Bu, kredi talebini azaltır. Hem riskin artması hem de dış piyasalardan borçlanma olanaklarının azalması kredi arzını sınırlar. Sonuçta kredi hacminin artış hızında yavaşlama beklenir.

Döviz kurunun artması enflasyonu yükseltir. Belirsizliğin artması ve kredi hacminin artış hızının azalması ile yurt içi talebin dizginlenmesi enflasyona olumlu etki yapar. Ama enflasyonu yükseltici etkiler ağır basar. Dolayısıyla, bir yandan büyüme oranının azaldığı, belki de ekonomik küçülmenin yaşandığı bir dönem yaşanırken, enflasyonun bir miktar yükseldiğine şahit olunabilir. Aynı ortamda cari işlemler açığının daha da azalması beklenir.

TCMB'nin bu senaryo altında

Hedef harcamaları düşürmek

Üniversite harçlarının kaldırılması, öğrencilere süt dağıtılması, intibak düzenlemesi kapsamında 1.9 milyon emekliye ek zam yapılması gibi ödemeler, gelecek yıl için ek yükün gelmesine yol açtı.

Maliye Bakanlığı, kamu harcamalarında azami tasarrufa giderek, bütçe büyüklüğünün 400 milyar liranın altında tutulması için çaba harcıyor. 2012 yılı bütçesinde ise harcamalar 350 milyar lira olarak planlanmıştı. Ancak, yıl içinde çıkan sürpriz ödemeler ve personel ödeneğindeki artışlar, harcamalarda da hedefin sapmasına yol açtı. Bu nedenle, yıl sonunda 2012 yılı harcamalarında hedefin üzerinde gerçekleşmesi bekleniyor.

işinin daha zor olduğu açık. Krizin şiddetlenme derecesine bağlı olarak hem lira cinsinden hem de döviz cinsinden likiditeyi artırıcı önlemleri öncelikle devreye sokması beklenir. Elbette enflasyonla mücadele arka plana geçer.”

Olumsuz senaryo olasılığı daha yüksek

TEPAV'ın raporunda bu senaryolardan ikisinin de gerçekleşme olasılığı olduğunun altı çizildi. Mevcut koşullar altında ikinci senaryonun yaşanması olasılığının biraz daha yüksek görüldüğü ifade edilen raporda, “Bu durumda Avrupa'daki krizin ne kadar şiddetleneceği önem kazanıyor. Bu konuda henüz bir yargıya varmak için erken” denildi.

2013 yılında da temkinli olmaya devam

Deolitte'un Türkiye ekonomisini mercek altına aldığı Temmuz ayı güncelleme raporuna göre, bazı olumlu gelişmelere rağmen dünya ekonomisinde devam eden sorunlara bağlı olarak bu yıl olduğu gibi 2013 yılında Türkiye ekonomisinde de büyüme nispeten düşük seyredebilecek.

Deloitte Türkiye Danışmanı Dr. Murat Üçer tarafından hazırlanan "Ekonomik Görünüm: 'Olumlu Ayrışma' geçici mi, kalıcı mı olacak?" raporu, gerek küresel ekonomide gerekse Türkiye ekonomisi tarafından risk ve belirsizliklerin devam ettiğini vurguluyor.

Raporda özellikle Euro Bölgesi (EB) odaklı sorunların, son aylardaki bazı olumlu gelişmelere rağmen global büyüme açısından en önemli riski oluşturduğu belirtiliyor. Avrupa dışında da büyüme görünümünün güçlü olmadığı aktarılan raporda, 'BRIC' (Brezilya, Rusya, Hindistan,

Çin) ülkelerinde büyümenin son dönemde belirgin bir şekilde zayıfladığı, ABD ekonomisinin de genelde zayıf sinyaller vermeye devam ettiği söyleniyor.

Bu çerçevede, IMF'nin 2013 için hem küresel ölçekte hem de gelişmiş ekonomiler ve gelişmekte olan piyasa ekonomilerinde büyüme tahminlerini 0,2 puan düşürdüğü ve küresel büyümenin yüzde 3,9 olarak tahmin edildiği aktarılan raporda, ayrıca IMF'nin, bu revize tahminlerin gerek Euro Bölgesi'nde gerekse dünya ekonomisi genelinde doğru politika tedbirlerinin zamanında alınacağı varsayımına dayandığını vurguladığı belirtiliyor.

Türkiye ayrışsa da hala kırılgan yapıda

Raporda, son aylarda Türkiye'nin bu kırılgan ortam içinden birçok faktör nedeniyle ayrıştığı vurgulanıyor. Bu faktörler arasında;

- Euro Bölgesi'nin dağılma riskinin

halen çok yüksek algılanmaması,

- Gerekliğinde ABD, Avrupa ve Çin merkez bankalarından ek önlemlerin devreye sokulacağı beklentisi,
- Petrol fiyatlarında Nisan'a göre yumuşama ve
- Türkiye'nin kendi yeniden-dengelenme/dezenflasyon dinamiği yer alıyor.

Ancak yine de Türkiye ekonomisinin kırılganlıklarının devam ettiği belirtilen raporda, hem cari açık hem de enflasyonun halen oldukça yüksek seyrettiği söyleniyor.

2013 yılının birçok belirsizliği de beraberinde getirdiği, küresel boyutta devam eden ekonomik ve jeopolitik sorunların yanında, Türkiye'de siyasi gündemin yoğunlaştığı bir yıl olacağı, bu nedenle de büyümenin yaklaşık yüzde 3 düzeylerinde seyrederken cari açığın 2012 seviyelerinde devam edeceği, raporda aktarılan öngörüler arasında yer alıyor

Palaplast

...Sulamada dünya markası

Kalite Güvence Sistemi Belgesi

ISO 9001

Bey Medya

Palaplast

...Sulamada dünya markası

Palaplast İzmir Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
412 Sok. No: 17 5. Sanayi Sitesi
Pınarbaşı / İZMİR

Tel: +90 232 478 45 45 Fax: +90 232 478 34 34
e-mail: bilgi@palaplast.com.tr
www.palaplast.com.tr

Sanayici düşük faiz gerçekçi kur istiyor

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, “Merkez Bankası ticari ve yatırım kredi faizlerini düşürecek önlemler almalı. Düşük faiz ve gerçekçi kur, iç ve dış talebi olumlu etkileyecek, büyüme ve istihdam artacak” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Merkez Bankası'nın ticari ve yatırım kredisi faizlerini düşürecek önlemler alması gerektiğini bildirdi. ABD, AB ve Japonya'da politika faizlerinin düşük olduğuna dikkat çeken Yorgancılar, böylesi bir küresel konjonktürde Türkiye'deki yüksek faiz politikasının ekonomiyi hem iç hem de dış talep açısından olumsuz yönde etkileyeceğini söyledi.

Ender Yorgancılar, Euro Bölgesi'ndeki ekonomik sorunlarla Kuzey Afrika ve Ortadoğu'da siyasi belirsizlikler nedeniyle ihracat pazarlarında sorunların yoğunlaştığı bir döneme girildiğini, iç talepteki yavaşlamanın da net bir şekilde görüldüğünü hatırlattı. Dünya genelinde de merkez bankalarının büyük kısmının faizleri düşürdüğünü belirten Yorgancılar, AB Merkez Bankası'nın politika faizlerini ilk kez yüzde 1'in altına indirdiği, politika faizlerinin ABD'de yüzde 0.25, Japonya'da ise yüzde 0.10 düzeyinde bulunduğu bilgisini verdi. Merkez bankalarının bazı ülkelerde bankaları kredi vermeye yönlendirmek için kendilerine yatırılan banka mevduatlarına negatif nominal faiz vermeye başladığını ifade eden Yorgancılar, “Dolayısıyla birçok ülke iç talebi canlandırmak için her yolu deniyor. Büyüme için, işsizliği azaltmak için iç ve dış talep arasında yeni bir sentez yapması gereken Türkiye'de Merkez Bankası hala faizleri çok yüksek düzeyde tutuyor.

Böylesi bir küresel konjonktürde birçok ülkede faizler yerlerde sürünürken yüksek faiz politikası ülkemizi hem iç hem de dış talep boyutunda olumsuz etkileyecektir” dedi.

Düşük faiz-gerçekçi kur

Ender Yorgancılar, kısa bir süre sonra bitmesi öngörülen Suriye krizinin ardından yüksek faiz imkanları nedeniyle Türkiye'ye akacak sıcak paranın döviz kurlarını düşüreceğini, bunun da dış talebin büyüme üzerindeki katkısını azaltacağını vurguladı. Yorgancılar, “Son iki ayda yüksek faiz nedeniyle kamu kağıtlarına gelen sıcak paranın 8 milyar dolara ulaşması bu endişemizi güçlendirmektedir. Euro'daki değer kaybı ile birlikte bunun sanayici ve

ihracatçılar açısından olumsuz etkiler yaratacağı açıktır. Yılbaşından bugüne kadar TL'nin yüzde 8 düzeyinde değerlendirildiği bir ortamda kurların daha da gerilemesi biz sanayici ve ihracatçıları yeniden ithal girdilere yöneltecektir. Böylece yüksek faiz iç talebi, düşük kur ise dış talebi olumsuz etkileyecektir. Merkez Bankası'nın büyüme ve istihdam artışı için zamana yayararak düşük faiz-gerçekçi kur politikasına geçmesini bekliyoruz” diye konuştu.

Para Politikası Kurulu'nun 19 Temmuz'da gerçekleştirdiği toplantıdan Merkez Bankası'nın faiz indirim kararı çıkmasını beklediklerini ancak Merkez'in faizlere dokunmayıp zorunlu karşılıklarda kısmi değişikliklere gittiğini hatırlatan Yorgancılar, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Oysa hem iç talebin bir miktar daha canlandırılması hem de ihracat artışı amacıyla rekabetçi döviz kurlarından uzaklaşmaması, bunun için de faiz oranlarında düşüş yapılması gerekiyordu. Sadece zorunlu karşılıkların döviz olarak tutulabilecek miktarın artırılmış olması bankalara avantaj sağlanmasından öte bir sonuç doğurmayacaktır.”

Bir taşla çok kuş

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 2012’de küresel ve ulusal düzeyde ekonomide yavaşlamanın belirginleştiğini, bu sürecin yeni teşvik sistemiyle avantaja dönüştürülebilmesi ve dış girdi bağımlılığının azaltılması için faizlerin düşürülerek kurların rekabetçi düzeyde kalması gerektiğini savundu. Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan’ın üretici ve ihracatçıların taleplerini iyi bildiği için Merkez Bankası’nın faizleri değiştirmeme kararını olumlu bulmadığını da ifade eden Yorgancılar, Merkez Bankası’na şu çağrıyla yaptı:

“Oldukça iyi dizayn edilmiş yeni teşvik sistemine Merkez Bankası düşük kredi faizi için katkı verirse yatırımlardaki artış hızlanacaktır. Merkez Bankası’nın yüzde 11,5 olan gecelik borç verme faizini aşağıya doğru indirmesi, bir taraftan beklentileri olumlu yönde etkileyecek diğer taraftan da bankaların kredi faizlerini düşürmesine imkan verecektir. Merkez Bankası’nın yüzde 5 ile yüzde 11,5 arasında olan faiz koridorunu öngördüğü çeşitli riskler

nedeniyle daraltmak istememesi anlaşılabilir bir durum. Ancak buna devam edilmek isteniyorsa mevduatlar için ayrılan zorunlu karşılıkların azaltılması yoluyla kredi verilebilir fonların artırılması ve faizlerde düşüş sağlanabilirdi.”

Ender Yorgancılar, Merkez Bankası’nın ya interbank faizlerini ya da zorunlu karşılıkları düşürerek özellikle reel sektöre yönelecek kredi imkanlarını genişletmesini isterken, “Bu süreçte, iç talepte de bir miktar artış yaşanacak olması büyüme hızını artırarak işsizlikteki gerileme sürecinin devamına katkı yapılabilir. Dolayısıyla daha düşük enflasyon-daha düşük işsizlik bileşimi gerçekleşmiş olur. Ayrıca dünya genelinde artan faiz arbitrajı olanakları çerçevesinde gözde konuma gelen Türkiye’ye sıcak para akışı ve bunun getireceği kur gerilemesi de engellenir. Görüldüğü gibi faiz indirimi ekonomimiz için bir taşla çok kuşun vurulmasına imkan sağlayacaktır” dedi.

İhracatın yüzde 60'ı KOBİ'den

TÜİK'in yayınladığı 2011 Yılı Girişim Özelliklerine Göre Dış Ticaret İstatistikleri, 52 bin 495 girişimin ihracat, 63 bin 351 girişimin ithalat yaptığını ortaya koydu. İhracatın yüzde 59.6'sını, İthalatın da yüzde 39.9'unu küçük ve orta ölçekli işletmeler yaptı.

Geçen yıl ihracatın yüzde 59,6'sını Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) gerçekleştirdi. Dış ticarete sanayi sektörü ilk sırada yer alırken, sanayici girişimlerin ihracatının yarısı AB'ye yapıldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2011 yılına ait Girişim Özelliklerine Göre Dış Ticaret İstatistikleri'ni yayınladı. Buna göre, 2011 yılında 52 bin 495 girişim ihracat, 63 bin 351 girişim ithalat yaptı. İhracatın yüzde 59,6'sı 0-249 çalışanı bulunan ve KOBİ olarak değerlendirilen girişimler tarafından gerçekleştirildi. İthalatın ise yüzde 39,9'u KOBİ'ler tarafından yapıldı.

İhracatta 0-9 kişi çalışan mikro girişimlerin payı yüzde 15,2 olurken,

yüzde 25,7'si 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimler, yüzde 18,7'si 50-249 kişi çalışan orta ölçekli girişimler ve yüzde 40,2'si de 250 ve daha fazla çalışanı olan girişimler tarafından gerçekleştirildi.

İthalatın yüzde 60'ı 250 ve daha fazla çalışanı bulunan büyük girişimler tarafından yapılırken, 0-9 kişi çalışan mikro ölçekli girişimlerin payı yüzde 6,5, 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimlerin payı yüzde 15,3 ve 50-249 kişi çalışan orta ölçekli girişimlerin payı da yüzde 18,2 oldu.

Dış ticarete sanayi ilk sırada

Girişim ana faaliyetleri esas alındığında ihracatın yüzde 59,4'ü, ithalatın ise yüzde 52,9'u sanayi

sektöründe faaliyet gösteren girişimler tarafından yapıldı. Ana faaliyeti ticaret olan girişimlerin ihracattaki payı yüzde 36,5, ithalattaki payı ise yüzde 32,5 düzeyinde gerçekleşti.

Sanayi sektörü ihracatının yüzde 63,6'sı 250 ve daha fazla çalışanı bulunan büyük girişimler tarafından yapıldı.

Ticaret sektörünün ihracatında ise yüzde 46,8 payla 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimler en yüksek paya sahip oldu. Sanayi sektörü tarafından yapılan ithalatta yüzde 74,3 payla 250 ve daha fazla çalışanı bulunan büyük girişimler, ticaret sektörü tarafından yapılan ithalatta ise yüzde 30,6 payla 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimler ilk sırada yer aldı.

Sanayici girişimlerin ihracatının yarısı Avrupa Birliği'ne

2011 yılında, ana faaliyeti sanayi olan girişimlerin ihracatının yüzde 49,8'i AB ülkelerine, yüzde 17,4'ü de Yakın ve Orta Doğu ülkelerine yapıldı. AB ülkelerine yapılan ihracatın yüzde 64'ü sanayi, yüzde 33,7'si ticaret sektörü tarafından gerçekleştirildi.

Ana faaliyeti sanayi olan girişimler, ithalatının yüzde 41,2'si AB'den, yüzde 17,7'si Diğer Asya ülkelerinden, yüzde 12,9'unu AB üyesi olmayan Avrupa ülkelerinden yaptı. Ana faaliyeti ticaret olan girişimlerin en çok ithalat yaptığı ülke grupları sırasıyla AB (yüzde 41,1), diğer Asya (yüzde 34,3) ve AB üyesi olmayan Avrupa ülkeleri (yüzde 9) oldu.

Sanayi ürünleri ihracatının yüzde 60,8'ini sanayici yaptı

Geçen yıl sanayi ürünleri ihracatının yüzde 60,8'ini ana faaliyeti sanayi olan girişimler, yüzde 35,6'sını ise ana faaliyeti ticaret olan girişimler gerçekleştirdi. Ana faaliyeti sanayi olan girişimlerin yaptığı ihracatın ise yüzde

Sanayi ürünlerinin ilk sırada olduğu ihracatta mikro işletmelerin payı yüzde 15.2 olurken, 10-49 arası işçi çalıştıran küçükler de yüzde 25.7 oranıyla ağırlıklarını koydu.

95,6'sı sanayi ürünleri, yüzde 2,2'si tarım ürünleri oldu.

Sanayi ürünleri ithalatının girişim ana faaliyetine göre yüzde 50,6'sı sanayi, yüzde 39,8'ini ticaret ve yüzde 9,6'sı diğer sektörler tarafından yapıldı. Ana faaliyeti sanayi olan girişimlerin yaptığı ithalatın yüzde 72,9'unu sanayi ürünleri, yüzde 15'ini madencilik ürünleri ve yüzde 4,1'ini ise tarım ürünleri oluşturdu.

2011 yılında ihracatın yüzde 46,4'ünü 100 girişim, ithalatın ise yüzde 50'ini 50 girişim yaptı. En çok ihracat yapan 5 girişim toplam

ihracatın yüzde 16,8'ini, en çok ithalat yapan 5 girişim ise ithalatın yüzde 24,5'ini gerçekleştirdi.

İhracatta ilk 5 girişimin sanayi sektöründeki payı yüzde 18,7, ticaret sektöründe yüzde 13,8 oldu. İthalatta ilk 5 girişim sanayi sektöründe yüzde 22,4 paya sahipken, bu pay ticaret sektöründe yüzde 11,8 oldu.

Girişimlerin yüzde 47,6'sı bir ülkeden ithalat yaptı

Geçen yıl 23 bin 695 girişim tek ülkeye ihracat yaparken, 8 bin 772 girişim 2 ülkeye, 9 bin 799 girişim ise 3-5 ülkeye ihracat yaptı. 20 ve üzerinde ülkeye ihracat yapan girişim sayısı 2 bin 183 iken, bu girişimler ihracatın yarısından fazlasını (yüzde 58) gerçekleştirdi.

2011'de bin 207 girişim 20 ve daha fazla ülkeden ithalat yaptı. Bu girişimlerin ithalatı, toplam ithalatın yüzde 55,2'sini oluşturdu. 2011 yılında 30 bin 135 girişim tek ülkeden (toplam girişimlerin yüzde 47,6'sı), 10 bin 598 girişim 2 ülkeden, 11 bin 896 girişim ise 3-5 ülkeden ithalat yaptı.

Enerji dışı cari fazlamız oldu

Türkiye'nin cari işlemler hesabı açığı bu yılın ilk yarısında, geçen yılın aynı dönemine göre 13 milyar 685 milyon dolar azalarak 31 milyar 83 milyon dolara geriledi. Enerji dışı cari denge 167 milyon fazla verdi.

Avrupa'daki kriz ve yüksek petrol fiyatlarına rağmen dış ticaret açığının azalması ve ihracat gelirlerinin etkisiyle cari açık son 10 ayın en düşük seviyesine geriledi. Haziran'da 4.2 milyar dolar olan cari açık, ilk 6 ayda da geçen yıla göre yüzde 30 gerileyerek 31.1 milyar dolara indi. Enerji dışı cari denge Haziran'da 167 milyon dolar fazla vererek, 31 ay sonra ilk defa pozitifte döndü. Enerji dışı cari açık 12 milyar dolara geriledi.

Merkez Bankası tarafından açıklanan, 2012 yılı Ocak-Haziran dönemine ilişkin ödemeler dengesi verilerine göre, yılın ilk 6 ayında kaydedilen cari işlemler açığı, geçen yılın aynı dönemine göre 13 milyar 685 milyon dolar azalarak 31 milyar 83 milyon dolara geriledi. Bu gelişmede dış ticaret açığının 12 milyar 41 milyon dolar azalarak 34 milyar 420 milyon dolar gerilemesi, hizmetler dengesinden kaynaklanan net gelirlerin 835 milyon dolar artarak 6 milyar 283 milyon dolara ulaşması ve gelir dengesinden kaynaklanan net giderlerin de 873 milyon dolar azalarak 3 milyar 589 milyon dolara gerilemesi etkili oldu.

OVP'nin bile altında

Kümülatif yıllıklandırılmış cari açık ise bir yıllık bir aranın ardından 63.5 milyar dolara geriledi ve bu yıl ilk kez Orta Vadeli Program'da (OVP) yer alan 65 milyar dolarlık hedefin altına indi. Ekonomistlerin hesaplamalarına göre, bu gerilemeyle yılbaşında yüzde 10 olan cari açığın Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYH) oranı yüzde 8.2'ye düştü.

Sıcak para azaldı

6 aylık hizmet ihracatı 15.9, mal ihracatı da 79 milyar doları aşarak rekor kırdı. Doğrudan yabancı yatırım girişi 8.2 milyar dolara ulaştı. Sıcak para olarak adlandırılan kısa vadeli borçlanma ile portföy yatırımları 2010-2011 yıllarında cari açığın üçte ikisini finanse ederken, bu oran yüzde 50'nin altına indi.

Enerji dışı cari açık 12 milyar dolara indi

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek yumuşak iniş sürecinin başarıyla devam ettiğini belirterek, "Haziran ayında cari açık kalemindeki düşüş daha da belirgin hale gelmiştir. Ekim 2011'de 78.5 milyar dolara ulaşan

cari açık, haziran ayında 63.5 milyar dolara geriledi. Böylece yıl sonu için öngördüğümüz 65 milyar dolarlık cari açık hedefinin şimdiden altına inmiş olduk" dedi. Şimşek, "Enerji dışı cari açık şimdiden 12 milyar dolara geriledi" diye konuştu.

Ezber bozuyoruz

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, cari açığı iyileşmenin ihracat artışından kaynaklandığını söyledi. Çağlayan, "Bir taraftan ekonomimiz büyüyor, diğer taraftan cari açığımız düşüyor, ezber bozuyoruz. İlk 6 aydaki 13.6 milyar dolarlık gerilemenin 11 milyarı mal ve hizmet ihracatındaki artıştan kaynaklanıyor. İthalattaki gerilemenin etkisi ise 2 milyar dolar civarında" dedi.

TIRSAN

People Creating Value

www.geneltanitim.com

www.tiryakiler.com.tr

Avrupa'nın büyüme tahmini düştü

Avrupa Merkez Bankası, Avrupa'nın büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etti. Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) Ağustos ayı raporunda yer alan ankette, Euro Bölgesi'nin büyüme tahminleri aşağı çekilirken Euro Bölgesi ekonomisinin aşağı yönlü risklerle karşı karşıya olduğuna işaret edildi.

Ekonomist ve akademisyenlerin katılımıyla gerçekleşen ECB

anketinde, bölgenin 2012 yılı GSYH tahmini yüzde 0,3 düşüşe revize edildi. Mayıs ayında GSYH'nin yüzde 0,2 daralacağı öngörülmüştü. 2013 yılında ise GSYH'nin yüzde 0,6 büyüyeceği tahmininde bulunuldu. Bir önceki ankette beklenti, büyümede yüzde 1'lik artış olacağı yönündeydi.

Ankette 2012 AB uyumlu TÜFE artış beklentisi yüzde 2,3 olarak kalırken 2013 AB uyumlu TÜFE artışı önceki yüzde 1,8'lik seviyesinden

yüzde 1,7'ye revize edildi. İşsizlik oranı tahminleri ise yukarı çekildi. Buna göre, işsizlik oranı 2012 yılı için yüzde 11'den yüzde 11,2'ye, 2013 yılı için de yüzde 10,9'dan yüzde 11,4'e yükseltildi.

İngiltere Merkez Bankası da, ülkenin bu yıl için büyüme tahminini yüzde 0'a indirdiğini açıklamıştı.

IMF: Kriz yayılıyor

Uluslararası Para Fonu (IMF) ekonomik krizin yayılması üzerine hazırladığı (Spillover Report) raporda, küresel bazda uygun politikaların geliştirilmediği ve gerekli tedbirlerin alınmadığı takdirde krizin etkisinin diğer bölgelere de yayılabileceği uyarısında bulundu.

IMF Raporunda, "Birbirleriyle yakından ilişkili varlık fiyatları, hemen her yerde yaşanan finansal şoklar, sınırlı politika alanı dünyayı krizin yayılmasına doğru götürüyor" ifadesi kullanıldı. IMF'nin raporunda Euro Bölgesi, ABD, Çin, Japonya ve İngiltere dahil olmak üzere beş ekonominin dünya ekonomisi üzerindeki etkileri değerlendirildi.

Avrupa Bölgesi'nde krizi atlatabilmek konusunda zorluk yaşandığı, ABD'nin mali politikasındaki belirsizliklerin, Çin'de büyüme trendinin tersine dönmesi yönündeki kaygıların da krizin yayılması konusundaki temel endişe kaynaklarında olduğu belirtildi.

Euro Bölgesi'nin mali politikası ile ilgili olarak raporda, "Bazı kısıtlamalara rağmen, gerilimin yayılmasını engellemek ve mali tarafta, bankacılık alanında ve büyüme cephesinde yeterli olacak iyileştirme ortaya konmadı" ifadesine yer verildi. "Avrupa borç krizinin Avrupa Merkez Bankası güvenlik duvarının (firewall) kurulması gibi gelişmelere rağmen artık Pan-Avrupa düzeyinde bir sorun haline geldiği yönünde bir anlayış oluştu" tespitinde bulunuldu. Raporda, "Tam tersinin oluşması yönündeki çabalara rağmen, Euro Bölgesi'ndeki stres artık çevresel ülkeler düzeyinde değil, Pan-Avrupa düzeyindedir" denildi.

Türkiye Avrupa'yı yakaladı, AB'ye alınmalı

London School of Economics and Political Science (LSE) Ekonomik Performans Merkezi Direktörü Prof. Dr. John Van Reenen, Türkiye'nin son yıllarda elde ettiği hızlı ekonomik büyümeye dikkati çekerek Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne alınma zamanının geldiğini söyledi. Van Reenen, "Türkiye hızlı ekonomik büyümesi ile Avrupa'yı yakaladı, arayı kapattı. Artık Avrupa Birliği'ne alınmalı" dedi.

Van Reenen, yakın zamanda, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's'in almanya, Hollanda ve Lüksemburg'un kredi notu görünümünü, Avrupa'daki borç krizinin etkilerinin bu ülkelerin ekonomileri için tehdit oluşturduğu gerekçesi ile durağandan negatife düşürülmesiyle ilgili olarak, "Bence hepimiz hem kriz öncesinde ve hem de kriz sonrasında ne kadar gereksiz olduklarını açıkça ortaya koyan kredi derecelendirme kurumlarını önemsememeliyiz, söylediklerine kulak asmamalıyız" tavsiyesinde bulundu.

Yakın zamanda yeni kurtarma paketleri olacak

Euro Bölgesi'nde mali belirsizliklerin kaygı verici bir şekilde arttığını vurgulayan Van Reenen, "İspanya Euro'dan çıkarsa, domino etkisinin arkası gelecektir. Yeni kurtarma paketlerine hazırlıklı olalım. Yakın zamanda yeni kurtarma paketleri olacak. Fakat kötü kredilerin düzenlenmesi amacıyla verilecek bu kurtarmaların bankalara son derece katı şartların sağlanması koşulu ile verilmesi gerekiyor. İspanya, Euro'dan çıkarsa, domino etkisinin arkası gelecektir" dedi.

Van Reenen, Alman Parlamentosu'nun alt kanadı Bundestag'ın İspanya'ya 100 milyar Euro'ya kadar yardım sağlanmasını öngören kurtarma paketini onaylamasına rağmen, ülkedeki bankaların batık kredi oranlarının başlıca endişe kaynaklarından biri olmaya devam ettiğine dikkati çekti.

İspanya Merkez Bankası'nın verilerine göre, geri ödenmesi zor olan kredilerin bankaların toplam portföyüne oranının Mayıs'ta yüzde 8,95'e yükselerek Nisan 1994'ten bu yana en yüksek seviyesini gördüğünü anımsatan Van Reenen, "İtalya'da emlak balonunun büyüklüğü İspanya'ya kıyasla çok daha sınırlı, batık krediler daha az. Fakat, İtalya'da her şeye rağmen borçluluk fazla ve ekonomik büyüme olukça yavaş. İtalya Başbakanı Mario Monti doğru yolda, fakat yapısal reformlar için daha çok baskı yapmalı" dedi.

Euro'dan ayrılık Kuzey Avrupa'yı da vurur

Almanya'nın Euro Bölgesi'nde istikrarın sağlanabilmesi için atacağı adımların büyük önem taşıdığını vurgulayan Van Reenen, "Almanya'nın diğer ülkeleri finanse etmeye devam etmesi gerektiğini kabul etmesi gerekiyor. En iyisi sürekli kemer sıkamak yerine, finansal kaynakların büyümenin teşvik edilmesi için kullanılması" görüşünü dile getirdi.

Van Reenen, ekonomik büyümelerini düşük borç oranı ve görece sağlam bankacılık sistemleri ile pozitif bir şekilde sürdüren Kuzey Avrupa ülkelerinin de Euro Bölgesi'ndeki gelişmelerden etkilenecek risk altında olabileceğini ifade etti.

6 ayda 8.2 milyar dolarlık doğrudan yabancı sermaye

Türkiye'ye gelen uluslararası doğrudan yatırım girişi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 21 artarak 8.2 milyar dolara ulaştı.

Dünyayı kasıp kavuran ekonomik kriz ve siyasi gerilim ortamı Türkiye'yi yabancı yatırımcılar için güvenilir liman haline getirdi. Özellikle gayrimenkul sektöründe dev bir adım olarak nitelendirilen Mütakabiliyet Yasası'ndan sonra cebindeki nakit parayı değerlendirmek isteyen yatırımcı Türkiye'den arsa almak için girişimlerini hızlandırdı.

Ekonomi Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Haziran ayında uluslararası doğrudan yatırım girişi 1 milyar 776 milyon dolar olarak gerçekleşti. Haziran ayı girişleriyle birlikte Ocak-Haziran döneminde

uluslararası doğrudan yatırım girişi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 21 oranında artarak 6,8 milyar dolardan 8,2 milyar dolara ulaştı. Ocak-Haziran döneminde İngiltere 2 milyar dolar, Avusturya 1,4 milyar dolar ve Lüksemburg 676 milyon dolarla önde gelen yatırımcı ülkeler oldu. Aynı dönemde 620 uluslararası sermayeli şirketin kuruluşunun gerçekleşti ve 79 yerli sermayeli şirkete de uluslararası sermaye ile iştirak edildi.

2012 Ocak-Haziran döneminde 620 adet uluslararası sermayeli şirket kuruluşu gerçekleşti. 79 yerli sermayeli şirkete uluslararası sermayeli şirket iştirak etti ve toplam 699 şirket faaliyete geçti. Faaliyete geçen bu şirketlerle birlikte 2012 yılı Haziran sonu itibarıyla Türkiye'de

toplam 30 bin 333 adet uluslararası sermayeli şirket faaliyet gösteriyor. Söz konusu şirketlerin yüzde 52'si AB ülkeleri ortaklı. AB ülkeleri içerisinde Almanya 4 bin 918 şirket ile ilk sırada yer alıyor. İngiltere 2 bin 369 şirket ile ikinci, Hollanda ise 2 bin 14 şirket ile üçüncü sırada. AB'den sonra en fazla şirkete sahip ikinci ülke grubu ise yakın ve Orta Doğu ülkeleri oldu. Türkiye'de faaliyet gösteren 30 bin 333 adet uluslararası sermayeli şirketin 6 bin 546 adedi yakın ve Orta Doğu ülkeleri kaynaklı.

İnşaatta 2 bin 850 yabancı

Türkiye 'de arazi yatırımı yapmak giderek daha da kârlı hale gelince büyük şehirlerde kurulan yabancı inşaat şirketlerinin sayısı da arttı. Bu yılın ilk yarısında yabancı sermayeli 53

inşaat şirketi kuruldu. Yedi şirkette de yabancı sermaye iştiraki gerçekleşti. Böylece Türkiye'deki yabancı sermayeli inşaat şirketlerinin sayısı 2 bin 850'ye ulaştı. Yabancı yatırımcılar en çok İstanbul, Antalya ve Muğla'dan arazi ve gayrimenkul almak için başvuruyor.

Gayrimenkule yatırım 8 kat arttı

Türkiye'de gayrimenkul sektörüne yatırım yapan yabancıların oranı giderek yükseliyor. İnşaat sektörüne bu yılın ilk yarısında 1 milyar 254 milyon dolarlık doğrudan yabancı yatırım girişi gerçekleşti. Gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri sektöründe ise aynı dönemde 184 milyon dolarlık yabancı yatırımı oldu. 2012'nin ilk altı ayında inşaat sektörüne gelen doğrudan yabancı yatırım miktarı geçen yılın aynı dönemine göre sekiz kat artış gösterdi.

Uluslararası Yatırımcılar Derneği

(YASED) 2012 yılı 2. Barometre Anketi sonuçlarına göre, yılın ilk anketinde dünyada ve Türkiye'de ekonomik büyümenin yavaşlayacağını öngören uluslararası yatırımcılar, Türkiye için düşüncelerini olumluya çevirdi. YASED üyelerinin yüzde 65'i "Türkiye'de ekonomik büyüme sabit kalacak veya hızlanacak" şeklinde

görüş bildirdi. Araştırmaya katılan uluslararası yatırımcıların yüzde 53'ü Türkiye'ye 2012 yılında 15-20 milyar dolar arasında uluslararası doğrudan yatırım girişi olmasını bekliyor. En fazla yatırım yapılması öngörülen sektörler enerji, finansal hizmetler, otomotiv ve yan sanayi olarak sıralanıyor.

Yatırım şartlarında AB'yi geçtik

Yatırım şartlarının büyük önem taşıdığı küresel ekonomik kriz ortamında Türkiye, 6 gün olan "İşletme Açma Süresi", 5,7 puanlık "Kalifiye İşgücüne Erişme İmkani" ve 6,8 puanlık "Finans Sektöründe Şeffaflık" derecesiyle yatırım yapılabilirlik konusunda gelişmiş birçok ülkenin önünde yer alıyor.

Ekonomi Bakanlığı'nın Temmuz Ayı Ekonomik Görünüm Raporu'na göre, geçen yıl toplam 15 milyar 857 milyon dolarlık doğrudan yabancı yatırım çeken Türkiye, 6 gün olan "İşletme Açma Süresi" ile OECD ülkeleri, İngiltere, Rusya ve Yunanistan'ı geride bırakırken, Amerika ile eşit konumda bulunuyor.

Türkiye aynı zamanda "Kalifiye İşgücüne Erişme İmkani" açısından ise sahip olduğu 5,7'lik puan değeriyle

Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Yunanistan, Romanya ve Polonya gibi Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerden daha iyi durumda.

Türkiye finasta da şeffaf

Türkiye "Finans Sektöründe Şeffaflık" kriterlerine göre de 8 puan üzerinden yapılan değerlendirmeler sonucunda 6,8'lik değere sahip bulunuyor. Türkiye'yi 6,1 puanlık değerle Slovakya, 5,4 puanlık değerle Çek Cumhuriyeti izliyor.

Son dönemde ismi ekonomik krizlerle anılan Yunanistan'ın puan değeri 4,3 olurken, AB üyesi Romanya 3,3, Polonya 4,0, Bulgaristan ise 4,2'lik puan değeriyle son sıralarda yer alıyor.

Türkiye'de doğrudan yabancı yatırımlar son 10 yılda büyük artış

gösterirken, 2003'ten itibaren gelen yabancı yatırımlar, 1923-2002 döneminin kat kat üzerinde bulunuyor. 2011 yılında tüm dünyada doğrudan yabancı yatırımlar bir önceki yıla göre yüzde 17 artarak 1,5 trilyon dolar olurken, Türkiye'ye gelen yabancı yatırımlar bir önceki yıla göre yüzde 74 artarak yaklaşık 15,9 milyar dolara yükseldi.

Türkiye, 2011 yılında bir önceki yıla göre 6 basamak yükselerek dünyada en fazla yabancı yatırım çeken 23'üncü, 173 gelişmekte olan ülke arasında ise 4 basamak yükselerek 12'nci oldu. Bu yılın ilk 5 ayında doğrudan yabancı yatırım yüzde 11'lik artışla 6,5 milyar dolara ulaşırken, yıl sonuna kadar doğrudan yabancı yatırımın 20 milyar dolara yaklaşması bekleniyor.

Avrupa'dan Türk KOBİ'lerine 2 milyar Euro kaynak

Avrupa Yatırım Bankası, Türkiye'nin az gelişmiş bölgelerini ve sektörlerini kalkındırmak için ayırdığı kredi miktarını 2 milyar Euro'ya çıkardı. 2005 yılında Türkiye için ayrılan kredi sadece 300 milyon Euro'ydü.

Avrupa Yatırım Bankası Türkiye Temsilcisi Alain Terraillon, Avrupa Yatırım Bankası olarak 2013 yılında Türk şirketlerin Ar-Ge projelerine ve inovasyon yatırımlarında yeni bir açılım sağlayacaklarını söyledi. Terraillon, Eylül sonunda kredi sağladıkları Avrasya Tüneli Projesi'nin finansmanının bitmesini beklediklerini kaydetti. Bu projenin finansmanının hükümet için de önemli olduğunu belirten Terraillon, 'Ondan sonra özellikle sağlık sektörüyle ilgili bazı yatırımlar yapacağız. Planlarımız arasında bu da var. Sonrasında da yeni bir projeye daha başlayacağız. Avrupa Yatırım Bankası olarak 2013'te Türk şirketlerin Ar-Ge projelerine ve inovasyon yatırımlarında yeni bir açılım sağlayacağız. Bunlar 2013'te en önemli gündem maddemiz olacak' dedi.

Suriye ve Irak'a dikkat

Türkiye ekonomisinin şimdilik çok iyi görüldüğünü belirten Terraillon, 'İşsizlik rakamları çok olumlu. Türkiye ekonomisi yabancı yatırımları çekiyor. Bu rakamlar Avrupa ile kıyasladığımızda çok iyi. Keza enflasyon kontrol altında. Ama bu durum önümüzdeki 6 ay boyunca sürdürülebilir mi, ben bundan emin değilim. Çünkü Suriye ve Irak gibi politik meseleler var' ifadelerini kullandı.

Anadolu'ya özel kredi

Avrupa Yatırım Bankası tarafından 2005 yılında Türkiye için ayrılan

yıllık kredi bütçesi 300 milyon Euro iken, bu rakamın şu anda 2 milyar euroya çıktığını aktaran Terraillon, 2010 yılında başlattıkları 'Büyüyen Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları' adlı programların oldukça başarılı olduğunu söyledi. Programa özellikle Gaziantep, Urfa, Mardin, Samsun, Malatya gibi sanayileşmiş şehirlerden talep geldiğini söyleyen Terraillon, 'Oluşturduğumuz 500 milyon euroluk kredinin yüzde 75'i kullanılmış durumda ve bu çok iyi bir rakam.

Avrupa Yatırım Bankası Türkiye Temsilcisi Terraillon, "2013'te Türk şirketlerin Ar-Ge projeleri ve inovasyon yatırımlarında yeni bir açılım sağlayacağız. Ekonomik göstergeler Avrupa'dan daha iyi ancak Suriye ve Irak meselesi, olumlu tabloyu etkileyebilir" dedi

Farklı projelere başlayacağız' dedi.

25 çalışan sınırı

Söz konusu krediye başvuru koşulları hakkında da bilgi veren Terraillon, başvuruda bulunacak KOBİ'lerin 25'ten daha az çalışana sahip olmaları gerektiğini söyledi. Krediyi büyük şirketlere vermediklerini vurgulayan Terraillon, 'Bu programla KOBİ'leri kalkındırmayı amaçlıyoruz. Bir de bu KOBİ'lerin 5 milyon euroluk bütçesi olması gerekiyor. Krediyi verirken herhangi bir sektör ayırımımız yok' ifadelerini kullandı. Türkiye için ayırdıkları yıllık 2 milyar euroluk kredi bütçesini 3 gruba verdiklerini bildiren Terraillon, kredinin bir bölümünü kamuya, bir bölümünü bankalar aracılığı ile KOBİ'lere, diğer bölümünü ise kamu yararına proje yapan özel sektöre verdiklerini aktardı.

Where marble trade There **MARBLE** trend®

Doğaltaş ve Teknolojileri Dergisi
Natural Stone & Technologies Magazine

Çağlayan: Teşvik sistemi emin adımlarla ilerliyor

19 Haziran'dan Temmuz sonuna kadar teşvik belgesi düzenlenmesine yönelik olarak toplam 5,5 milyar lira sabit yatırım tutarında 480 adet müracaat yapıldı. Toplam yatırım tutarı 3,93 milyar lira ve öngörülen istihdamı 16 bin 247 kişi olan 340 projenin incelemeleri tamamlanıp teşvik belgeleri düzenlendi. Müracaatın neredeyse yüzde 75'inden fazlası şu anda belgeye bağlandı.

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, 19 Haziran 2012 tarihinden bugüne kadar teşvik belgesi düzenlenmesine yönelik olarak Ekonomi Bakanlığı'na toplam 5,5 milyar lira sabit yatırım tutarında 480 adet müracaat yapıldığını, aynı dönemde toplam yatırım tutarı 3,93 milyar lira ve öngörülen istihdamı 16 bin 247 kişi olan 340 projenin incelemelerinin tamamlanarak teşvik belgelerinin düzenlendiğini bildirdi. Çağlayan, böylelikle yapılan müracaatın neredeyse yüzde 75'inden fazlasının belgeye bağlandığını kaydederken, teşvik belgesi başvurularının bu yılın son çeyreğine doğru daha da artacağını söyledi.

Çağlayan, Yeni Teşvik Sistemi'ne ilişkin düzenlediği toplantıda, 19 Haziran'da yasal prosedürlerin tamamlandığını hatırlatarak, uygulamanın 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girdiğini bildirdi.

Son derece iddialı, ayakları yere basan, nereye gideceğini bilen, Türkiye'nin 2023 yılı hedefleriyle örtüşen Yeni Teşvik Sistemi'nin çok önemli fırsat sağladığını dile getiren Çağlayan, sistemi gerek Türkiye'de gerek yurt dışında anlattıklarını bildirdi. Çağlayan, anlattıkları herkesin Yeni Teşvik Sistemi'ni beğendiğini ve buna bağlı olarak yatırım kararları aldıklarını belirterek, sistemi yapılandırırken bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmak, üretim yapısını katma değerli olarak artırmak, yüksek teknolojiye yönelmek, ithalata bağımlılığı azaltmak ve cari açığı orta ve uzun vadede azaltmak gibi bileşenleri göz önüne aldıklarını ifade etti.

Sistemi dinamik bir model üzerine kurduklarını belirten Çağlayan, "Gerek Bakan olarak ben, gerekse diğer ilgili kuruluşlar ve bakanlıklar, bundan sonra da sanayici ve yatırımcının yanında olacağız.

‘Ülkemizin gelişmesine büyümesine nasıl daha fazla katkı verebiliriz, uygulamaları yatırımcıların lehine nasıl tasarlarız, sıkıntıları en etkin nasıl çözeriz?’ diye çalışmalarımıza devam ediyoruz” dedi.

5,5 milyar lira sabit yatırım tutarında 480 müracaat

Yeni Teşvik Sistemi'nin çok kısa bir süre önce yürürlüğe girmiş olmasına rağmen gelişmelerin memnuniyet verici olduğunu bildiren Bakan Çağlayan, şöyle devam etti:

“Yeni Teşvik Kararı'nın yürürlüğe girdiği 19 Haziran 2012 tarihinden bugüne kadar teşvik belgesi düzenlenmesine yönelik olarak Bakanlığımıza toplam 5,5 milyar lira sabit yatırım tutarında 480 adet müracaat yapılmıştır. Aynı dönemde toplam yatırım tutarı 3,93 milyar lira ve öngörülen istihdamı 16 bin 247 kişi olan 340 projenin incelemeleri tamamlanmış ve teşvik belgeleri düzenlenmiştir. Böylelikle gördüğümüz gibi yapılan müracaatın neredeyse yüzde 75'inden fazlasının şu anda belgeye bağlandığını sizlerle paylaşmak isterim. Düzenlenen teşvik belgelerinin sabit yatırım tutarları itibarıyla 2,26 milyar lirası, yani yüzde 57,3'ü bölgesel, 1,06 milyar lirası, yani yüzde 27'si genel ve 616 milyon lirası, yani yüzde 15,7'si büyük ölçekli yatırım uygulamaları kapsamındadır. Bu belgelerden 60 adedi, yani yüzde 18'i Organize Sanayi Bölgeleri'nde (OSB) gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenmiş olup, bir alt bölge desteklerinden yararlanabileceklerdir. 33 adet yatırım ise yani yüzde 1'i ise öncelikli yatırımlar kapsamında beşinci bölge desteklerinden yararlanma imkanı bulacaklardır. Düzenlenmiş olan teşvik belgelerinin adet itibarıyla yüzde 3,8'i tarım, yüzde 9,1'i madencilik, yüzde 56,8'i imalat, yüzde 2,9'u enerji ve yüzde 27,4'ü hizmetler sektöründe gerçekleştirilecek yatırımlara aittir.

Daha önce olduğu gibi imalat ve hizmetler sektörleri bu süreçte de ilk sıralarda yer almaktadır.”

En çok teşvik belgesi I. Bölge'de

Bölgeler itibarıyla teşvik belgelerinin dağılımına bakıldığında ise I. bölgede 99, 2. bölgede 53, 3. bölgede 67, 4. bölgede 43, 5. bölgede 29 ve 6. bölgede 49 belgenin düzenlendiğini anlatan Çağlayan, I. bölgenin yüzde 29 ile ilk sırada yer alırken, 6. bölgenin yüzde 14,4 ile 4. sırada yer aldığını ifade etti.

6. Bölge'de öngörülen istihdamın toplam istihdam içerisindeki payının ise yüzde 17 seviyesinde olduğunu vurgulayan Çağlayan, bu bölgede istihdama büyük önem verdiklerini söyledi.

Tekstil ve konfeksiyon yatırımları ilk sırada

Alt sektörler dikkate alındığında tekstil ve konfeksiyon yatırımlarının ilk sırada yer aldığını belirten Ekonomi Bakanı, tekstil ve konfeksiyon sektörlerini sırasıyla gıda-ıçki, madencilik, turizm, lastik-plastik, depolama, altyapı, eğitim ve makine imalat sektörlerinin takip ettiğini bildirdi.

Yatırım tutarı açısından sıralama

yapıldığında ise eğitim, turizm, tekstil-konfeksiyon, enerji, taşıt araçları ve gıda-ıçki sektörlerinin ilk sıralarda yer aldığını anlatan Çağlayan, “Hükümet olarak ülkemizde yatırımların artırılması, gençlerimize, kadınlarımıza yeni iş olanaklarının sağlanması için tüm imkanlarımızı zorluyoruz. Bakanlığım, tüm bakanlıklar ve ilgili kurumlarla koordinasyon halinde ve 2023 hedeflerimize ulaşma yolunda önemli bir araç olarak gördüğümüz Yeni Teşvik Sistemimizin başarıya ulaşması için elimizden gelen tüm gayreti sarf ediyor, yatırımcılarımızdan gelen tüm talepleri ülke menfaatleri ve imkanlarımız çerçevesinde yerine getirmeye çalışıyor. İnanıyorum ki bu emeklerimiz karşılıksız kalmayacaktır” diye konuştu.

Hazır bina da kapsama alındı

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, bugüne kadar sadece faaliyet gösterilecek binanın faaliyetine ilişkin harcamalar teşvik sisteminden yararlandırılırken, yeni dönemde hazır bina satın alma işlemlerinin de teşvik sistemi kapsamına alındığını bildirdi.

Son dönemde yatırımcılar için önem arz eden, atıl durumda olan hazır fabrika ve bina alanlarının

Yiğit düştüğü yerden kalkar

Küresel inovasyon endeksinde Türkiye'nin 65'inci sıradan 74'üncü sıraya gerilemesini neye bağladığına dair soruyu cevaplandıran Çağlayan, inovasyonun önemli bir kavram olduğunu belirtti.

İnovasyonun zaman zaman Ar-Ge ve yüksek teknoloji kavramları ile karıştırılabildiğini dile getiren Çağlayan, yeni teşvik sisteminde mümkün olan en yüksek inovasyonun dikkate alındığını ifade etti.

Türkiye'nin inovasyon konusunda daha çok mesafe katetmesi gerektiğini kaydeden Çağlayan, “Öncelikle, bunun bilincinin oluşturulması son derece önemli” dedi.

Yüksek enflasyonun yaşandığı yıllarda inovasyonun kendileri için çok fazla bir anlam taşımadığını, bugünkü rekabet koşullarında ise inovasyon, Ar-Ge, yüksek teknoloji gibi kavramların çok önemli olduğunu dile getiren Çağlayan, “İnşallah gerilemiş olduğumuz durumdan süratle yukarı çıkarız. ‘Yiğit düştüğü yerden kalkar’ demişler” ifadesini kullandı.

teşvik sistemi kapsamına alınması yönünde önemli talepler aldıklarını söyledi. Yatırımcıların, bugüne kadar teşvik belgesi kapsamında yer alan arazi ve arsa harcamaları bakımından vergi indirim desteğinden yararlanamadıklarını belirten Çağlayan, şunları kaydetti:

“Bugüne kadar sadece faaliyet gösterilecek binanın faaliyetine ilişkin harcamalar teşvik sisteminden yararlandırılırken, biz yeni dönemde hazır bina satın alma işlemlerini de teşvik sistemi kapsamına alıyoruz. Yani yatırımcımızın söz konusu binalar için yapacakları harcamaları da artık teşvik belgesi kapsamında değerlendireceğiz. Bunu bir devrim olarak değerlendirdiğimizi ifade etmek isterim. Ancak burada vurgulamak isterim ki, söz konusu destekten yararlanabilmek için binanın üzerinde yer aldığı arsa maliyetinin mutlaka ayrılması gerekiyor. Özetle, sadece atıl durumdaki binanın maliyeti bakımından vergi indiriminden yararlanmak mümkün olacaktır.”

Bakan Çağlayan, yeni uygulamanın, inşaatı tamamlanmış ancak değişik nedenlerle

Teşvik belgelerinde aslan payı yüzde 56.8 ile imalat sanayinde. Bunu 27.4 ile hizmetler, 9.1 ile madencilik, 3.8 ile tarım ve 2.9 ile enerji sektörleri izledi.

kullanılmayan bazı fabrika ve bunun gibi binaların ekonomiye kazandırılmasında önemli bir itici güç olacağını vurguladı. Türkiye'nin, böylesine önemli bir kaynağı israf edebilecek kadar zengin bir ülke olmadığını, buna zaten kendilerinin de müsaade etmeyeceğini belirten Çağlayan, çok yakın bir zaman içinde Maliye Bakanlığı ve TOBB ile birlikte Türkiye'nin mevcut atıl bina stokunu tespit etmek için çalışma yapacaklarını söyledi.

Destekten tüm bölgeler yararlanabilecek

Bu destekten, tüm bölgelerde faaliyette bulunan yatırımcıların yararlanabileceğini bildiren Çağlayan, bu sayede yatırım, üretim, istihdam ve ihracatın artırılmasına yönelik başlattıkları seferberliğin, sonuca daha

çabuk ulaşacağını ifade etti.

Uygulamaya ilişkin örnek de veren Çağlayan, “Örneğin 6. Bölge’de kendi sahip olduğu binada yatırım yapan ve 1 milyon lira tutarında makine ve teçhizat harcaması yapan bir yatırımcıyı düşünelim. Bu yatırımcının, yatırım teşvik belgesi başvurusu yapması halinde binaya ilişkin harcaması bulunmaması nedeniyle sabit yatırım tutarı 1 milyon lira olacaktır. Bu durumda yatırıma katkı oranı 6. Bölge’de yüzde 50 olduğu için, yatırımcımızın vergiden düşebileceği tutar 500 bin lira olacaktır. Diğer taraftan aynı yatırımcımızın 1 milyon lira tutarındaki makine teçhizat harcamasının yanı sıra 300 bin lira tutarında harcama yaparak fabrika binası inşa ettiğini varsayacak olursak, bu durumda yatırım teşvik belgesindeki sabit yatırım tutarı 1 milyon 300 bin lira olacaktır ve vergi indirimine konu edilecek tutar da yine bu tutarın üzerinden yapılacaktır” diye konuştu.

Bakan Çağlayan, arsa ve bina yatırımı yapılması halinde ise bu ikisine yapılan harcamanın ayrı ayrı tespit edilmesi gerektiğini bildirdi.

Üreterek Dünyada İlk 10 Ekonomi
İçinde Yer Alma Hedefimiz,

Enerjimizle
Birlikte,
Sanayimizle
Olacaktır...

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

www.ebso.org.tr

Yorgancılar'dan teşvik için dönüşüm uyarısı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Haziran ayında uygulamaya konulan yeni yatırım teşvik sisteminin, bazı eksikliklerine rağmen, bugüne kadarki en nitelikli sistem olduğunu söyledi. Yorgancılar "Ancak, açıklanması ve uygulamaya konulmasında yaşanan gecikmenin ardından ekonomide frene basılması ve küresel belirsizliklerin getirdiği olumsuzluklar yatırımlarda beklenen ivmeyi yaratamamıştır. Fakat her şey için henüz geç değildir. Türkiye ve dünya ekonomisindeki bu olumsuz iklim er ya da geç düzelecektir. Bu dönemi avantaja dönüştürmek için yeni ve teknolojik yatırımları harekete geçirerek üretim kapasitemizde niteliksel dönüşüm sağlamalıyız" dedi.

Yorgancılar ancak bu şekilde cari açığı azaltmak için ekonominin yavaşlaması gereğinin ortadan kalkabileceğini, azalan cari açığın da bütçe dengelerini olumsuz etkilemesinin engellenebileceğini belirtti. Ender Yorgancılar, "Bu süreçte ayrıca siyasi aktörlere de büyük görev düşüyor. Artık kavgacı bir siyasi ortamın toplum ve ekonomi üzerinde olumsuz etkiler yaratmasına izin verilmemelidir. Ramazan Bayramı bunun için bir vesile ve milat olarak değerlendirilmelidir" diye konuştu.

İkinci yarıya dikkat

Yılın ilk yarısında teşvikli yatırımlarda önemli yavaşlama olduğunu, teşvik belgesinde yüzde 24, teşvikli yatırım tutarında yüzde 31, istihdam yaratma kapasitesinde ise yüzde 22 oranında gerileme olduğuna dikkat çeken

Yorgancılar, ülkemizin en az gelişmiş bölgelerindeki 15 ildeki yatırımların payının gerilemesinin ise üzüntü verici olduğunu ifade etti. Ender Yorgancılar, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu durum, yılın geri kalan bölümünde yatırım artışı için ilave

önlemlere ihtiyaç olduğu anlamına gelmektedir. Yapılması gereken iç talebin bir miktar güçlendirilmesi, dış talep için ise kurlarda gerilemeye izin verilmemesidir. Bu iki boyuta da hizmet edecek olan şey faizlerde gerileme olacaktır. Bunun yanında

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, teşvik sisteminin küresel ekonomideki belirsizler ve Türkiye ekonomisinde frene basılması nedeniyle beklenen ivmeyi yaratamadığına dikkat çekerken, yeni teknolojik yatırımlarla üretim kapasitesinde niteliksel dönüşüm sağlanmasını savundu.

enerji maliyetlerindeki olası artışlar artık sanayicilere yansıtılmamalıdır. Teşvikli yatırımlar içinde gelişmiş bölgelerin payının artmış olması bir kez daha geri kalmış bölgelerde yatırımların artabilmesi için terör sorununun çözümü gereğine işaret etmektedir. Terör hem insanlarımız hem de ekonominin üzerindeki en büyük kambur haline gelmiştir. Terör-yatırım yetersizliği-işsizlik-fakirlik-terör kısır döngüsü kırılmalıdır.”

Politikalar netleşmeli

Merkez Bankası'nın son para politikalarını da değerlendiren EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Merkez Bankası'nın zorunlu karşılıkların döviz ve altın

olarak tutulan kısmını artırarak rezerv biriktirmeye devam etmesi gerektiğinin altını çizdi. Yorgancılar, bu rezerv artışının yaratacağı olumlu psikolojik etki ile sıcak paranın çekilmeye, en azından kaçmasının engellenmeye çalışıldığını ifade etti. Türkiye'nin parasal değil reel boyutta güçlenmeye, rekabet gücünü artırmaya ihtiyacı olduğuna işaret eden Yorgancılar, “Yavaşlayan küresel talep nedeniyle tüm dünyada yeni bir kur savaşları sürecine girilmekte, çok sayıda ülkede parasının değerini düşürerek rekabet gücü kazanmaya çalışmaktadır. TCMB'nin bunları görmezden gelmesi düşündürücüdür. Faiz indirimi beklentimiz Ağustos ayında da gerçekleşmedi” dedi.

Türkiye'nin etrafındaki siyasi sorunların, küresel ekonomideki belirsizliklerin er ya da geç azalacağını, iç talebin bir süre sonra canlanacağını söyleyen Yorgancılar, vakit kaybetmeden yatırımların teknolojik yenilenmeye izin verecek şekilde artırılması gerektiğine dikkat çekti.

Yorgancılar, “Ülkemizin üretim deseni ile iç ve dış talep deseni arasındaki farklılıkları azaltmak zorundayız. Yoksa ne cari açık ne de işsizlik sorununu çözmemiz mümkün olmaz. Şu anda yatırım iklimi kış mevsiminde. Bunu bahara çevirmek için Merkez Bankası'nın faiz, Maliye Bakanlığı'nın ise vergi politikalarını gözden geçirmesi gerekiyor” dedi.

Adnan Yıldırım
adnan.yidirim@ebso.org.tr

Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Borçlar Kanunu'nun baştan aşağı yenilenmiş olmasının yanında hızlı yasalama sürecinden kaynaklanan sebeplerle değişime uğramaları ya da geçiş döneminde İdarece uyum sağlama amaçlı ve kolaylaştırıcı yaklaşımla sorunlara pratik çözümler bulunmaktadır.

Yeni TTK uygulamada şekilleniyor

Yeni Türk Ticaret Kanunu, 30 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 26.06.2012 tarih ve 6335 Sayılı Kanunla değiştirilen son haliyle 01. Temmuz.2012 tarihinde yürürlüğe girdi. Aynı tarihte yeni Türk Borçlar Kanunu da yürürlüğe girerek medeni hukukumuzun iki önemli ayağı yenilenmiş oldu. Yürürlüğe giren her iki kanunun da baştan aşağı yenilenmiş olması yanında hızlı yasalama sürecinden kaynaklanan sebeplerle değişime uğramaları ya da geçiş döneminde İdarece uyum sağlama amaçlı ve kolaylaştırıcı yaklaşımla sorunlara pratik çözümler bulunmaktadır.

Yeni TTK'nun beklenen ikincil mevzuatı yayınlanmaya başladı. Yayınlanan düzenlemelerle kanunun uygulamaları da şekillenmeye başlamış oldu. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ilk uygulama tebliğini yayımladı. 09.Ağustos.2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Kar Payı Avansı Dağıtımı Hakkında Tebliğ" ile anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde yapılabilecek avans kar dağıtımı esasları açıklanmıştır. Arkasından, uygulamada gereksiz sorunlar çıkaracağı ve zorluk

yaratacağı anlaşılan bir başka konuda "Bakanlık Duyurusu" yayınlanarak tüzel kişi temsilcisi şirket yöneticilerinin mevcut görevlerine devam etmeleri kolaylaştırılmıştır. Sırada, hazırlıkları tamamlanan ve yayınlanması beklenen yönetmelikler ve diğer tebliğler bulunmaktadır. Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca, önümüzdeki günlerde bunların da yayınlanması beklenmektedir. Ayrıca şirketlerin denetimi konusundaki hazırlıklar Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yürütülmektedir.

Kurumun yapacağı çalışmanın değerlendirilmesi Bakanlar Kurulunca yapılacak ve 2013 yılı başından geçerli olmak üzere hangi şirketlerin bağımsız dış denetime tabi olacağı Bakanlar Kurulunca belirlenecektir. Bu belirleme önemlidir, zira 01. Temmuz.2013 tarihinden geçerli olarak internet sayfası oluşturma yükümlülüğü de Bakanlar Kurulunca bağımsız denetime tabi olacağı belirlenen şirketler için geçerli olacaktır. Bağımsız denetim kapsamı dışında tutulacak şirketlerin internet sayfası oluşturma yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Tüzel kişi temsilcisi yöneticilerin mevcut görevlerine devamı kolaylaştırıldı

Yeni TTK uygulamasında karşılaşılan ilk önemli sorun, şirketlerin tüzel kişi ortaklarını temsilen yönetimlerinde yer alan yönetim kurulu üyeleri ya da şirket müdürlerinin, 6103 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 25/1. Maddesi gereğince yeni TTK'nun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde buldukları görevlerinden istifa etmeleri ve yerlerine yeni seçim yapılması konusunda yaşandı. Bu durumun sebebi, yeni TTK'nda tüzel kişi ortakların kendilerinin yönetici olabilmeleri şeklinde yapılan düzenleme olmuştur. Bu düzenleme gereği tüzel kişi temsilciler 3 ay içinde istifa etmezlerse bu sürenin sonunda mevcut görevleri sona ermiş olmaktadır. İstifa eden yöneticilerin yerine normal olarak aynı süre içinde yapılacak bir olağanüstü genel kurulda, tüzel kişi ortaklar veya yeni yasa gereği ortaklık şartı aranmaksızın gerçek kişiler seçim yapılması gerekiyordu. Özellikle çoğunluğu ya da tamamı tüzel kişi ortaklardan oluşan anonim şirketlerde Ekim.2012 öncesinde olağanüstü genel kurul yapmak mutlak bir zorunluluktur. Bu durum hem şirketler hem de tescil işlemlerini yapacak ticaret sicilleri için fuzuli bir iş yükü aynı zamanda gereksiz zaman ve kaynak israfına neden olacaktı. Bakanlık kendisine ulaşan talep ve önerileri dikkate alarak soruna, TTK'nun 363. maddesini biraz geniş yorumlayarak pratik bir çözüm yolu buldu ve çözümünü Bakanlığın internet sayfasında 10.08.2012 tarihinde kamuoyuna duyurdu. Duyuruda, TTK'nun 363/1. Maddesine göre şirket yönetimlerinde görev süresi

içindeki boşalmalarda, yapılacak ilk genel kurulun onayına sunulmak üzere şirket yönetim kurulunun kalan üyeleri tarafından toplantı nisabı kaybolmaksızın istifa eden üyelerin yerine geçici olarak yönetim kurulu üyesi seçilebileceği belirtildi. Esasen eski TTK'nun 315. Maddesinde de yer alan söz konusu düzenlemenin amacı yönetim kurulu üyelerindeki arızı eksilmenin, boşalmanın geçici olarak şirket yönetim kurulunca doldurulabilmesine imkan sağlanmasıdır. Bakanlık yapıcı bir yaklaşımla anılan madde hükmünü biraz da geniş yorumlayarak mevcut sorunu hem kamu hem de şirketler lehine kolayca çözmüş oldu. Sorunu bu şekilde çözümlenerek, şirketlerle ticaret sicilleri arasında yaşanabilecek pek çok sürtüşme ve ihtilaflar da önlendi.

Avans Kar Payı dağıtımı

TTK'ndaki yeni uygulamalardan birisi de şirketlerin kar payı avansı dağıtılabilirleridir.6335 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler de dikkate alınarak,

- Anonim şirketler, limited şirketler ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler kar payı avansı dağıtılabilirlerdir.
- Avans kar dağıtımı konusunda şirket genel kurulunca karar alınması gerekir.
- Kar payı dağıtılacak üç, altı ve dokuzuncu aylar finansal tablolarına göre kar edilmiş olmalıdır.
- Dağıtılacak kar payının avansı hesabında, önceki yıllar zararları, mali yükümlülükler, yedek akçeler, varsa imtiyaz ve intifa sahiplerinin payları düşülecek ve bulunan tutarın en fazla YARISI dağıtılabilirlerdir.
- Kar payı avansı, ortaklara payları oranında ödenecektir.

- (Sermaye taahhüt payı hariç) ortakların borçları kar payı avansından mahsup edilecektir.
- Yönetim kurulunca, kar payı avansı dağıtımı ile ilgili rapor hazırlanacaktır.

Bakanlık Temsilcisi (Eski adı: Hükümet Komiseri)

Yeni TTK, bilinen adıyla hükümet komiseri uygulamasını "Bakanlık Temsilcisi" olarak değiştirmiş ve temsilcinin şirket genel kurullarına katılacağı haller sınırlandırılmıştır. TTK'nun 407/3. maddesine göre şirket genel kurullarına Bakanlık Temsilcisi katılımı aşağıdaki iki durumda söz konusu olacaktır.

- TTK 333. Maddeye göre kuruluşuna Bakanlıkça izin verilen şirketlerin genel kurulları. Bu şirketlerin hangileri olacağı önümüzdeki günlerde Bakanlıkça belirlenecektir. Eski uygulamada, örneğin Holdingler, finans şirketleri, serbest bölge kurucu-işletici şirketlerin kuruluşuna Bakanlık izin veriyordu. Muhtemelen yeni düzenleme de benzer mahiyette olacaktır.
- Diğer şirketler için Bakanlıkça belirlenecek genel kurullar. Bu belirleme tamamen yeni bir uygulama olacaktır. Umuyoruz, Bakanlık yapacağı belirlemenin kapsamını oldukça sınırlı tutar ve eski olumsuz-bürokratik-maliyetli uygulamaların devamı anlamına gelecek bir belirleme yapmaz. Ayrıca bu konudaki belirlemenin ivedi yapılması da gerekir, çünkü henüz belirleme yapılmadığı için yürürlükten kaldırılan kanun aynen uygulanmaya devam edilmekte ve bütün genel kurullar Bakanlık Temsilcisinin katılımıyla yapılmaktadır.

Mesleksizlik kaderimiz olmasın

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Türkiye'deki işsizliğe rağmen sanayicinin ara eleman bulmakta sıkıntı çektiğini belirterek, mesleki ve teknik okulların bir an önce piyasanın işgücü ihtiyacına uygun olarak yeniden yapılandırılması gerektiğini bildirdi. Yorgancılar, yeni eğitim sistemine geçişle birlikte çıraklık okulları ile mesleki ve teknik okulların da yeniden yapılandırılmasını istedi.

Konuya ilişkin önerilerini Milli Eğitim Bakanlığı'na sunduklarını belirten Yorgancılar, piyasada talep görmeyen üniversitelerdeki atıl bölümlerin kapatılması, üniversiteli işsizler yaratarak, gençlere maddi ve manevi kayıplar yaşatılmaması gerektiğini savundu.

2011 verilerine göre 18. büyük ekonomi olan Türkiye'nin, jeopolitik konumunun yanı sıra demografik avantajı ile de diğer ülkeler arasında farklı bir yerde bulunduğunu hatırlatan Yorgancılar, bu farklılığın bilincinde olan Türkiye'nin, 2023 hedeflerini içeren uzun dönemli bir program hazırladığını söyledi. Hedeflerin gerçekleştirilmesinde demografik fırsat penceresi olarak tanımlanan bir süreçten geçildiğini ifade eden Yorgancılar, "Bu fırsat penceresini araladığımızda ne yazık ki önümüze genç nüfusumuzdaki işsizlik oranı karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'de işgücüne katılım oranı yüzde 50 seviyesindedir. Bu oran 184 ülke içerisinde Türkiye'yi sondan 17'nci yani 168. sıraya taşımaktadır. OECD ortalaması yüzde 72,6, Euro Bölgesi ortalaması yüzde 73'tür. Kadınların işgücüne katılımında

ise Türkiye 169. sıradadır. Oysa ki gelişmiş ülkelerde bu oran yüzde 60'lar, gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 50'nin üstündedir. Genç nüfusumuzdaki işsizlik oranı ile birlikte bilinen bir gerçek de, biz sanayicilerin nitelikli ara eleman sıkıntısıdır. Bu iki gerçeğin birbiri ile örtüştürülememesinin önündeki en büyük engel, mesleki eğitime veremediğimiz önemdir" diye konuştu.

Yapılan çalışmaların, ortaöğretim kalkınma dönemlerinde etkin bir rol oynamakta olduğunu gösterdiğine işaret eden Yorgancılar, dünyanın dördüncü büyük ekonomisi Almanya'nın mesleki eğitim sistemine verdiği önemin bugün rakamlarından da çok net gözlemlendiğini savundu. Almanya'daki benzer sistemin uygulandığı ülkelerde işsizlik oranının AB ortalamasının oldukça altında kaldığına dikkat çeken Yorgancılar, "Yani bu işi masaya yatırıp kafa yoran toplumlar, meyvelerini de almaktadır. Örneğin genç işsizlikte AB ortalaması yüzde 21,4 iken, Almanya'da yüzde 8,6, Avusturya'da yüzde 8,3'tür. Ülkemizde ise bu oran yüzde 17'ye gerilese de, 2011'deki yüzde 18'lik oranı ile Türkiye, dünya ortalamasının üstünde bir orana sahiptir. Dünya ortalaması ise yüzde 12,6'dır. Nitelik sorunları yaşayan mesleki ve teknik okullar, bir an önce piyasanın duyduğu işgücü ihtiyacına uygun olarak yeniden yapılandırılmalıdır" dedi.

Ekonomiye katkı koymalı

Bu konuda ciddi adımları atmakta geciken ülkemizin, ne yazık ki PISA sonuçlarında da eğitim karnesindeki kırıkların ortalamasının altında düşük

oranlarda olduğunu hatırlatan Yorgancılar, bu noktada mesleki ve teknik eğitimin nitelikli, kaliteli yapısı ile ülke istihdamına ve rekabet gücüne katkı koymasının beklendiğini ifade etti.

Bugüne kadar pratikte yaşanan sıkıntılar ve yapılan çalışmaların, mesleki eğitimde teori ve pratik arasındaki bağın kopuk olduğunu gösterdiğini anlatan Yorgancılar, işin özünün de burada olduğunu, aradaki bağın sağlıklı kurulmasına ihtiyaç duyulduğunu söyledi.

Ender Yorgancılar, bu ihtiyacın, Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) Projesi'ni

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, işsizliğe rağmen sanayicinin ara eleman bulmakta sıkıntı çektiğini belirtirken, “Nitelik sorunları yaşayan mesleki ve teknik okullar, bir an önce piyasanın duyduğu işgücü ihtiyacına uygun olarak yeniden yapılandırılmalı” dedi.

doğurduğunu ve proje ortaklarının etkin çalışmalarıyla başarıya ulaşıldığını kaydederken, “Projenin başarısı, Bakanlığı, tarım ve hizmet sektöründe de benzer bir uygulamanın başlatılmasına teşvik etmiştir. Bu da Türkiye’nin UMEM gibi projelere ciddi ihtiyacı olduğunu çok açık göstermektedir. UMEM’in İzmir ayağındaki koordinasyonunu sağlayan Odamızın çalışmalarında; bugüne kadar 141 kursun açıldığı ve bu kurslarda 68 meslekte toplam 1.573 kursiyerin yetiştirildiği tespit edilmiştir. 937 kursiyerimiz işbaşı eğitimini tamamlamış olup, istihdam oranı yüzde 90’ları bulmaktadır. Bir sanayici olarak, mesleki eğitimin

kalitesinin artırılmasını ülkeye katma değer yaratmakla eşdeğer görmekteyim. Özel sektör olarak biz de, tıpkı UMEM örneğinde olduğu gibi elimizden gelen desteği vermeye hazırız. Genç nüfusumuzu etkin ve verimli değerlendirmek de, atıl bırakmak da bizlerin elindedir” diye konuştu.

Nitelik sorunları yaşayan mesleki ve teknik okullar, biran önce piyasanın duyduğu işgücü ihtiyacına uygun olarak yeniden yapılandırılması gerektiğinin altını çizen Yorgancılar, diğer yandan piyasada talep görmeyen üniversitelerdeki atıl bölümlerin kapatılması, üniversiteli işsizler yaratarak, gençlerimize maddi

ve manevi kayıplar yaşatılmaması gerektiğini belirtti.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, şu görüşleri dile getirdi: “İşsiz kalmak gençlerin psikolojisini bozuyor haberleri, tıbbi bir gerçeği ortaya koymaktadır. Diğer yandan bunun toplumsal huzuru bozar hale gelen sosyal etkileri de cabasıdır. Her zaman ifade ettiğimiz gibi, Türkiye övündüğü genç nüfusunu, şartların gerektirdiği koşullara uygun yetiştirmek zorundadır. Dinamik olan işgücü piyasasında gençlerin oradan oraya savrulmasına izin veremeyiz, vermemeliyiz. Mesleksizlik kaderimiz olmasın diye, bir kez daha mesleki eğitimin ve genç nüfusumuzun önemini altını çizmek istedim. Ulusal İstihdam Strateji Belgesi’nde de önemli bir yere sahip olan, mesleki ve teknik eğitimin niteliğinin artırılması bir vatan borcu olarak görülecek kadar kutsal ve hayırlı bir iştir.”

Milli Eğitim Bakanlığı “Değerlendireceğiz”

Milli Eğitim Bakanlığı, EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar’ın mesleki ve teknik okullardaki eğitime ilişkin önerilerinin değerlendirileceğini bildirdi. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü Doç. Dr. Mustafa Kemal Biçerli, Yorgancılar tarafından gönderilen yazıdaki görüş ve önerilerin incelendiğini belirtirken, “12 yıllık zorunlu eğitim kapsamında yapılan yasal düzenlemelerle ilgili çalışmalar Bakanlığımızca devam etmekte olup, görüş ve önerileriniz konuyla ilgili mevzuat çalışmalarında değerlendirilebilecektir” dedi.

İşsizlik yeniden tek hane

Mayıs 2012 dönemi Hane Halkı İş Gücü Anketi'ne göre Türkiye genelinde işsiz sayısı geçen yılın aynı ayına göre 278 bin kişi azalarak 2 milyon 272 bine, işsizlik oranı da 1.2 puan düşerek yüzde 8,2'ye indi.

İşsizlik oranı Mayıs döneminde yüzde 8,2'le uzun dönemdeki en düşük düzeyine indi. Mevsim etkilerinden arındırılmış veriler ise işsizlikte yüzde 9 düzeyini gösteriyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı Mayıs 2012 dönemi Hane Halkı İş Gücü Anketi'ne göre Türkiye genelinde işsiz sayısı geçen yılın aynı ayına göre 278 bin kişi azalarak 2 milyon 272 bine, işsizlik oranı da 1.2 puan düşerek yüzde 8,2'ye indi. Mayıs döneminde kentsel yerlerde işsizlik oranı geçen yıla göre 1.2 puanlık azalışla yüzde 10,1, kırsal yerlerde ise 0,9 puanlık azalışla yüzde 4,5 oldu.

Mayıs dönemindeki yüzde 8,2'lik işsizlik oranı, TÜİK'in yeni nüfus projeksiyonlarına göre aylık bazda hesapladığı 2005 ve sonrası dönemdeki en düşük düzeyini oluşturdu. İşsizlik oranında bundan önceki en düşük düzey ise aynı bazda olmamakla birlikte eski hesaplama yöntemine göre yüzde 7,8'le 2001

yılı'nın üçüncü çeyreğine ölçülmüştü.

İş gücüne katılım oranı değişmedi

Hane Halkı İş Gücü Anketi'ne göre Türkiye'de kurumsal olmayan nüfus önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 264 bin kişilik bir artışla

73 milyon 482 bin kişiye, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus ise 1 milyon 160 bin kişi artarak 5 milyon 599 bine ulaştı. Türkiye genelinde iş gücüne katılma oranı, önceki yılın dönemine göre herhangi bir değişim göstermeyerek yüzde 50.5 oldu. Bu oran erkeklerde 0.6 puanlık düşüşle

Ara malı imalatı ve imalat dışı sektörler istihdamı artırdı

TOBB ETÜ'nün Sanayide Gelişmeler ve İstihdam Eğilimleri çalışmasına göre, düşüşte, ara malları imalatı alt sektöründeki büyüme ile imalat dışı sektörlerdeki istihdam artışları etkili oldu.

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (SPM), işsizlik oranlarında görülen düşüşte, ara malları imalatı alt sektöründeki büyüme ile imalat dışı sektörlerdeki istihdam artışlarının etkili olduğunu bildirdi. TÜİK'in yüzde 8,2 olarak açıkladığı Mayıs

ay işsizlik oranının, imalat sanayi kapasite kullanım oranındaki artışla değerlendirildiği Sanayide Gelişmeler ve İstihdam Eğilimleri çalışmasında, söz konusu işsizlik rakamı "son 8 yılın en düşük Mayıs ayı işsizlik oranı" olarak yorumlandı.

Açıklanan işsizlik oranının ardında, imalat sanayi ara malları imalatı alt sektöründeki büyüme ve imalat dışı sektörlerdeki istihdam artışlarının yattığı vurgulanan çalışmada, gelecek dönemde sanayide büyüme olacağı beklentisinin korunduğu kaydedildi.

yüzde 71.4, kadınlarda ise 0.4 puanlık artışla yüzde 30.2 olarak gerçekleşti.

Tarım dışı istihdam 694 bin kişi arttı

Mayıs döneminde istihdam edilenlerin sayısı, geçen yıl aynı döneme göre 837 bin kişi artarak 25 milyon 282 bine yükseldi. Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 90 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 747 bin kişi arttı. Mayıs 2012 döneminde istihdam edilenlerin yüzde 25.2'si tarım, yüzde 18.8'i sanayi, yüzde 7.2'si inşaat, yüzde 48.8'i ise hizmetler sektöründe çalışıyor. Geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında hizmetler sektörünün istihdam edilenler

içindeki payının 1.2 puan arttığı, buna karşılık tarım sektörünün payının 0.5 puan, sanayi sektörünün payının 0.7 puan azaldığı gözlemlendi.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik yüzde 9

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre ise mayıs döneminde istihdan edilenlerin sayısında önceki döneme göre 100 bin kişilik artış, işsiz sayısında ise 6 bin kişilik azalış yaşandı. Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücüne katılma oranı önceki döneme göre 0.1 puan artışla yüzde 49.8, istihdam oranı 0.1 puanlık artışla yüzde 45.3, işsizlik oranı ise 0.1 puanlık değişimerek yüzde 9 düzeyinde gerçekleşti.

İş aramayanlar dahil toplam işsizler 4 milyon

TÜİK verilerinden yapılan hesaplama göre, iş başı yapmaya hazır ancak anket döneminde iş aramadığı için sayıya dahil edilmeyen işsizlerin sayısı da mayıs geçen yılın aynı dönemine göre 140 bin kişi azalarak 1 milyon 771 bine geriledi. Umudu olmadığı için iş arama kanallarını kullanmayan kişilerle birlikte toplam işsiz sayısı ise geçen yıla göre 419 bin kişi azalarak 4 milyon 43 bin olarak gerçekleşti. Umutsuzlar da iş gücüne ve işsiz sayısına dahil edilerek yapılan hesaplamada, gerçek işsizlik oranının yüzde 13.8 olduğu hesaplandı. Söz konusu oran geçen yılın aynı dönemindekinin 1.6 puan altına indi.

Türkiye asgari ücrette 9 AB ülkesini geçti

Türkiye'de asgari ücret, 9 Avrupa Birliği ülkesinden daha yüksek çıktı. 27 AB ülkesinden 20'sinde asgari ücret uygulanırken Temmuz ayı itibarıyla Bulgaristan'da 148 Euro olan bu rakam Lüksemburg'da 1801 Euro'ya kadar çıkıyor.

AB istatistik kurumu Eurostat'ın verilerine göre asgari ücretin 412 Euro'yu bulduğu Türkiye, 9 AB ülkesini ve gelecek yıl üye olacak Hırvatistan'ı geride bırakıyor.

Asgari ücretin Türkiye'dekinden daha düşük olduğu AB üyeleri arasında Bulgaristan'a ilaveten 157 Euroyla Romanya, 232 Euroyla Litvanya, 287 Euroyla Letonya, 290 Euroyla Estonya, 312 Euroyla Çek Cumhuriyeti, 323 Euroyla Macaristan, 327 Euroyla Slovakya ve 353 Euroyla Polonya bulunuyor. Hırvatistan'da da asgari ücret 374 Euroyla Türkiye'nin gerisinde kalıyor.

AB'de asgari ücretin Türkiye'dekinden yüksek olduğu

ülkeler ise 566 Euroyla Portekiz, 680 Euroyla Malta, 684 Euroyla Yunanistan, 748 Euroyla İspanya, 763 Euroyla Slovenya, 1244 Euroyla İngiltere, 1426 Euroyla Fransa, 1456 Euroyla Hollanda, 1462 Euroyla İrlanda, 1472 Euroyla Belçika ve 1801 Euroyla Lüksemburg şeklinde sıralanıyor.

ABD'de asgari ücret 998 Euroya karşılık gelirken diğer AB üyeleri Almanya, İtalya, İsveç, Danimarka, Finlandiya, Avusturya ve Kıbrıs Rum kesiminde ücretlere herhangi bir alt sınır getirilmiyor.

Asgari ücret hangi ülkede ne kadar?	
Ülke	Asgari Ücret (Euro)
Romanya	157
Litvanya	232
Letonya	287
Estonya	290
Çek Cumhuriyeti	312
Macaristan	323
Slovakya	327
Polonya	353
Hırvatistan	374
Türkiye	412
Portekiz	566
Malta	680
Yunanistan	684
İspanya	748
Slovenya	763
İngiltere	1244
Fransa	1426
Hollanda	1456
İrlanda	1462
Belçika	1472
Lüksemburg	1801
ABD	998

İsim hakkı yetmez markayı pazara çıkarmak lazım

Patent Enstitüsü'ne marka başvurularında adeta patlama yaşanıyor. Bir önceki yıla oranla artış yüzde 43'ü buldu. Bilim ve Sanayi Bakanı Nihat Ergün, markalaşamamaktan şikâyetçi: "Markayı alıp dolaba kilitleme mantığı var bizde. Pazardaki marka lazım, dolaptaki değil."

Dünya ekonomisine küresel şirketler kazandırmayı hedefleyen Türkiye, marka başvurusunda rekor kırdı. 2011 yılında 103 bin 747 yerli ve 13 bin 976 yabancı toplam 117 bin marka başvurusu yapıldı. Türkiye'yi 91 bin 214 başvuruyla Fransa takip ediyor.

Türk Patent Enstitüsü'ne geçen yıl 7 bin 262 yerli ve 6 bin 223 yabancı olmak üzere toplam 13 bin 485 patent ve faydalı model başvurusu yapıldı. 2011 yılında Türkiye'nin yerli patent başvurularındaki artış oranı 2010 yılında olduğu gibi yüzde 26 olarak gerçekleşti.

Bu yılın ilk 6 ayında yerli patent ve faydalı model başvuruları bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 14 oranında artarak 3 bin 698'den 4 bin 202'ye çıktı. Yabancı patent ve faydalı model başvuruları bir önceki yılın aynı

dönemine göre yüzde 19 oranında artarak 2 bin 918'den 3 bin 470'e yükseldi. 2011 yılında Türkiye orijinli 541 uluslararası patent başvurusu (PCT) yapıldı.

Yumurta pişiren buzdolabı

2012 yılının ilk 6 ayında marka başvuruları bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10 oranında artarak 53 bin 617'den 59 bine ulaştı. Türk Patent Enstitüsü'ne yapılan tasarım başvuruları ise geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 20 oranında artış göstererek 30 bin 441'den 36 bin 578'e yükseldi. Türkiye, ulusal tasarım başvurularında ise Avrupa'da üçüncü sırada yer alıyor. TPE'ye yapılan ilginç patent başvurularından bazıları ise şöyle: "Tırnak boyama makinesi, fincanda pişen Türk kahvesi, terazi terlik, yumurta pişiren buzdolabı."

Diziler ve şöhretler

Son dönemde marka başvurusu yapılanlar arasında reyting rekorları kıran diziler ve ünlü isimler dikkat çekiyor. Marka tescil başvurusu yapılan diziler arasında, "Susunlar, Kuzey-Güney, Seksenler, Yalan Dünya, Hayat Devam Ediyor ve Muhteşem Yüzyıl" yer alıyor. Ünlü isimler arasında ise Can Bonomo ve Ahmet Kaya dikkat çeken isimler. Marka başvurusu yapılan isimlerin faaliyet göstermek istedikleri alanlar arasında aküden zile, yangın söndürme cihazından kırtasiye malzemesine, giysiden oyuncuğa, elektronik ürünlerden basın-yayına kadar çok farklı sektörler yer alıyor.

Markalarımız küresel olmalı

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün, 2011 yılı ile 2012 yılı Ocak-Haziran ayı patent,

marka, coğrafi işaret ve endüstriyel tasarım başvurularına ilişkin değerlendirmesinde, bir önceki yıla göre yerli marka başvurularında yüzde 43, toplam marka başvurularında ise yüzde 38'lik bir artış olduğunu belirterek, Türkiye'nin ulusal marka başvurularında Avrupa'da ilk sırada yer aldığını söyledi. Ergün, "120 bine yakın marka başvurusuyla Avrupa'da birinci sırayı aldık ama aynı şekilde markalaşmayı da başarmamız gerekiyor. Bize pazardaki marka lazım, dolaptaki değil. Marka bilincinde, markayı alıp dolaba kilitleme mantığı var bizde. Marka konusunda atılım yapmamız lazım. 2023'te küresel çapta en az 10 tane marka hakkımız olsun istiyoruz" dedi.

Teknoloji ve Ar-Ge'ye destek

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 'melek yatırımcı' olarak adlandırılan, fikri olup sermayesi olmayan yatırımcılara müjde verdi. Erdoğan, bu yatırımcıların Gelir Vergisi'nden yüzde 75 muafiyet sağlandığını söyledi.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK veya KOSGEB'den son 5 yılda destek alanlara yüzde 100 muafiyet sağladıklarını vurgulayan Erdoğan, 2011 yılı başından bugüne kadar özel sektör Ar-Ge desteği kapsamında 1462 projeye 338 milyon, akademik Ar-Ge desteği olarak da 1235 projeye 240 milyon lira katkı sağladıklarını bildirdi.

Başbakan Erdoğan, "Bugün Türkiye, bilimsel araştırmalar, teknolojik gelişmeler ve yenilik konusunda 10 yıl öncesine mukayese edilemeyecek kadar ileri bir yerde bulunuyor. Sadece TÜBİTAK tarafından desteklenen faaliyetlerin bir kısmında son dönemde sağlanan gelişmeler bile bu durumu gayet açık şekilde ortaya koyuyor" diye konuştu.

300 bin kişilik Ar-Ge ordusu

Başbakan Tayyip Erdoğan başkanlığında toplanan Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu'nda 4 kritik karar

alındı. Buna göre üniversite sınavları yılda bir kez değil, 3-4 kez dijital ortamda yapılacak. Dünyada gelişmiş ülkelere göre bilişim sektöründeki geri kalmışlığı önlemek için ise ilköğretim müfredatı yenilecek. Matematik-Fen ve Teknoloji derslerinin saati artırılacak. Fatih, yerli projeye dönüştürülecek. Şu anda 60 bin olan Ar-Ge uzmanı sayısının 300 bine çıkarılması için burs desteği verilecek. Türkiye'nin bütün illerine kurulacak bilim merkezleri için ilk adım olarak TÜBİTAK bünyesinde 1 milyar lira bütçe ayrılması kararı alındı.

Kurallar netleşiyor

Yüksek riskli olduğu gerekçesiyle kurdukları şirketlere bankalardan kredi kullanamayan gençlerin sermaye ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bu şirketlere para yatıran 'melek girişimci'lere verilecek teşvikler de netleşiyor. Hazine Müsteşarlığı konuyla ilgili "Bireysel Katılım Sermayesi Yönetmeliği" taslağı hazırladı.

Yeni kurulan riskli yüksek şirketlere melek girişimciler tarafından aktarılan paralar, Gelir Vergisi'nden muaf tutulacak. Ancak, vergi muafiyetinden yararlanabilmek için melek girişimcilerin Hazine Müsteşarlığı'ndan "Bireysel Katılım Yatırımcısı" lisansı alması gerekecek. Lisans alabilmek için melek girişimcinin son iki mali

dönem için yıllık gelirinin 200 bin lira ve üzerinde olması gerekecek. Finans kurumlarında fon yöneticisi veya KOBİ finansmanı birimlerinde müdür veya dengi pozisyonlarda en az 2 yıl iş tecrübesine sahip olanlar ile lisans alınmadan önce son 5 yıl içinde yıllık cirosu en az 50 milyon lira olan bir şirkette genel müdür yardımcısı veya daha üst pozisyonda çalışanlar da melek girişimci lisansı sahibi olabilecek. Başvurusu uygun bulunan melek girişimcilere 5 yıl süreli lisans verilecek. İstenildiği takdirde lisans süresi 5'er yıl uzatılabilecek.

Melek girişimcinin devlet desteklerinden yararlanabilmesi için her bir girişim şirketine koyabileceği sermayenin büyüklüğü 20 bin liradan az ve yıllık bazda 1 milyon liradan fazla olamayacak. Birden fazla melek girişimcinin aynı şirkete ortak olması durumunda aktarılabilecek yıllık tutar 2 milyon liraya ulaşabilecek. Melek girişimciler sermaye koyarak ortak oldukları şirket hisselerini 2 yıldan önce satamayacaklar. Aksi takdirde muaf tutuldukları vergiyi ödemek zorunda kalacaklar. Melek girişimciler sermaye koydukları şirkette hakim ortak olmaları da yasak. Kendilerine veya aile bireylerine ait yeni kurulan şirketlere koydukları sermaye için de devlet desteği sağlanmayacak.

Fabrika bacalarına online takip

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bazı sanayi tesislerinde sürekli emisyon ölçüm sistemlerinin kurulmasını zorunlu kıldı. Bakanlık'tan yapılan yazılı açıklamaya göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın, sürekli emisyon ölçüm sistemlerinde verilerin sağlıklı alınabilmesi amacıyla sistemlerin seçimi, kurulumu, kalibrasyonu, bakımı ve işletiminde dikkat edilecek konuları düzenlediği "Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği", 12 Ekim 2012'de yürürlüğe girecek.

Tebliğin yürürlüğe girmesiyle sanayi tesislerinin bacalarındaki ölçüm

cihazlarından elde edilen doğru ve güvenilir verilerin Bakanlık merkezine online aktarılması çalışmalarına başlanacak. Sistemle 206 sanayi tesisi ve 493 cihazdan elde edilecek veriler toplanarak raporlanacak. Bu kapsamda Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı'na bağlı Çevre Referans Laboratuvarı'na server işletim sistemi kurularak, planlanan izleme ağının merkez alt yapısı oluşturuldu.

İzleme ağına, ilk olarak çimento sektöründen başlanacak. Bütün sanayi tesislerinin bağlantılarının 2013 sonuna kadar tamamlanarak, online takibe alınması planlanıyor.

Dr. Av. Çiğdem Çiçekçi
EBSO Fahri Hukuk Danışmanı

TTK'nın limited şirketler için getirdiği yenilikler

Anonim ve limited şirketlerin ana sözleşmeleri en geç 01.07.2013 tarihine yeni TTK uyarınca tadil edilmek zorundadır. Bu süre içinde gerekli değişikliklerin yapılmaması hâlinde, esas sözleşmedeki düzenleme yerine Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanacağından, hak kaybı söz konusu olmadan gerekli değişikliklerin yapılması önem arz etmektedir.

Ülkemizde 50 yıldan fazla süreyle ticari hayatımızı düzenleyen 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu (eski TTK) yerini 01.07.2012 tarihinde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na (yeni TTK) bırakmıştır. Bazı maddeler geçişi kolaylaştırmak adına farklı ve daha ileriki tarihlerde yürürlüğe girecektir.

Yeni TTK'nda öngörülen hükümlerin değiştirilmeden yürürlüğe girmesi halinde, ticari hayatın olumsuz etkileneceği endişesi yaratan düzenlemeler açısından, ciddi eleştirilere neden olmuştur. Nitekim eleştiriler doğrultusunda, 30 Haziran 2012 tarihinde 6335 sayılı Kanun ile yeni TTK, yürürlüğe girmeden büyük ölçüde değiştirilmiştir.

Ticari hayatımızda limited şirketlerin az sermayeyle ve iki ortakla kurulabilmesi, anonim şirketlere göre daha az karışık bir prosedüre tabi olması limited şirketleri tercih edilir kılmuştur. Hatta bir çok büyük ticari faaliyet, limited şirket bünyesinde yürütülmektedir. Ancak eski TTK'nun, limited şirketlere ilişkin olarak birçok hukuki mekanizmanın kullanılmasına imkân vermeyen yapısı, ortakların serbest iradelerini kullanmalarını engellemekteydi. Ayrıca genel olarak söylemek gerekirse, esasen bir sermaye şirketi olan limited şirketler daha ziyade şahıs şirketi olarak ve bir nevi ortakların sorumluluğunun sınırlandırıldığı bir şirket olarak algılanmaktaydı. Yeni

TTK'nda limited şirketler için yeni hukuki mekanizmalar öngörülmesi, limited şirketi, gerçekten bir sermaye şirketine dönüştüren ve mümkün olduğunca anonim şirketlere yaklaştıran bir anlayış benimsenmiştir.

Yeni TTK kapsamında limited şirketler için önemli olan bazı konular hakkında kısaca bilgi vermek isteriz. Zira başka bir çok değişiklik söz konusu olsa da, yazımızın kapsamında bütün konuların ayrıntılı bir şekilde ele alınması maalesef mümkün olmamaktadır.

LTD'lere şirket sözleşmesiyle sağlanan yeni olanaklar

Yeni TTK, anonim şirketlerin aksine limited şirket ortaklarına, şirketin hukuki yapısını özgürce biçimlendirmeleri için geniş imkan tanımış ve limited şirketi anonim şirketlere göre daha esnek kılmıştır.

Zira artık limited şirketlerde, şirket sözleşmesine (ana sözleşmeye) konulacak hükümlerle; pay devrinin yasaklanması ya da basitleştirilmesi mümkündür, paylar gruplara ayrılabilir, ortaklara esas sermaye payları ile ilgili önalım, geri alım veya alım hakları tanınabilir, imtiyazlar öngörülebilir. Ortaklar sermaye taahhüdü dışında, ek ödeme ve yan ödeme yükümlülükleri ile sorumlu tutulabilmektedir. Ayrıca bazı ortaklara veto hakkı veya üstün oy hakkı tanınabilir, ortaklara

yükümlülüklerinin ihlali yüzünden cezai şart öngörülebilir, rekabet yasağına ilişkin özel düzenlemeler getirilebilir, ortaklara genel kurulun toplantıya çağırılması konusunda özel haklar tanınabilir, genel kurulda karar almaya, oy hakkına ve oy hakkının hesaplanmasına ilişkin kanuni düzenlemeler ayrılan hükümlerle yeni mekanizmalar oluşturulabilir. Ayrıca şirket sözleşmesiyle ortağın ve çıkarılmasına ilişkin ayrıntılı düzenleme yapılabilir.

Şirket sözleşmesine konularak üçüncü kişilere karşı da ileri sürülebilecek bu düzenlemelerin sağladığı imkanlar, ortaklık yapısı, faaliyet alanı ve şirketin finansman kaynakları gibi çeşitli unsurlara bağlı olarak farklılık gösterecektir.

Ortaklar ve müdürlerin şirkete borçlanma yasağı

Değiştirilmeden önceki haliyle çok ciddi ve kuvvetli eleştiriler alan şirkete borçlanma yasağı yeniden düzenlenmiş ve borçlanma yasağı yumuşatılmıştır.

Limited şirket ortakları açısından şirkete borçlanma yasağına istisna getirilmiştir. Ortakların vadesi gelmiş sermaye taahhüdü borçları yoksa ve şirketin serbest yedek akçelerle birlikte kârı, geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeydeyse, ortaklar şirkete borçlanabilecektir.

Şirketin ortak olmayan müdürleri ile müdürlerin ortak olmayan yakınlarının (alt ve üst soyundan biri ya da eşi yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından biri) şirkete nakit borçlanması yasaklanmıştır. Ayrıca şirketin, bu kişiler için kefalet, garanti ve teminat vermesi, sorumluluk yüklenmesi, bunların borçlarını devralması da mümkün değildir.

Bağımsız denetim ve özel denetçi

Yeni TTK, şirketlerin denetimi ile ilgili köklü bir değişiklik yapmıştır. Hiçbir meslekî nitelik gerektirmeyen "denetçi" kaldırılmıştır. Bunun yerine bağımsız denetime yönelik düzenlemeler getirilmiştir. Bir limited

şirketin, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek olan "denetime tabi şirketler"den olması halinde; Şirketin finansal tabloları, yıllık faaliyet raporu, envanter ve muhasebe kayıtları bağımsız denetçi tarafından, Türkiye Denetim Standartlarına göre denetlenecektir. Bağımsız denetime ilişkin hükümlerin yürürlük tarihi 01.01.2013 tür. Denetime tabi olan şirketler kapsamında olunması halinde, denetçinin, en geç 31/3/2013 tarihine kadar seçilmesi gerekmektedir.

Anonim şirketlerde olduğu gibi limited şirket ortakları da, belirli olayların açıklığa kavuşturulması için özel denetçi talep etme hakkına sahiptir.

Genel kurul toplantıları

Eski TTK'nda ortak sayısına göre bir ayırım yapıldığı halde, yeni TTK'da böyle bir ayırma gidilmeksizin limited şirketler için, anonim şirketlerin genel kurula ilişkin bazı maddeleri (Bakanlık temsilcisine ilişkin olanlar hariç, genel kurul toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularındaki hükümler) kıyasen uygulanacaktır.

Genel kurulun müdürler tarafından toplantıya çağırılmasına; olağan genel kurul toplantısının, her yıl hesap döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içinde yapılmasına ve şirket sözleşmesi uyarınca ve gerektiğinde genel kurul olağanüstü toplanılmasına ilişkin hükümlerde genel olarak bir değişiklik yoktur. Aynı şekilde eskisi gibi şirket sözleşmesinde aksi hüküm olmadıkça, genel kurul, toplantı gününden en az 15 gün önce toplantıya çağrılacaktır. Sermayenin onda birini oluşturan ortakların genel kurul toplantıya çağırılmaya ilişkin hakları yine azlık hakları kapsamındadır. Çağrısız genel kurul imkanı korunduğu gibi, toplantı yapılmaksızın da karar alınması imkanı devam etmektedir.

Genel kurulun karar alınmasına ilişkin yetersayılar, olağan ve önemli kararlar ayırımı yapılmak suretiyle değişmiştir. Olağan kararlar açısından belirli bir toplantı yetersayı

aranmamakta, karar yetersayı olarak salt çoğunluk yeterli görülmektedir. Kanunda sayılan önemli kararlar açısından da, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması aranmaktadır.

Müdürler

Yeni TTK'daki müdürlerin en azından birinin yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması ve bu müdürün tek başına temsile yetkili olması şartı kaldırılmıştır. Ancak en azından bir ortağın, şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması şartı getirilmiştir. Nitekim bu şekilde tüm ortakların hep birlikte müdür sıfatıyla şirket işlerini idare ve şirketi temsil ettiği limited şirketlerde Kanun'un yürürlüğe girdiği 01.07.2012 tarihinden itibaren 3 ay içerisinde şirketi temsil ve ilzama yetkili bir müdür tayin edilmesi gerekmektedir. Daha önceki Kanunumuzda yer almayan müdürler kurulu müessesesine ilişkin hükümler getirilmiştir.

Sonuç

Yukarıda kısaca değindiğimiz değişiklikler kapsamında, artık şirketin ortaklık yapısına, faaliyetlerine vs. özel durumlara göre şirket sözleşmesini düzenlemek önem kazanmıştır. Örnek ana sözleşmelerle şirket kuruluşu gerçekleştirmek yerine, şirket amacına ulaşmakta daha etkin bir hukuki yapıyı sağlamak üzere, kanunun verdiği imkanlar kullanılmalıdır.

Nitekim aynı şekilde mevcut şirketlerin sözleşmeleri de bu imkanlardan yararlanmak ve keza yeni TTK hükümlerine uyum sağlamak üzere değiştirilmelidir. Zira, anonim ve limited şirketlerin ana sözleşmeleri en geç 01.07.2013 tarihine yeni TTK uyarınca tadil edilmek zorundadır. Bu süre içinde gerekli değişikliklerin yapılmaması hâlinde, esas sözleşmedeki düzenleme yerine Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanacağından, hak kaybı söz konusu olmadan gerekli değişikliklerin yapılması önem arz etmektedir.

İstikrar için tasarruf

İç tasarruf oranları dünya ortalamalarının oldukça altında kalan Türkiye'nin orta ve uzun vadeli büyüme hedeflerini yakalaması için özellikle özel tasarruf oranlarını artırması gerekiyor. Aksi halde her geçen yıl artan dış sermaye bağımlılığı; sıkıntıları ve krizleri beraberinde getirecek.

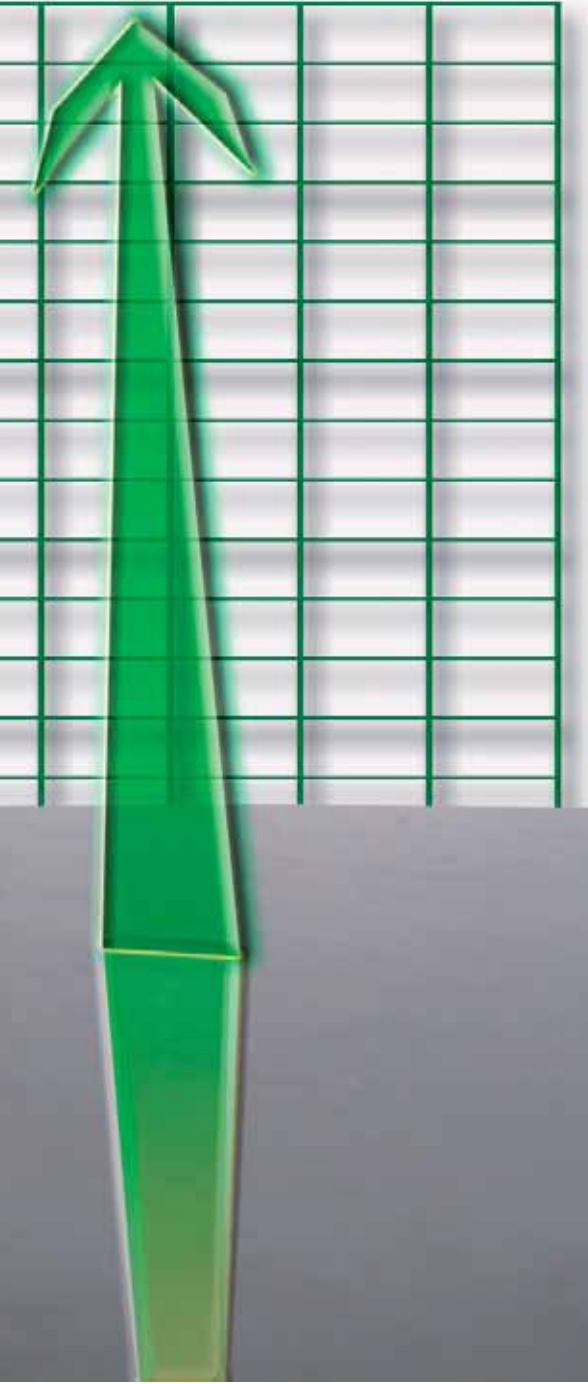
Türkiye'nin iktisadi tarihine baktığımızda tasarruf-yatırım dengesizliğinin iliklerimize işlediğini görüyoruz. Hemen her dönemde Türkiye, kendi imkanlarının ötesinde bir hızla büyüdüğü için hep dış sermayeye ihtiyaç duyuyor. Son 10 yılda sağlanan büyümenin sonucunda dış sermaye ihtiyacı daha da artarak 2011 yılı sonu itibariyle

gayri safi milli hasılanın yüzde 10'una kadar çıktı. Tabii imkanların üzerinde büyüme zaman zaman kalp krizlerine neden olabiliyor. Örneğin 2001 yılında, başka bir çok nedenin yanı sıra cari açık sorununun da etkisiyle Türkiye, tarihinin en büyük kalp krizini yaşadı.

Gelirin harcamaya yönetilmeyen bölümü olarak tanımlayabileceğimiz

tasarruflar; yatırımları, büyümeyi finanse ediyor. Yapılan çalışmalar özellikle gelişmekte olan ülkelere tasarruf-büyüme arasında pozitif ilişkiyi ortaya koyuyor. Dolayısıyla yurtiçi tasarrufların düşük seyretmesi Türk yatırımcıların yabancı kaynağa olan bağımlılığını artırıyor. Bu durum büyümek için cari işlemler açığının da büyümesi zorunluluğunu

beraberinde getiriyor. Böyle bir tablo ise büyümenin sürdürülebilirliğini tehlikeye atıyor.

Nitekim, Dünya Bankası tarafından hazırlanan “Yüksek Büyümenin Sürdürülebilirliği; Yurtiçi Tasarrufların Rolü” başlıklı raporda, yabancı tasarruflara olan bağımlılığın Türkiye'nin sermaye çıkışı riskine maruz kalmasına neden olduğu

ve bunun da ekonomik büyüme üzerinde olumsuz etki yarattığına dikkat çekiliyor. Keza bugün başta kredi derecelendirme kuruluşları olmak üzere bir çok uluslararası yatırım bankası, güçlü ekonomik performansla rağmen her an bir kalp krizi ile karşı karşıya kalabileceğimiz uyarıları yapıyor.

Başbakan Yardımcısı Ali Babacan da ekonomik performansın aksine tasarruf oranlarımızın düşmesinin yabancı sermayeye olan ihtiyacı artırdığına dikkat çekiyor. Öyle ki 1990'larda gayri safi milli hasılanın ortalama yüzde 23,5'ini oluşturan yurtiçi tasarruflar, geçen yıl itibarıyla 1975'ten beri en düşük oran olan yüzde 12'ye geriliyor.

Kalkınma hedefi yüksek olan Türkiye için böyle bir tablo, yani her zamankinden daha fazla dış kaynağa bağımlı hale gelmek ciddi bir sorun olarak değerlendiriliyor.

1988-1995 arasında ortalama tasarruf oranı gelişmekte olan ülkelerde yüzde 23,4 iken, Türkiye'de de yüzde 22,7 ile benzer bir yapı gösteriyor. Ancak 2003-2011 yılları arasında Türkiye'nin tasarruf eğilimi yüzde 12'ye kadar düşerken, gelişmekte olan ülkelere artış devam ederek ortalama yüzde 33'lere çıkıyor. Yine yakaladığı büyüme oranlarını küresel kriz döneminde dahi sürdürebilen Çin'in 1980-1989 döneminde yüzde 36 olan tasarruf oranı 2011 yılında 54'le rekor seviyelere çıkıyor.

Türkiye'ye göre yüksek tasarrufa sahip ülkelerin listesini uzatmak mümkün. Keza birkaç örnek daha vermek gerekirse; Hindistan yüzde 34, Endonezya'da yüzde 33, Rusya'da yüzde 25, Arjantin'de yüzde 23 ile Türkiye'nin çok üzerinde tasarruf oranlarına sahip ülkelere bir kısmı. Dünya Bankası raporunda da Türkiye'nin ortalama tasarruf oranının yüksek büyüme oranlarına

sahip ülkelerin oldukça gerisinde kaldığı belirtiliyor. Dünyadaki en yüksek tasarruf oranlarının, yüksek gelir grubundaki ülkelere olduğunun hatırlatıldığı raporda, OECD üyesi yüksek gelir grubuna dahil ülkelerdeki tasarruf oranları 1990'larda yüzde 21'e gerilerken 2000'lerde yeniden yüzde 23,5'e çıktığı belirtiliyor. Düşük gelir grubundaki ülkelere, 1980'lerde yüzde 10'ların altında olan tasarruf oranı 2000'lerde ancak yüzde 10'ların üzerine çıkıyor.

Türkiye'nin tasarruf oranı düşük gelir grubundaki ülkelere yüksek gelir grubundaki ülkelere birlikte OECD ülkelerinin oranlarından düşük kalıyor. Keza 104 ülke üzerinden yapılan dünyadaki toplam tasarruf oranının yüzde 19 olduğu göz önüne alındığında, Türkiye'nin dünya ortalamasının çok altında kaldığı daha net bir şekilde ortaya çıkıyor. Bu anlamda Türkiye, dünyada tasarruf oranı en düşük ülkelere biri durumunda.

Türkiye'nin tasarruf konusundaki durumunu net bir şekilde ortaya koyduktan sonra nedenleri irdelemekte yarar var. Öncelikle tasarruf eğiliminin düşmesinin nedenlerine kamu-özel ayrımı yaparak bakmak daha sağlıklı olacak. Dönemsel olarak bakıldığında 2001 yılına kadar olan dönemde tasarruf oranındaki düşüşün ana nedeni kamu sektörü iken 2001-2011 döneminde tasarruflardaki azalma olarak gösteriliyor. Başka bir ifadeyle küresel kriz süreci dışarıda tutulduğunda kamu açıklarının kapatılması ve sıkı maliye politikalarının sonucunda kamunun tasarrufları artmasına rağmen (2001 yılında yüzde 7,2'lik açıktan yüzde 2,9 fazlaya geçiyor) özel tasarruflar hızla düşüyor. Özel kesim tasarruf oranı yüzde 24,5'ten yüzde 10,4'e geriliyor. Özel kesim tasarruflarındaki bu büyük düşüş son 10 yılın tereddütsüz en ilginç bilmecesi ve dış açığın nedeni olarak görülüyor.

Özel tasarruftaki düşüş nedenleri

Dünya Bankası raporunda; makro-ekonomik kırılganlıklar, neticede ortaya çıkan istikrarsız gelir akışları, işsizlik riski ve sağlık riskleri haneleri tasarrufa iten en belirgin nedenler olarak sayılıyor. Aynı raporda, Türkiye'nin benzer bir tasarruf oranına sahip olduğu ülkelerde zaman içerisinde ayrılmasının nedeni olarak da yakalanan ekonomik istikrar, risk primindeki düşüşe paralel reel faizlerin düşüklüğü gösteriliyor. Yine kredi imkanlarındaki artışın ertelenen tüketimi de alarme ederek tüketimin artmasını tetiklediği belirtiliyor. Ayrıca genç bağımlılık oranının yükselmesinin de tasarruf oranlarını olumsuz etkilediği belirtiliyor. Kısacası fatura çoğunlukla vatandaşın müsrifliğine kesiliyor. Oysa özel tasarrufun tek kaynağı hane halkı değil. Şirketlerin tasarruf oranının düşmesinin nedenlerini de ayrıca irdelemekte yarar var. Ancak bu durumda özel tasarruflardaki düşüşün nedenleri daha iyi anlaşılabilir.

Hane halkı açısından bakıldığında 2003 yılında yüzde 15 civarında olan tasarruf oranı 2008 yılında yüzde 5'e yakın bir orana geriliyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye genelinde bakıldığında tasarruf edilebilir gelire sahip hane oranı yüzde 55. Başka bir ifadeyle Türk halkının yüzde 45'i kazandığından fazlasını harcıyor. Ülke genelinde 19 milyon civarında hane bulunduğu düşünülürse, 9 milyon hanenin tüketim harcamaları sonrası tasarruf etmek için ayırabileceği geliri kalmıyor. Tabii tasarruf eğiliminin gelirle doğrudan bir ilişkisi olduğunu vurgulamakta yarar var. Yapılan araştırmalarda en alttaki yüzde 20'lik grubun eksi tasarruf, yani gelirinin üzerinde harcama yaptığı,

en yukarıdaki grubun ise tasarruf oranları ortalamanın oldukça üzerinde kaldığı görülüyor. Keza ekonomistler de tasarrufun gelirle bağlantısına dikkat çekerek, temel sorunun düşük gelir olduğunu belirtiyor. Yine eğitim düzeyinin hane halkı tasarrufu ile yakın bir ilişkiye sahip olduğu görülüyor. İlkokul mezunu olan bireylerin tasarruf oranı yüzde 12 civarında kalırken üniversite mezunu bireylerin tasarruf oranı yüzde 25'e çıkıyor. Dünya Bankası raporunda, küresel krizin kullanılabilir gelirin küçülmesine paralel tüm gelir gruplarında tasarruf oranlarındaki düzelleme trendini tersine çevirdiğini ileri sürülüyor. Şirketler açısından

2003-2011 döneminde Türkiye'de tasarruf oranı yüzde 12'ye düşerken gelişmekte olan ülkelerde yüzde 33'e çıkıyor.

duruma bakıldığında ise net tasarruf; dağıtılmamış karlar-birikmiş kazanç olarak tanımlanıyor. Türkiye'de şirket tasarrufu konusunda çok fazla bir veri yok. Dünya Bankası raporunda, birçok ülke şirket tasarrufu rakamını ulusal muhasebe sistemlerinde hesaplarken, Türkiye bunu yapmıyor. Ancak Dünya Bankası'nın İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'ndan işlem gören finansal olmayan şirketlerin mali tabloları üzerinden yaptığı araştırmada; 2008 yılında yaşanan düşüşe rağmen, özel tasarruflar azalmış olsa da aynı dönemdeki şirket tasarrufu ve kar marjlarının ortalama olarak arttığı sonucu ortaya çıkıyor. Dünya Bankası, şirketlerin tasarruflarının yükselmekte olan ülkelerdekilerle kıyaslandığında düşük olduğunu belirtiyor.

Gerek kamu gerekse özel kesim tasarruf oranlarını net bir şekilde ortaya koyup, diğer ülkelerle kıyasladığımızda Türkiye'deki tasarrufun uluslararası standartlara göre düşük olduğu ortaya çıkıyor.

Düşük tasarrufun ekonomiye etkisi

Bir çok iktisatçının hemfikir olduğu gibi düşük tasarruf oranları Türkiye'de yüksek büyümenin sürdürülebilirliğini tehlikeye sokuyor. Yurtiçi kaynakların büyümenin finansmanındaki payının arması dışa bağımlılığın ve kırılganlıkların azalmasında önemli rol oynuyor. Keza 1990'larda yüzde 1 civarında olan cari açığın gayri safi milli hasılaya oranı tasarruf oranlarının düşüşte olduğu 200'li yıllarda hızla arttı. Geçen yıl sonu itibarıyla cari açık yüzde 10'lara yükselerek dış sermayeye olan ihtiyacın artmasını beraberinde getirdi. Bu da bir çok gösterge itibarıyla güçlü bir durumda olan Türkiye ekonomisinde ciddi bir

sorun oluşturabileceği kaygısı yarattığı için sorun olarak ortaya çıkıyor. Yine dış finansmanın daralması durumunda Türkiye ekonomisi daha yüksek oranda bir tepki vererek hızlı bir küçülmeye geçiyor. Dolayısıyla tasarrufların artması; fon birikimine ve finansal derinleşmeye bağlı olarak yatırımların finansmanı konusunda olanaklar yaratacağı için istikrarlı büyümeyi sağlayacak. Yüksek büyüme hedefiyle hareket eden Türkiye açısından bu durum bugünkü cari açık riskini de azaltacak bir etki yapacak. Böylece Türkiye'nin finansman anlamında dışa bağımlılığı azalacağı için küresel olumsuz gelişmelere karşı daha korunaklı ve istikrarlı bir ekonominin yüksek büyüme hedeflerinin yakalaması kolaylaşacak. Şirketler açısından bakıldığında ise dış finansman imkanı olmayan veya sınırlı olan şirketler için yurtiçi tasarrufun yeterli olmaması, daha düşük yatırım anlamına geliyor. Benzer bir durum büyük şirketler açısından dış kredi musluklarının kısılmasıyla ortaya çıkıyor. Dış sermaye akışı aynı zamanda Türk Lirası'nın aşırı değerlenmesine neden olacağı için dış ticarete Türk şirketlerinin aleyhine bir rekabet durumu ortaya çıkarıyor.

Bireyler açısından tasarruf, gelirin tüketim açısından sarf edilmemiş bölümü diye tanımlanıyor. Tabii tasarruf yeteneği bireyin geliri ile yakından ilgilidir. Ancak tüketim harcamalarına yetecek kadar gelir elde eden bir bireyin, tasarruf arzusu olsa dahi tasarruf yapabilmesi çok da mümkün değil. Keza Türkiye'deki istatistikler yüksek gelir grubunun yüksek tasarruf oranı elde etmesine karşın düşük gelir grubunda yer alan bireylerin ciddi tasarruf açığı bulunduğunu ortaya koyuyor.

Bireyler neden tasarruf eder?

Bu noktada çok sayıda amaç sayılabilir. Ancak başat olanlara göz

attığımızda; beklemedik bir harcama için hazırlıklı bulunmak ilk sırada yer alıyor. Yani bireyler, hastalık gibi beklenmedik harcamalar için hazırlıklı olmak istiyor. Tatile çıkmak, otomobil almak, çocukların okul giderlerini karşılamak gibi ileride yapılacak büyük bir harcama için bugünden fon biriktirme, finansal varlık edinme arzusu ve yaşlılıkta ekonomik standartlarını devam ettirmek için tasarrufa yöneliyor. Türkiye nüfus yapısı dikkate alındığında özellikle yaşlılık için tasarrufa ciddi bir şekilde ihtiyaç olduğu görülüyor. Nitekim yaşlanan bir nüfus yapısında 30-40 yıl sonra sosyal güvenciler sisteminin bugünkü durumu devam ettirmesi olası görünmüyor. Ortalama ömrün 74'lere çıktığı ve her geçen gün yükseldiği bir dünyada; ekonomik sıkıntı yaşamadan uzun bir yaşlılık dönemi için tasarruf etmek kaçınılmaz.

G-20 ülkelerinde milli tasarruf oranlarının gelişimi (GSYİH'ye oranı %)							
	2003	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*
ABD	14,7	16,4	14,6	13,4	11,5	12,5	12,8
Almanya	20,1	24,4	26,7	25,6	22,2	23,0	24,1
Arjantin	20,5	26,6	26,6	24,8	23,0	22,8	23,0
Avustralya	21,1	22,4	23,0	25,1	23,6	24,9	25,7
Brezilya	14,7	18,0	18,4	19,0	15,0	17,0	17,3
Çin	40,3	51,6	51,9	53,2	53,5	53,4	53,8
Endonezya	25,4	28,4	27,3	27,8	33,6	33,3	33,1
Fransa	20,2	20,3	21,0	20,1	17,5	18,6	18,6
Güney Afrika	16,7	14,4	14,3	15,4	15,6	16,5	16,6
Güney Kore	30,5	31,1	31,5	31,6	30,2	31,9	29,6
Hindistan	25,5	34,3	36,7	33,0	34,3	34,2	35,4
İngiltere	15,3	14,1	15,6	15,0	11,8	11,8	11,3
İtalya	20,4	19,0	19,4	18,3	16,8	16,9	16,5
Japonya	25,9	27,7	28,5	26,7	22,9	23,8	23,9
Kanada	21,0	24,4	24,1	23,6	17,9	19,1	19,9
Meksika	21,5	25,7	25,7	25,5	22,8	24,4	24,6
Rusya	28,5	30,7	31,3	30,3	20,8	25,1	28,2
S. Arabistan	25,9	46,4	44,8	50,5	30,7	37,8	40,9
Türkiye	17,3	16,0	15,2	16,0	12,6	13,6	12,9

*Tahmini: Kaynak IMF

Yorgancılar'dan tasarruf uyarıları

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, göreve geldiği günden bu yana hep Türk halkının tasarruflarını artırması gerektiği uyarısını yaptı. Ülkemizde tasarruf olmadığı için borçların yeni borçlarla kapatılmaya çalışıldığına dikkat çeken Yorgancılar, şu görüşleri gündeme getirdi:

“Cari açığın finansmanı için kullanılan kısa vadeli yabancı fonların yüzde 87'ye ulaşması, cari açığın neden risk taşıdığını açıklamakta. İç tasarruf eksikliği nedeniyle de büyüme için dış kaynağa bağımlı hale geldik. Orta Vadeli Program'ın uygulanmasında iç tasarrufların artırılması zorunlu. Türkiye'nin geleceği üretimde. Üretim olmadığı sürece ne yeni yatırım, ne istihdam, ne ihracat ne de tasarruf imkanı söz konusu olabilecektir.”

Sağlık harcamalarının çok büyük bir bölümünün son 10 yılında yapıldığı düşünüldüğünde, yaşlılıkta ciddi bir fona ihtiyaç olacağı daha net görülüyor. AvivaSA'nın Deloitte işbirliğiyle gerçekleştirdiği Emeklilik Dönemi Tasarruf Açığı Araştırması sonuçlarına göre, Türkiye'de 2011 ile 2051 arasında emekli olacak nüfusun, emeklilik dönemi beklentilerini karşılayabilmek için her yıl 91 milyar Euro ek tasarruf yapması gerekiyor.

Bu tabloya rağmen tasarruf oranlarının düşük kalmasının nedenlerinin et bir şekilde ortaya koyabilecek veriler yok. Ancak araştırmalar tasarruf davranışını belirleyen değişkenlerin; reel faiz oranı, kullanılabilir gelir, genç bağımlılık oranı ve enflasyon oranı olduğunu ortaya koyuyor. Bu anlamda 2000'li yıllarda faiz oranlarının düşmesi özel tasarruf oranlarını aşağı çekiyor. Dünya Bankası, faizler 1998 düzeyinde kalsaydı 2008 yılında özel tasarrufların gayri safi kullanılabilir özel gelirdeki oranının yüzde 23'ün üstünde olacağını ileri sürüyor. Keza gelir düzeyinin 1998 oranlarında kalması durumunda özel tasarrufun bugünkü oranların üç puan altında kalacağına dikkat çekiliyor. Genç bağımlılık oranının düşüp çalışabilir nüfusun artmasının da tasarruftaki düşüşü sınırladığı belirtiliyor. Dünya Bankası raporunda, enflasyonun

tasarrufların azalmasındaki etkisine dikkat çekilerek, "Enflasyon 1998 değerlerinde kalmış olsaydı, 2008'deki özel tasarruf oranı brüt özel kullanılabilir gelirin yüzde 22,5'i olarak gerçekleşecekti. Yine enflasyonun tasarruf oranı üzerindeki etkisinin son yıllardaki ekonomik belirsizlikteki azalma etkilerini içeriyor" deniliyor. Diğer yandan tüketimin artmasını sağlayan kredi imkanlarının artması da tasarruf oranlarının düşmesini beraberinde getiriyor. Özel tasarruflarının temel nedeni ise disiplinli uygulanan mali politikalara bağlıyor.

Hükümetin tasarrufu artırma çabası

Uzun bir zamandır cari açık sorununa çözüm üretmeye odaklanan hükümet, yatırımların finansmanı ve istikrarlı büyüme açısından önemli role sahip olan iç tasarrufları artırmak için kolları sıvadı. Özellikle uzun vadeli tasarrufu cazip hale getiren yeni teşvik politikaları açıklandı. Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, bireysel emeklilik sistemi (BES), sukuk ihracı, bireysel katılım sermayesine yönelik düzenlemelerle tasarrufu teşvik edeceklerini açıkladı. Babacan'ın, "BES'te vergilerde indirim yerine devlet katkı payı esası getiriyoruz. Devlet katkısının oranı yüzde 25 olacak, katkı payı matrahtan düşülmeyecek. En yüksek

devlet katkısı yıllık brüt asgari ücretle sınırlı olacağı BES'te getirilmesinden vergilendirme olacak. Anapara vergilendirmeyecek" şeklindeki açıklamasının ardından yasa jet hızıyla Meclis'e geldi. 2013 yılı başından itibaren bireysel emeklilik sistemimdeki teşviklerin devreye girmesi bekleniyor. Ayrıca sigortacılık sektöründe mali bünyeyi güçlendirecek adımlar atılacak. Uzun vadeli tasarrufların büyümesi için önemli işlev taşıyacak finansal piyasaların geliştirilmesi için de adımların atılması bekleniyor. Babacan, yatırım araçlarında çeşitlendirilmesi için Hazine'nin sukuk ihracı ve kira sertifikaları üzerinde çalıştığı bilgisini veriyor. Tabii taslak çalışmaları süren yeni ve kapsamlı bir sermaye piyasası kanunu ile piyasaların derinleşmesinin önü açılacak. Hükümetin üzerinde çalıştığı bir başka konu ise kıdem tazminatı fonu. Bu konuda işçi sendikalarının eleştiri ve kaygıları bulunurken, Dünya Bankası raporunda kıdem tazminatı fonunun geliştirilmesinin özel tasarrufların artmasına olumlu katkı yapacağı belirtiliyor. Tabii Dünya Bankası raporunda da dikkat çekildiği gibi tasarrufların artmasında kilit role sahip olan bireylerin gelirlerini artırması lazım.

Sonuç olarak; Türkiye'nin, dünyanın en düşük tasarruf oranlarına sahip bir ülke olarak iddialı 2023 ekonomik hedeflerine ulaşması mümkün görünmüyor. Başka bir ifadeyle Türkiye'nin orta ve uzun vadede cari açığını bu şekilde devam ettirerek bu hedefleri yakalaması kolay görünmüyor. Çünkü dış sermayeye aşırı bağımlılık beraberinde yüksek riskleri getiriyor. Dolayısıyla istikrarlı bir büyüme için iç tasarrufların artırılması gerekiyor. Diğer yandan 2040'lardan itibaren yaşanan bir nüfus sorunu ile karşı karşıya kalacak olan Türkiye'nin şimdiden gelecek için hazırlıklı olmak adına tasarrufa yönelmesi önemli.

Sanayiciden bankalara haksız kesinti tepkisi

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, meclis üyelerinin talepleri doğrultusunda BDDK Başkanı Öztekin ile TBB Başkanı Aydın'a gönderdiği yazıda iş dünyası ve bireysel kullanıcıları mağdur eden konunun çözüme kavuşturulmasını istedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Temmuz ayı olağan meclis toplantısında 47 meclis üyesinin imzası ile verilen önerge doğrultusunda harekete geçerek Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı Mukim Öztekin ile Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Aydın'a birer yazı yazdı. Yorgancılar, bankaların uyguladığı haksız kesintilerin yasalara aykırı olduğunu dile getirdi ve çözüme kavuşturulmasını istedi.

Yorgancılar, yazısında ülkemizdeki en karlı sektörler içerisinde yer alan bankacılık sektörünün bireysel kullanımın yanı sıra özellikle reel sektörün finansman ihtiyacını karşılaması sebebiyle büyük önem arz

ettiğini ifade etti.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, BDDK ile ve Bankalar Birliği Başkanlarına gönderdiği yazıda şu görüşlere yer verdi:

“Ülke ekonomisinde önemli paya sahip olan bankacılık sektörünün gerek bireysel, gerekse ticari müşterilerinden tahsil ettiği hesap işletim ücreti, EFT ücreti, online hizmet bedeli, düzenli ödeme bildirim ve yazdırma ücreti vb. kesintiler yaptığı bilinmektedir. Bankaların kredi kartlarını hiç kullanmayanlardan dahi ücret talep etmesi, maaş veya burs ödemesi amacıyla kullanılan vadesiz hesaplardan müşterilerinin haberi olmadan hesap işletim ücreti kesintisi yaptıkları görülmektedir.

En vahimi de devlet bankaları da bu uygulamaların içerisinde. Anayasa ve yasal düzenlemelere aykırılığı, Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri ve Tüketici Mahkemelerinin vermiş olduğu kararlarla sabit olan ve sadece bankaların sözleşmelerine dayanarak yaptıkları bu kesintilere karşı yasal düzenlemelerin gerçekleştirilerek, hem vatandaşlarımız hem de reel sektörümüz ve sanayicilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi gerekmektedir. Yasalara aykırı bir kazancın, haksız kazanç niteliği taşıdığı göz önünde bulundurularak; bankaların yukarıda ifade edilen yasal olmayan kesintilerinin ivedilikle önüne geçilmesi ve toplumun geniş bir kesimini ilgilendiren bu sorunun çözüme kavuşturulmasını değerlendirmelerinize arz ederim.”

Mustafa Şahin
www.tesvikdestek.com

EXPO 2020 resmi adayı İzmir'de sanayici nasıl yatırım yapacak?

İl bazlı bir düzenlemeye gidilen yeni Yatırım Teşvik sisteminde bölgesel destekler açısından bakıldığında İzmir I. Bölgede yer alıyor. Bölgesel destekler diyoruz çünkü; Teşvik sisteminde büyük desteklerden faydalanmak için bölge bazında destek verilen sektör ve konuda yatırım yapmak gerekmektedir. Genel destekler açısından asgari 1 milyon TL ve üzeri yatırım yapan firma KDV istisnası ve Gümrük Vergisi muafiyeti ile yatırımını yaparken, bölgesel destekli konularda yatırım teşviklerinden yani

1. KDV İstisnası,
  2. Gümrük vergisi Muafiyeti,
  3. Vergi İndirimi,
  4. Sigorta işveren Primi desteği
  5. Yatırım yeri Tahsis desteğinden faydalanmak için asgari yatırım tutarı ise;
- Eğitim Hizmetleri, Hastane, Atık Geri Kazanım, Su Ürünleri, Tıbbi Aletler, Hassas ve Optik Aletler, Bavul-El Çantası-Saraciyeye Ayakkabı, Hayvancılık gibi yatırımlarda 1 milyon TL asgari yatırım projesi ile bölgesel desteklerden faydalanabilirken,
  - Gıda Ürünleri İçecek İmalatı, Lisanslı Depoculuk konusunda

asgari 2 milyon TL, Kimyasal Madde ve Ürünleri, Makine Teçhizat, Elektrikli Makine Cihaz, Mobilya imalatında asgari 4 milyon TL dir.

EXPO 2020 resmi adayı İzmir,

I. Bölge'de kaldığı için son çıkan yatırım teşviklerinden bölge itibariyle mağdur durumda kalmışken, İzmir'de sanayici bu büyük destekler için;

- 1- Nereye ve hangi sektörde yatırım yaparsa "kazmayı vurunca" yeni teşviklerin avantajlarından yararlanabilecek?
- 2- Önceki mevzuata göre alınıp henüz kullanılan ve 19.06.2012 den sonra alınacak 'Yatırım Teşvik Belgeleri' yatırımcıya hangi alanda ne destek sağlayacak? İşte yazımızın odak noktası bu.

Yeni teşvik sistemine öncelikle vergi indirimi açısından bakıldığında İzmir il sınırlarında yatırım yapana "Kazmayı vurunca vergi indirimi"ni kullanma imkanı hem kolay-hem de zor.

İzmir'de sanayici kazmayı nereye vurmali?

Ege'de teşvikler açısından en avantajlı yatırım konusu Ar-Ge ile geliştirilen ürün ve eğitim alanında yapılacak yatırımlar olarak görülüyor.

Desteklerde en yeni olanı da vergi indirimi konusunda getirilen destekler. Bu destek türü biraz şekil değiştirerek geldi, ancak İzmir I. Bölge'de kaldığı için yatırımcı yine diğer illere göre mağdur durumda. Peki İzmirli sanayici ne yapmalı?

A. Yatırım dönemi vergi indirimi için:

1. Öncelikli alanlarda yatırım Yapmalı (5. Bölge desteklerinden faydalanır.)

Aşağıda belirtilen sektör ve konularda yatırım yapacak firma, yatırıma başlamadan teşvik belgesi alarak 5. Bölge'ye verilen bölgesel desteklerden faydalanabilecektir:

- 1) İlk, orta ve lise eğitim yatırımları.
- 2) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı destekli Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar yapılmalıdır.
- 3) Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırım,
- 4) Şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları,
- 5) Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırım, (otomotiv,

uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar).

- 6) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırımlarından bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımı,
- 7) Asgari 50 bin metrekare kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları (konaklama ve alışveriş merkezi üniteleri hariç).
- 8) Sağlık Bakanlığının proje onayına istinaden, asgari 20 milyon TL tutarındaki biyoteknolojik ilaç, onkoloji ilaçları ve kan ürünleri üretimine yönelik yatırım,
- 9) Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın proje onayına istinaden asgari 20 milyon TL tutarındaki savunma, havacılık ve uzay alanındaki yatırımlar,
- 10) Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I. grup madenler ve mıcırcı yatırımları hariç).

2. En azından 2.Bölge'deki illerde ek yatırım yapmalı: (Yatırım döneminde vergi indirimi içi)

Yatırımcı Ancak en az

2. Bölge'deki bir ilde (en yakın Aydın veya Denizli) ek yatırım yapar ve de bu yatırım OSB içinde kalır ise; 100 TL yatırım harcamasının 4 TL'sini İzmir'deki faaliyetten doğan kazanç üzerinden hesaplanan vergiden yatırım döneminde indirebilecek. Bu ek yatırım OSB dışında ise 2 TL indirebilecektir.

Elbette, diğer şartlarını da yerine getirmesi kaydı ile:

O Şartlar ise:

1. Proje tutarının yüzde 10'nu kadar bir yatırım harcamasının 2013 sonuna kadar yapılması gerekecek.
2. İzmir'de bir faaliyeti olacak, en az

2'nci ve diğer bölgelerde yatırım yapacak.

3. 2'nci ve diğer bölgede yapılan yatırım bölgesel olarak desteklenen yatırım konusunda olacaktır. Çünkü her yatırım her bölgede desteklenmemektedir.

3. Stratejik Yatırım* yapmalı (YKO yüzde 50 - VİO yüzde 90 her bölgede)

- Teşvik edilmeyecek yatırım konuları haricindeki belli şartlarda tüm konularda yatırım yapılabilir. Bu şart ise:
- Komisyon tarafından, yatırımın stratejik olduğuna dair karar verilecek.

Bunu sonucunda;

- Yapılacak yatırımın her 100 TL'sinin 50 TL'si Kurum/Gelir Vergisi'nden indirilebilecektir.
- Yatırım Döneminde her 100 TL harcamanın 25 TL'sini yatırım döneminde, 25 TL'sini de işletme döneminde indirim konusu yapılabilecektir. (6. Bölge'de bu indirimler yatırım döneminde 40 TL-işletme döneminde ise 10 TL dir.)

Yatırım Dönemi Vergi İndirimi Açısından 1.Bölge Kaybı ne :

İndirimli kurumlar vergisi hakkını 2.bölge yatırımlarına veren teşvik kararı, 1. Bölge'nin OSB'de gerçekleşen yatırımlara bu hakkı vermemektedir. Oysa örneğin İzmir'de OSB içinde yapılan yatırım 2. bölge desteği almaktadır.* Bu uygulama kanaatimizce kararda bir eksikliklidir. Benzer Konu yatırımlara Faiz desteği (3. Bölge'de var) açısından da 2. Bölge OSB'sinde gerçekleşen yatırımlar için de söz konusudur. Şöyle ki;

2012/3305 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında,

“..Hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak ve toplam yatırıma katkı tutarının;

a) Büyük ölçekli yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlarda;
2. Bölge'de yüzde 10'unu,
3. Bölge'de yüzde 20'sini, 4. Bölge'de yüzde 30'unu, 5. Bölge'de yüzde 50'sini ve 6. Bölge'de yüzde 80'ini,

b) Stratejik yatırımlarda;
6. Bölge'de yüzde 80'ini, diğer bölgelerde yüzde 50'sini geçmemek üzere yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli Gelir veya Kurumlar Vergisi uygulanabilir” şeklinde tanımlanan yatırım dönemi indirimli kurumlar vergisi uygulaması, İzmir ili sınırları içinde olan yatırımlara uygulanmıyor.

Halbuki, 6. Bölge (7. Bölge olmadığı için) OSB'deki yatırımlar için ilgili kararda net bir açıklama vardır.**

2012/3305 s.bkk- Mad:18

“(1) Büyük ölçekli yatırımlar veya bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıda belirtilen koşullardan en az birini sağlamaları halinde vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

a)* Yatırımın organize sanayi bölgesinde (OSB) gerçekleştirilmesi...

(2)** Bu madde kapsamında 6. Bölge'de gerçekleştirilecek büyük ölçekli ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar için sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmek, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.”

B- Sigorta İşveren Primi desteği için:

1. Yatırımcı organize sanayi

bölgelerinde yatırım yapar ise yen/ilave istihdam için 3 yıl sigorta işveren primi desteği alabilecektir. OSB dışında bu destek 2 yıldır. Tabii ki yatırım tutarının yüzde 10'u kadar yatırımı 31.12.2013'e kadar gerçekleştirir ve bunu Teşvik belgesine işletir ise. 01.01.2014 den sonra yatırıma başlaması (yüzde 10 ve üzeri yatırım yapması) durumunda, yatırımı nerde yaparsa yapsın bu destekler kalkmaktadır.

C- Yatırım yeri tahsisi açısından

Yatırımcı OSB içerisinde yer bulamaz ve yatırım konusu da Milli Emlak açısından yer göstermeye uygun ise, ancak bu durumda yer tahsisi mümkün olabilmektedir. Örneğin, okul yatırımları bu kategoride değerlendirilebilir.

1 gün ile yatırımcı ne kaybetti?

Bu büyük teşviklerden

01.01.2012-19.06.2012 tarihleri arasında önceki karara göre Yatırım Teşvik Belgeli almış yatırımcı maalesef yararlanamamaktadır. Çünkü yeni kararda “lehe gelen hükümleri açısından 1/1/2012 tarihinden sonra yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.” denildiği için. Halbuki 2011 yılında alınan belgeler ile 01.01.2012-19.06.2012 tarihleri arasında alınmış Yatırım teşvik belgeleri 2009/15199 sayılı karar doğrultusunda verilmiş belgelerdir. Bu durum “kazmayı” önce vurandı ödüllendirmek yerine adeta cezalandırmaktadır. 31.12.2011 de alınmış bir belgeye yeni haklar verilmemekte ancak 01.01.2012 den sonra müracaat yapan geniş desteklerden yararlanabilecektir.

Sonuç

EXPO ilk defa 1851 yılında İngiltere’de düzenlenmiş ve bu fuar ile İngiltere tüm dünyaya sanayi

devrimi ile varmış olduğu refah düzeyini göstermiştir. Bu noktadan bakıldığında, İzmir’de sanayici son yıllarda yatırım açısından çevre illeri tercih eder duruma gelmiştir. Örnek olarak da 30 km ilerisinde Manisa iline giden yatırımcı sayısı her geçen gün artmaktadır. Hele 19.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda devlet yardımları hakkında karar”dan sonra da bu tercih daha da cazip hale gelmiştir. İzmir sanayisi bu durumda hangi rekabet şartlarında yatırım yapacak, iş bekleyen eğitilmiş insanına nasıl iş sağlayacak ve İzmir hangi refah düzeyi ile düzeyi ile gün yüzüne çıkacaktır. EXPO’nun aynı zamanda ülkenin eğitim, kültür ve tarihin yapısını sergileyeceği bir fuar olma özelliği dikkate alınınca, İzmir’in son teşviklerle karşı karşıya kaldığı “Haksız rekabet” durumu sanayiciyi İzmir’den daha da uzaklaştıracaktır. Çünkü İnsan; ‘önce ayakta kalacak sonra beynini doyuracak’ bir varlık.

1.Bölgede İZMİR’e Verilen Destekler	Önceki Karar-2009/15199			Yeni Karar 2012/3305				
	Yatırıma Başlama Tarihi			Yatırıma Başlama Tarihi				
	OSB İçi - Dışı Aynı		Genel Destek	OSB Dışında Yatırım		OSB İçinde Yatırım		Genel Destek
	31.12.2011’e Kadar	31.12.2011 Sonrası		31.12.2013’e Kadar	01.01.2014 Sonrası	31.12.2013’e Kadar	01.01.2014 Sonrası	
1-Vergi İndirimi Desteği								
A-Yatırım Katkı Oranı	15	10	-	15	10	20	15	-
B-Vergi İndirim Oranı	50	25	-	50	30	55	40	-
C-Yatırım Dönemi/İşletme dönemi İndirimli Vergi	Yok	Yok	-	Yok	Yok	[10-90]*-Yok	Yok	-
D-Ödeyeceği Kurumlar Vergisi %	% 10	% 15	% 20	% 10	% 14	% 9	% 12	% 20
2-Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	2 Yıl	-	-	2 Yıl	-	3 Yıl	-	-
3-Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	-	-	-	-	-	-	-	-
4-Gelir vergisi stopajı desteği	-	-	-	-	-	-	-	-
5-Yatırım Yeri Tahsisi	Var	Var	-	Var	Var	Var	Var	-
6-KDV İstisnası	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
7-Gümrük Vergisi Muafiyeti	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var

İzmir sağlık serbest bölgesine sanayici desteği

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir Sağlık Serbest Bölgesi'nin sunulacak tedavi imkanlarının yanısıra tıbbi alet ve malzeme üretimiyle de kente artı değer kazandıracığını söyledi.

Ege-Koop Genel Başkanı Hüseyin Aslan, EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ı ziyaret ederek İzmir'in 'Dünya için yeni yollar, herkes için sağlık' temalı EXPO 2020 adaylığına yeni bir ivme kazandırmak amacıyla kurulması planlanan İzmir Sağlık Serbest Bölgesi hakkında bilgilendirdi. Düşüncesi, projelendirilmesi ve patenti Ege-Koop Proje Merkezi'ne ait İzmir Sağlık Serbest Bölgesi'nin sadece İzmir'i değil Ege ve Türkiye'yi dünya vitrinine taşıyacağını söyleyen Aslan, "Mega projemizi bütüncül ir anlayışla kamuoyu gündemine taşımaktaki temel amacımız, İzmir'in sağlık serbest bölgesi olmasına ilişkin düşünceyi Türkiye gündemine taşıyarak öncelik almaktır. Ancak projeyi sahiplenme, ileri noktaya taşıma ve gerçekleştirmedeki sorumluluğun hepimize ait olduğuna

inıyoruz" dedi.

İzmir'i sadece 2020'de değil her zaman EXPO'ya ev sahipliği yapabilecek, sağlıklı yaşamın tüm alanlarını kapsayacak bir kentsel kapasiteye kavuşturmak istediklerini de belirten Aslan, "Dünyada ikinci, Akdeniz ve Ege coğrafyasında da ilk örneği İzmir'de olacak projenin hayata geçirilmesindeki misyonumuz katılımcı bir anlayış ortaya koymaktır. İzmir, Ege ve Türkiye'nin sağlık altyapısından kentsel gelişimine, ekonomik ve ticari faydasından kültür

ve turizm tanıtımına kadar ülkemizi uluslararası platformda zirveye taşıyacak projenin her aşamasında ve tüm uygulama sürecinde üzerimize düşen görevi yerine getirmeye hazırız" diye konuştu.

Tıbbi alet üretimi de kazandıracak

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar da, İzmir'in gerek yataklı tedavi gerekse termal sağlık imkanlarıyla adından söz ettirdiğini, Avrupa ve Ortadoğu ülkelerinden yabancıların bile İzmir'i tercih ettiğini belirtti. Ender Yorgancılar, "İzmir Sağlık Serbest Bölgesi, sadece hastane ve termal tedavi kuruluşlarıyla değil aynı zamanda tıbbi tedavi hizmetleri için kullanılacak tıbbi alet ve malzemelerin üretimiyle de kente artı değer kazandıracaktır. Bizler de sanayiciler olarak tesislerin inşaatı ve donatımının yanısıra teknoloji transferine imkan sağlayacak uygun zemin yaratılması, uygun maliyetli mal üretimi ve ihracatı, yeni istihdam olanakları ve ihracatın kolaylaştırılması açısından projeyi destekliyoruz" dedi.

Şairoğlu'ndan meclis temennileri

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkan Vekili Hüseyin Şairoğlu, açılış ve başkanlık sunuşlarında Meclis toplantısına davetlerini kırmayarak katılan TÜİK İzmir Bölge Müdürü Rıdvan Yaka'ya hoşgeldiniz diyerek, teşekkürlerini sundu. Şairoğlu, Yönetim Kurulu Üyesi Eyüp Sevimli'ye geçirmiş olduğu ameliyat nedeniyle geçmiş olsun dileklerini iletti, Meclis Başkan Yardımcısı Sayıl Dinçsoy'u oğlunun evlenmesi nedeniyle tebrik ederek, genç çifte mutluluklar dilediğini söyledi.

Ülkemizin güvenliği ve savunmasında canları pahasına mücadele eden Mehmetçiklerimize şükranlarını sunduklarını, Haziran ayında uçağımızın Suriye tarafından düşürülmesi sonucu şehit olan askerlerimize, teröristlerle girilen çatışmalarda hayatlarını kaybeden vatan evlatlarımıza Allah'tan rahmet, milletimize ve acılı ailelere sabırlar dilediğini belirtti.

Temmuz ayı içerisinde gerçekleştirilen ilk genel kurulu ile Meclis Üyemiz Ahmet Telek'in yürütmekte olduğu Ege Bölgesi Madenciler Derneği Yönetim Kurulu Başkanlığı görevine, bir başka Meclis Üyemiz Hakan Ürün'ün seçildiğini, Ege İhracatçı Birlikleri ve Odamız sektör temsilcilerinden meydana gelen bu yeni dernek oluşumunu, sektörün katma değer oluşturma ve ihracata katkısı ile değerlendirilmesini temenni ettiğini, birçok sektöre de

alt ve ara sektörlük vazifesi üstlenen madencilerimiz başta olmak üzere, Madenciler Derneği Yönetim Kurulu'nda görev alan Ahmet Telek ile Hakan Ürün'e çalışmalarında başarılar diledi.

Devlerin tercihi İzmir

İzmir'de yatırım kararı alan ABD'li motor üreticisi Cummins firmasının 3 Temmuz'da ESBAŞ'ta yer alan filtre fabrikasının açılışının gerçekleştiğini belirten Şairoğlu 5 yılda 500 kişiye istihdam sağlaması beklenen yatırımın, İzmir ve Bölgemize olan yoğun talebin canlı bir göstergesi olması sebebiyle büyük önem taşıdığını, 190 ülkede operasyonlarını sürdüren, 4 binin üzerinde çalışanı olan, satış tutarlarının geçtiğimiz sene 18 milyar dolar iken gelecek sene 30 milyar doları hedefleyen bir dünya devinin İzmir'i ve ESBAŞ'ı tercih etmiş olmasının kendilerini gururlandırdığını, bu vesile ile sene

ABD'li motor üreticisi Cummins'in İzmir'i tercih etmesi bizi gururlandırırken, bölgemize canlı talebin göstergesi. Löher de Avusturya'ya ihracatla bir ilki gerçekleştirdi.

başında aramızdan ayrılan, İzmir sanayisine büyük emekleri geçen ESBAŞ'ın kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı merhum Kaya Tuncer'i de bir kez daha rahmetle andıklarını söyledi.

Yatırımcılar için bir cazibe merkezi haline gelen İzmir'in, yaptığı ihracatlar ile dikkatleri üzerine toplamaya devam ettiğini, geçmiş dönem Meclis Üyelerimizden Ali Aktaş'ın firması LÖHER Asansör A.Ş.'nin Viyana'ya yürüyen merdiven ihracatı gerçekleştirerek, bir ilki yaşattığını söyleyen Şairoğlu, 2011 yılında da Azerbaycan'a ilk yürüyen merdiven ihracatını gerçekleştiren LÖHER Asansör A.Ş. nezdinde Ali Aktaş'ı tebrik ederek, başarılarının devamını diledi.

1908 yılında Türk basınından sansürün kaldırılması sebebiyle her sene kutlanan 24 Temmuz Basın Bayramı vesilesiyle toplumun vazgeçilmez bir unsuru olan basın mensuplarını özverili çalışmalarından ötürü tebrik ederek, tüm basın mensuplarının Basın Bayramı'nı içten duygularla kutladığını ifade etti.

Şairoğlu, sevgi, saygı, huzur ve hoşgörünün insanlar üzerindeki etkisinin en çok hissedildiği Ramazan ayının, ülkemiz için hayırlar getirmesini diledi.

Nurtekin Yazgan'ı kaybettik

Yazgan Şarapçılık Yönetim Kurulu Başkanı ve ünlü şarap gurmesi Nurtekin Yazgan, 78 yaşında hayata gözlerini yumdu. Evli ve 3 çocuk babası olan 78 yaşındaki Nurtekin Yazgan, akciğer ve kalp yetmezliği rahatsızlığıyla kaldırıldığı Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi'nde yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 1969-1983 ve 1987-1992 yılları arasında Meclis Üyesi, 1970-1976 ve 1989-1992 yılları arasında Yönetim Kurulu Üyesi, 1972-1974 yılları arasında da Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği yapan, Türk şarap sanayinin duayenlerinden Nurtekin Yazgan'ın ölüm haberi yakınları, sevenleri ve İzmir iş dünyasını üzüntüye boğdu. Nurtekin Yazgan'ın evine taziye ziyaretinde bulunanlar üzüntülerini dile getirdi.

Yazgan, Bostanlı Beşikçioğlu Camii'nde 5 Ağustos günü ikinci namazını müteakip kılınan cenaze namazının ardından Karşıyaka Doğançay Mezarlığı'nda toprağa verildi. Sıcak havaya rağmen Yazgan'ın dostları cami avlusunu doldurdu. İş dünyasının önde gelen isimlerinin katıldığı cenaze töreninde taziyeleri Nurtekin Yazgan'ın eşi Maide Yazgan ile birlikte oğlu Mehmet Selim Yazgan, kızları Zehra Yazgan ve Didem Yazgan Alemdar kabul etti. Eşi Maide Yazgan'ın oldukça üzüntülü olduğu cenazede iş dünyasından dostları, Yazgan'ın İzmir ve Türk şarap sanayinin gelişimine önemli katkılar sağladığını söyledi.

Gökçüoğlu: Sanayicinin üzerindeki yükler azaltılmalı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu, hain pusularla hayatını kaybeden şehitlerimize rahmet, ailelerine sabırlar, gazilerimize de acil şifalar dileyerek, Meclis huzurunda bir kez daha terörü lanetlediğini belirtti. Gökçüoğlu, TÜİK Bölge Müdürü Yaka'ya verdiği bilgilerden dolayı teşekkür etti.

Son günlerde İzmir gündemini meşgul eden AVM ve Alsancak Stadi konusuna değinen İbrahim Gökçüoğlu, bazı kurvaziyer gemilerinin İzmir Limanı'na gelmesinde büyük katkıları olan İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Demirtaş'ı bu konudaki başarısı nedeniyle kutlarken, ancak kurvaziyer limanında AVM olmasını savunmasını hayretle karşıladığını, toplumun doğru bilgilendirilmesi gerektiğini, zira dünyadaki kurvaziyer limanlarına baktıklarında, hiçbirisinde AVM olmadığını, Demirtaş'ın örnek

verdiği Barcelona'daki AVM'nin kurvaziyer limanı içerisinde değil, yat limanı içerisinde yer aldığını belirtti.

İzmir'de yapılmak istenen bu yatırımda bütün sivil toplum kuruluşlarının söz hakkı olduğu gibi, Odamız'ın da söz hakkı bulunduğunu düşündüğünü, basında Demirtaş'ın, Yönetim Kurulu Başkanımız Yorgancılar'a hitaben, "İzmir'in en büyük hastalığı bilmeden konuşmak" şeklindeki açıklamasını da gerçekçi bulmadığını, Yorgancılar'ı 30 yılı aşkın bir süredir tanıdığını, üç buçuk yıldır da aynı masada birlikte Yönetim Kurulu'nda çalıştıklarını, Yorgancılar'ın, hiçbir konuyu araştırmadan, bilmeden konuşmayan, bilgi sahibi olmadığı bir konuyu öncelikle araştırıp, sonradan konuşan bir yapıya sahip olduğunu belirtti. Dünyada uygulamasının olmadığı limana AVM yapılması konusunda direktmenin bir anlamının bulunmadığını, bu ısrarı anlamının mümkün olmadığını, Oda olarak bu

konudaki tavırlarının belli olduğunu, konunun takipçisi olacaklarını belirtti.

Alsancak Stadi'nin, İzmir'e mal olmuş simge bir yapı olduğunu, buradan hem yerel yöneticilere, hem de ülkeyi yönetenlere seslenmek istediğini, Avrupa'da yaptıkları inceleme gezilerinde 150, 200, 300 yıllık binaların, simgesel yapıların nedenli korunduğunu gördüklerini, hemen yıkılım demenin doğru olmadığını, Alsancak Stadi'nin, yanındaki okul binasının ilave edilerek, güzel bir aksiyon merkezi haline getirilebileceğini, Havagazı Fabrikası'nın restore edilerek ne güzel bir hale getirildiğinin unutulmaması gerektiğini söyledi. Bu konuda Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'ın da yapmış olduğu son toplantıda Alsancak Stadi'nin yıkılması taraftarı olmadığını, AVM konusunda da liman bölgesinde küçük hediyelik eşya mağazalarının yapılabileneğini söylediğini belirtti.

Ekonomideki daralma sanayiye yavaşlattı

Gökçüoğlu, imalat sanayimizin 2011 yılının ilk çeyreğinde yüzde 14,9 büyürken, 2012 yılının ilk çeyreğinde büyümenin yüzde 2.7'ye düştüğünü, GSYİH'nin ise yüzde 11,9'dan yüzde 3,2'ye düştüğünü, iç talepteki daralma ve küresel daralmanın imalat sanayinin hızını yavaşlattığını, diğer yandan 3 çeyrekten büyümenin itici gücü hale gelen ihracattaki gelişim ve uygulanan ekonomik politikaların bu rakamların çıkmasına neden olduğunu belirtti.

2023 ihracat hedefimiz doğrultusunda, ihracatta ilk üç sırayı makine, otomotiv ve demir çelik sektörlerinin oluşturduğunu, makina sektöründe 2011 yılında 11,5 milyar dolar ihracat yaşanırken, 2023 yılı hedefinin 100 milyar dolar olduğunu, otomotiv sektöründe 15,8 milyar dolar ihracat yapılmışken, 2023 yılında 75 milyar doların hedeflendiğini, demir-çelikte ise 2011 yılında 11,2 milyar dolar ihracat yapılmışken 55 milyar doların hedeflendiğini söyleyen Gökçüoğlu, 2023 yılına 12 yıl kalmışken, 12 yılda makine sektöründe 100 milyar dolara gelebilmek için, ihracat rakamlarının her yıl bire bir katlaması gerektiğini, dolayısı ile bugünkü hızla gidildiği takdirde tüm sektörlerde ihracatta istenilen hedeflere varılamayacağını, hedeflere ulaşabilmek için yeni çıkan teşvik sisteminin de bu anlamda çare olamayacağını altını çizdi.

Ar-Ge ve inovasyon olmazsa işimiz zor

Ülkemizin 2011 yılında dünyanın üçüncü büyüyen ülkesi olduğunu, ancak ne yazık ki 17'nci büyük ekonomiden 18'nciliğe gerilediğimizi, Endonezya'nın çıkışının bu gerilemede etkili olduğunu, ancak geçmiş yıllara bakıldığında; gelişmekte olan ülkeler olarak tanımlanan Çin, Rusya, Kore, Brezilya, Hindistan ve Endonezya'daki

Firmalarımızın kâr marjları düşerken, risklerinin artması dolayısı ile faaliyetlerini devam ettirmekte zorlaşırken, bir de İş Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu belirli yükler getiriyor.

yükselişin dikkat çektiğini, bu yükselişte yüksek teknolojiye yönelimin en büyük etken olduğunu, yeni inovatif ürünler yapamadığımız sürece, Ar-Ge geliştiremediğimiz sürece bu rakamları iyileştirmemizin imkanı bulunmadığını belirtti. Gökçüoğlu, ülkelerin refah seviyesine bakıldığında ülkemizin oldukça geride kaldığını görüldüğünü, 193 ülke arasında ülkemizin 75. sırada yer aldığını söyledi.

Küresel yenilik endeksinde üniversite sanayi işbirliği, kaliteli araştırma enstitüleri, bilgisayar iletişim hizmetleri, Ar-Ge harcamaları gibi çeşitli göstergelerde ülkemizin 125 ülke içerisinde 25 ile 96. sıralarda yer aldığını, bu tabloya bakıldığında gelişmekte olan ülkelerin büyük ekonomiler arasına girişini hızlandıran, ileri teknoloji ve katma değer yaratmaya yönelik performans açısından daha hızlı yol almamız gerektiğinin görüldüğünü belirtti.

Son 10 yılda ekonomide belli başlıklardaki değişime bakıldığında; ülkemizin kat ettiği mesafenin çok açık görüleceğini, ancak özellikle yapısal sorunumuz haline gelen ithalattaki artışın, genç nüfus avantajımıza rağmen sadece yüzde 12 artan istihdam kapasitesinin, cari açık ve borçlanma oranının Türkiye için her zaman bir risk unsuru haline geldiğini, o nedenle ithalata

dayalı büyüme yerine ihracata dayalı sürdürülebilir büyüme ve yerli üretim ile tasarruf yapmayı bilen bir ülke olmamız gerektiğini, son 10 yılda özelleştirme gelirinde, bir önceki 10 yıla göre yüzde 372 oranında artışın gerçekleşmesinin de üzerinde düşünülmesi gereken bir konu olduğunu söyledi.

Borçlar artıyor karlar düşüyor

İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı 500 büyük firmanın irdelendiğinde, 2010 yılında yüzde 8.3 olan ticari kredi faiz oranının 2011 yılında yaşanan dalgalanma ile yüzde 100 aratarak yüzde 16 oranına geldiğini, yine aynı dönemler içerisinde yüzde 19.4 olan kâr marjının, yüzde 7.9'a indiğini, yüzde 104.3 olan borçlanma oranının yüzde 116'ya çıktığını, finansman giderlerinin ise yine yüzde 100 artarak yüzde 7.3 oranından yüzde 14.6'ya çıktığını, zarar bildiren şirket sayısının 66'dan, 120'ye ulaştığını, hane halkı borcunun 195.1 milyar TL'den, 251.9 milyar TL'ye ulaştığını, listede 2010 yılında 51 tane Odamız üyesi firma varken, bu sayının 53'e çıktığını belirten Gökçüoğlu, firmalarımızın kâr marjları düşerken, risklerinin artması dolayısı ile faaliyetlerini devam ettirmekte zorlaşırken, bir de İş Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nun belirli yükler getirdiğinin altını çizdi.

Çek Kanunu'nun çıktığı günden bugüne çeklerde ödememe oranının yüzde 56'ya ulaştığını, çekin ödenip, ödenmemesi konusunda kimsenin korkusunun kalmadığını, çek mağdurlarının, "çekini ödemeyip hapiste yatanların mı? Yoksa şirketi batma noktasına gelen, işçisinin parasını ödeyemeyen, istihdam yaratan sanayici, tüccarın mı?" olduğunu soran Gökçüoğlu, şayet AB kriterlerinden bahsediliyorsa, herkesin haklarını koruyacak, caydırıcı bir takım yaptırımların getirilmesi,

“Özellikle yapısal sorunumuz haline gelen ithalattaki artış, genç nüfus avantajımıza rağmen sadece yüzde 12 artan istihdam kapasitesi, cari açık ve borçlanma oranı Türkiye için her zaman bir risk unsuru haline geldi. İthalata dayalı büyüme yerine ihracata dayalı sürdürülebilir büyüme ve yerli üretim ile tasarruf yapmayı bilen bir ülke olmamız gerekiyor.”

çeki karşılıksız çıkan kişinin, ödeme sistemini kullanmasının engellenmesi, bu kişilerin bankacılık sisteminin dışına çıkarılması gerektiğini söyledi.

Türk Ticaret Kanunu'yla ilgili önemli bir konuyu paylaşmak istediğini belirten Gökçüoğlu, şayet şirketlerde tüzel kişi ortaklık var ise, tüzel kişi ortaklarının temsilcileri veya tüzel kişinin kendisinin 1 Ekim 2012 tarihine kadar istifa etmesi gerektiğini, bu kişilerin istifa sonrası yeni Türk Ticaret Kanunu şartlarına göre yeniden seçilebileceğini ifadeyle, ayrıca anonim şirket, limited şirket sözleşmelerinin yeni TTK'ya uyumlu hale getirilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Gökçüoğlu, her Meclis konuşmasında geleneksel hale getirdiği, ülkemizin Ar-Ge ve inovasyona gönül vermiş insanların gülümseten inovasyon örneklerini Meclis ile paylaşarak, herkesin yaklaşmakta olan Ramazan Bayramı'nı da kutladı.

Gökçüoğlu üyeleri cevaplandırdı

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu, meclis üyelerinin gündeme getirdiği konuları da değerlendirdi. Gökçüoğlu, EBSO Meclisi'nin, Yönetim Kurulu'nun 5 bin sanayiciyi temsil ettiğini, bu nedenle yaptıklarının ve söylediklerinin resmi dayanakları olduğunu, telaffuz ettikleri rakamların da aynı şekilde resmi veriler olduğunu, elbette kendi şirketlerinde olduğu gibi bazı gerçeklerle yüzleşme yapmaları, ülkenin gidişatında etkili olmaları gerektiğini belirtti.

İzmir'de yıllar önce Kemeraltı'na gidildiğinde iğneden ipliğe marka

niteliğinde birçok mağaza bulunurken, büyük alışveriş merkezlerinin semtlerde açılmasından sonra Kemeraltı'ndaki iş yerlerinin teker teker kapandığını, bugün sadece ve sadece tekstilin satıldığı, t-shirtlerin asıldığı, çok değerli olan iş yerlerinin çok düşük rakamlara alıcı beklediği bir yer haline geldiğini söyleyen Gökçüoğlu, Kemeraltı'nı eski haline getirmek, canlandırmak için yeni bir şirketin kurulmaya çalışıldığını, bu anlamda emeği geçenlere teşekkür ettiğini söyledi. Esnafın tamamen yok edilmemesi için, AVM'lere üretim yapan sanayicilerin haklarını korumak, AVM'ler ile baş edebilmek için yıllardır uğraştıklarını, hükümet nezdinde girişimlerde bulduklarını, ancak belirli bir gücü elinde bulundurmaları nedeniyle başarılı olmadıklarını söyledi.

İbrahim Gökçüoğlu, Avrupa'nın 200 yılda oturduğu yasaları ülkemizin geçiş sürecini yaşamadan, 10 yıl, 20 yıl gibi kısa bir sürede uygulamaya çalışmasının büyük sancılara neden olduğunu, sanayicilerin ağır yaralar aldığını, Türkiye'nin ihracatta,

sanayileşmede, teknolojiye yükselen bir yıldız olduğunu, bu nedenle bazı kesimlerin ülkemizin önünü keserek, kendilerine pazar payı çıkarmak, Yunanistan örneğinde olduğu gibi üretim gücümüzü düşürmek için ellerinden gelen gayreti gösterdiğini belirtti.

Bankacılık sisteminde sıkıntılı bir sürecin yaşandığını, Türk Ticaret Kanunu'na istinaden bazı bankaların kredi sözleşmelerinde eş kefaleti istediklerini, buna hiç haklarının olmadığını, sadece muvafakatname alabileceklerini, bu konu ile ilgili Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın da gerekli açıklamayı yaparak, gerekli düzenlemelerin yapılacağını belirttiğini söyledi. Gökçüoğlu, son zamanlarda giderek artan kredi geri çağırma uygulamalarının genellikle yabancı kaynaklı küçük bankalar tarafından yapıldığını, büyük ve köklü bankaların şartlarından daha kolay olması nedeniyle tercih edilmesine karşın, bir anda kredilerin geri istenmesi ile sanayicilere zor anlar yaşatıldığını belirtti.

Mesut Kürüm

Yasa çıkıncaya kadar zincir marketler yayılacak

EBSO Meclis Üyesi Mesut Kürüm, TÜİK'in yayınladığı verileri takip ettiklerini, ancak basında yer alan haberlerle bu verilerin örtüşmediğini, bilgi kirliliğinin mevcut olduğunu, neye inanacaklarını, neye göre hareket edeceklerini bilemediklerini, basında Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın İngiltere Başbakanı David Cameron'un özel davetlisi olarak İngiltere'ye gittiğine dair haberlerin yer aldığını, daha sonra aynı davetin 110 tane ülkenin başbakanına da gittiğini öğrendiklerini, buna nasıl bir yorum yapacağını bilemediğini ifade etti.

Yönetim Kurulu Başkan Vekili Gökçüoğlu'nun alışveriş merkezleri ile ilgili görüşlerini aktardığını, alışveriş merkezlerinin Türkiye'de yayılma şeklinin herkesi korkuttuğunu, bugün perakende sektöründe bir elin 2-3 parmağını geçmeyecek Türk sermayeli şirketin kaldığını, geri kalanların tamamının yabancı sermayeye ait olduğunu, neredeyse her yeri ele geçirdiklerini, 5 haneli köylerde dahi zincir alışveriş merkezlerinden birinin olduğunu, halkın ayağına kadar giden bu hizmetin insanın hoşuna gittiğini, ancak korkutucu olan gerçeğin bu kuruluşların üreticilerden aldıkları malların ödemesini aksatmaya başladıklarında bu tekerlerin önünde kimin duracağı olduğunu, devletin üreticilere bu konuda sahip çıkması gerektiğini söyledi. Kürüm bildiği kadarı ile alışveriş merkezlerinin, perakende satış merkezlerinin şehir dışına çıkmasının söz konusu olması nedeniyle yasa çıkmadan önce yayılmalarını tamamlayarak, yasa çıktıktan sonra da müktesebat gösterip işlerine devam etmeyi planladıklarını, bu bakımdan üreticilerimizin geleceğinin çok büyük tehlike altında olduğunu belirtti.

Hükümetin, belirli tarih aralıkları

için hedefler koyduğunu, 2023 yılı için de ihracat hedefinin 500 milyar dolar olarak belirlendiğini, ama buna karşın aynı hükümetin ihracatın önünü kapatacak bir çok kanun, yönetmelik ve karara imza attığını, hükümetin bu anlamda ihracatın arttırılmasını isteyip, istemediğini anlayamadığını, buna bir anlam veremediğini söyledi.

Mesut Kürüm, 20 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile birlikte, iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve iş yeri sağlık görevlisinin istihdam edilmesi zorunluluğunun getirildiğini, sanayiciler olarak, bir taraftan üretimi ve istihdamı attırmak, diğer taraftan maliyetleri düşürmeye çalışırken Kanun ile birlikte önlerine böyle bir engel geldiğini, üstelik bunun ihlalinin karşılığında ise 80 bin liraya kadar cezanın söz konusu olduğunu, bu şartlar altında nasıl üretime devam edebileceklerini, 2023 yılındaki 500 milyar dolarlık hedefe hangi sanayiciler ile ulaşabileceklerini anlayamadığını ifade etti.

Kani Aydoğdu

AVM'ler Türkiye'de değişmiş gibi

EBSO Meclis Üyesi Kani Aydoğdu, Türkiye'nin gerçeklerini, gerçek rakamlarla net bir şekilde Meclis ile paylaşması nedeniyle Yönetim Kurulu Başkan Vekili Gökçüoğlu'nu tebrik ettiğini söyledi. Aydoğdu, Gökçüoğlu'nun sunumundaki veriler ışığı altında çok arzu etmelerine karşın ülkemizin hiç de lanse edildiği şekilde, etrafına hakim, dünyada itibar sahibi olan, her sözü, eğilimi dikkate alınan, dinlenen süper bir ülke olmadığını, ülkemizdeki gelir dağılımının çok kötü olduğunu, 2000'li yılları arar durumda

olduklarını, bir tarafta muazzam para kazanan bir kesim varken, diğer tarafta da geliri fakirlik seviyesinin çok altında yer alan bir grubun olduğunu belirtti.

Aydoğdu, alışveriş merkezleri ile ilgili en iyi çalışan meclis üyesi arkadaşlarından birisinin de Enver Olgunsoy olduğunu, alışveriş merkezlerinin kendine has çalışma şekli ile sanki Türkiye'de değişmiş gibi başka bir ülkede, başka bir kanun ile yönetilir şekilde aymazca sanayicinin, iş adamının parasını kullanarak, parasını vermeyerek, vermediği gibi de belli adlar altında parasından ıskontoları düşürdüğünü, Olgunsoy'un bu konudaki önerileri doğrultusunda İlaç ve Kozmetik Ürünleri Sanayi Meslek Komitesi olarak girişimde bulunmak üzere karar aldıklarını, Yönetim Kurulu'nun da bu konunun üzerine eğildiğini, çalışmalarının sürdüğünü, alışveriş merkezlerine mal veren sektörler ile birlikte bir toplantı düzenlediğini, bu konuda gerekli girişimlerin yapılarak, Meclis'e bilgi verileceğine inandığını söyledi.

Sanayici ve işadamlarını güç duruma düşüren bankacılık sistemine karşı olduğunu, özellikle yabancı kökenli bankaların, sanayici ve işadamlarını adeta zora düşürmek istercesine kredilerini geri çağırıldığını, üstelik provizyon masrafları, defter işleme, havale masrafları adı altında haksız para kazandıklarını söyleyen Aydoğdu yüksek kâr marjı nedeniyle özellikle yabancıların Türkiye'den banka almak için sıraya girdiğini belirtti.

TÜİK'in verileri sanayicinin hizmetinde

TÜİK İzmir Bölge Müdürü Yaka, çok zengin bir veri tabanına sahip bulduklarını, verileri iş dünyası ile paylaştıklarını bildirdi. Yaka, tuttıkları envanterle hangi gümrükten malın ne miktarda ne değerde geldiğini ya da gittiğinin görülebildiğini vurguladı.

Türkiye İstatistik Kurumu İzmir Bölge Müdürü Rıdvan Yaka, 2005 yılından bu yana ülkeye dair her konuda bilgi topladıklarını ve web sayfalarında dileyen herkesin kullanımına sunduklarını bildirdi. Yaka, sanayicilerin ihtiyaç duyduğu ithalat ve ihracat ile dış ticaret verilerinin web sayfalarında yer aldığını, GTİP numarası ile hangi malın, hangi yıl, hangi gümrük kapısından ne miktarda ve ne değerde geldiğinin ve gittiğinin görülebileceğini, bunun üretilen malın hem iç pazarda, hem de dış pazardaki potansiyelini görmek açısından önemli bir fırsat olduğunu belirtti.

Verilere ulaşmanın bir linke tıklamak kadar kolay olduğunu ifade eden Yaka, Türkiye'de 81 ilde yaklaşık 857 ilçede hangi marka, model, yıl, yakıt türü, motor büyüklüğü, kullanım amacı gibi çok yönlü sorgulamalar yaparak, motorlu kara taşıtları ile ilgili kapasiteyi görme imkânının olabileceğini de örnek olarak gösterdi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Toplantısı'na katılan Yaka, sanayicilere yaptığı sunumda, dünyada farklı farklı dillerin söz konusu olduğunu, her ne kadar uluslararası alanda İngilizce çok yaygın kullanılıyor olsa da, diller arası karışıklığı gidermek

için numerik kodlar ile çalıştıklarını, bunlardan bir tanesinin GTİP diye ifade ettikleri gümrük tarife istatistik pozisyon numarası olduğunu, 12'li kod ile her malın, her faaliyetin tanımlandığını, bunun dışında PRODCOM denilen dünyada geçerli olan yine 12'li bir ürün kodunun bulunduğunu, yine yürütülen iş ve işlemlerin, mesleklerin, doğru anlaşılabilmesi adına AB'nin tavsiyesi ve Avrupa Parlamentosu'nun zorunlu kararları ile NACE meslek faaliyet sınıflaması adı altında bir kodlamanın geliştirildiğini, ülkemizin de bu kodlamaları kullandığını belirtti.

NACE'nin AB ve Birleşmiş

Milletler tarafından kullanılması zorunlu bir kodlama sistemi olduğunu, ülkemizde de Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Bakanlığı, KOSGEB, Merkez Bankası ve TOBB gibi birçok kurumun bu kodlama sistemi ile çalışmaya başladığını ya da sisteme geçme çalışmalarının devam ettiğini belirtti. Ülkemizde teşvik sisteminin yıllardan beri çalıştığını, ancak böyle bir faaliyet, meslek kodu kullanımı olmadığı için teşviklerin kontrol edilemediğini, dolayısı ile ülkemizin toplam un tüketimi ihtiyacının yaklaşık 5 katına sahip un sektörüne teşvik verilmeye devam edildiğini, sonuç itibarıyla hem ülke kaynaklarının israf edildiğini, hem yatırımların atıl hem de alternatif yatırımlardan doğacak kârlardan yoksun bırakıldığını, dolayısıyla aynı dili konuşmanın son derece önemli olduğunu vurguladı. Ülkemizde artık tek dilin konuşulmasının arzu edildiğini, hangi faaliyet alanlarında kaç tane girişimin bulunduğu, ne kadar istihdamın olduğu, girişimlerin cirolarının, dış ticaretinin ne olduğunun böylelikle kolay bir şekilde tespit edildiğini belirtti.

Ülkemiz sınıflama sunucularını yürütme ve güncelleme görevinin Türkiye İstatistik Kurumu'na verildiğini, sınıflama sunucularının altında, ürün sınıflaması, meslek sınıflaması gibi onlarca sınıflamanın bulunduğunu, TÜİK'in web sayfasından arama butonundan hem isme göre hem koda göre tarama yapmanın mümkün olduğunu, bu anlamda hem kendisinin hem de kurumunun her türlü yardıma hazır olduğunu belirtti.

Enflasyon bilimsel yöntemle hesaplanıyor Mehmet Karahaliloğlu;

enflasyon hesaplamasında sürekli spekülasyonların olduğunu, bu nedenle tam listeye nereden ulaşabileceklerini ve enflasyonu belirleyen maddelerdeki ürün artışlarının neye göre hesaplandığını sordu.

TÜİK İzmir Bölge Müdürü

Yaka; listenin web sayfalarında yer aldığını, 30 bin iş yerinden alınan verilerin 2012 yılında TÜFE başlığı altında 445 madde şeklinde listelendiğini, bazı maddeleri ayda 4 kez, bazılarını ayda 2 kez, bazılarını ise ayda 1 kez derlediklerini dile getiren Yaka, bu iş için bölge müdürlüğünde 12 olmak üzere toplamda 300 personel çalıştığını, kuruma yaklaşık maliyetinin 3 milyon lira olduğunu belirtti. Yapılan çalışmanın metodoloji olarak dünyanın ve AB'nin çalışmalarına tam uyumlu olduğunu, zira yapılan çalışma ile oluşturulan verilerin AB tarafından da kullanılarak değerlendirildiğini söyledi.

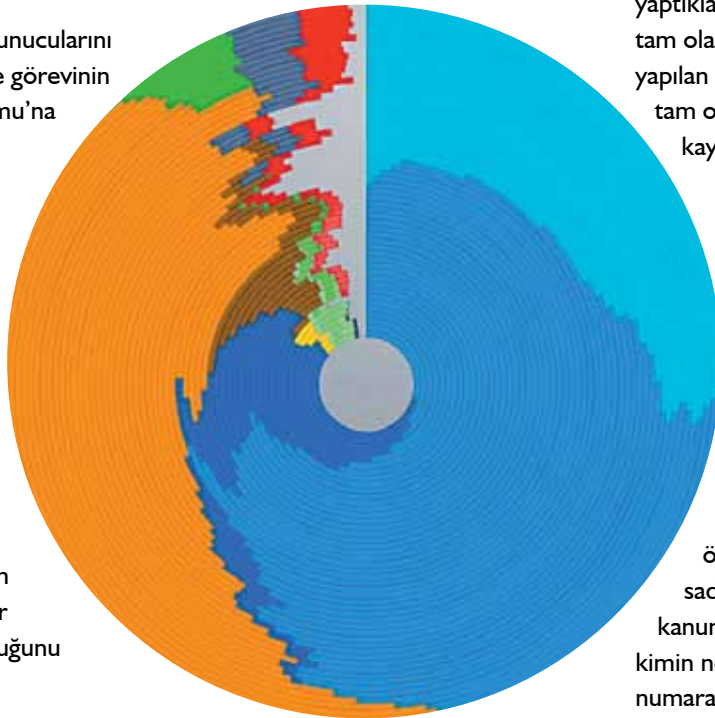
Rıdvan Yaka, tüketici fiyat endeksi olarak bilinen enflasyon içindeki maddelerle ilgili olarak bir yıl boyunca yaklaşık 13 bin hanede araştırma yaptıklarını, bu çalışmada her hanenin ne aldıysa kalem kalem bütün harcamaların listesini kendilerine bildirmek zorunda olduğunu, TÜİK olarak bu haneyi senede sekiz kez ziyaret ettiklerini söyledi. Markaları, gramajları ve satın alma bedelleri ile hanelerden alınan bilginin elektronik ortama aktarıldığını, 13 bin hanenin toplam harcaması belirlendikten sonra 100'e eşitlendiğini, Türkiye'de enflasyon sepetindeki şu anki en ağır maddenin ekme olduğunu, yıllar geçtikçe tüketim kalemlerinin ve miktarlarının değişiklik gösterdiğini, buna en güzel örnek olarak cep telefonu kullanımının verilebileceğini, dolayısıyla TÜİK olarak her yıl tüketim kalıplarına göre yenileme yaptıklarını dile getirdi.

Yaka, 2003 yılından itibaren her sene tüketim sepetinde yer alan maddelerin revize edildiğini, bunu son derece bilimsel veriler ışığında yaptıklarını, bu konuda kendilerine tam olarak güvenilmesini istediklerini, yapılan eleştirileri ise sistemlerinin tam olarak tanınmamasından kaynaklandığını ifade etti.

Mesut Kürüm; sanayi envanterinin tamamlanıp, tamamlanmadığını sordu.

TÜİK İzmir Bölge

Müdürü Yaka; Bu sorunun çok önemli bir husus olduğunu söyleyen Yaka, 2006 yılında 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun çıkarılmadan önce kimin nerede yaşadığını, sadece kendisinin bildiğini, ancak kanun ile oluşturulan sistemde kimin nerede ikamet ettiğinin T.C. numarası girildiğinde belli olduğunu,

Sınıflamaların ortak konuşma dili adına yapıldığını belirten Rıdvan Yaka, İzmirli sanayicileri “Ekonomik Faaliyet Sınıflaması” (NACE Rev.2) konusunda bilgilendirirken, “Herkesin aynı standardı kullanması amaçlanıyor. Bütün AB ülkeleri bu sistemi kullanmak zorunda. Tam üyeliğin şartlarından biridir” dedi.

bütün kamu kurumlarının bu sistemi kullanarak bilgilere erişebildiğini söyledi. Nüfusa ilişkin gerçekleştirilen bu envanterin elbette sanayi için de yapılabileceğini, zira konuyla ilgili Salih Esen, Tamer Taşkın ve Ender Yorgancılar ile defalarca toplantılar yapıldığını, öncelikle bir sistem oluşturulması gerektiğini, çünkü sayım yapıp, güncelliği takip edilmeyecek bir envanteri kurmanın doğru olmadığını belirtti.

Yaka, bugün yapılacak bir sayımın yaklaşık 120 milyon TL'ye mal olacağını, bunu da bu ülkenin çok kolay yapabileceğini ama güncelleme yapılmadığı takdirde yapılacak çalışmanın bir anlam ifade etmeyeceğini dile getirerek, öncelikle konuyla ilgili bir kanun çıkartılması ve ilgili tarafların meslek odaları başta olmak üzere sanayici ve ticaret erbabının, bilim sanayi müdürlüklerinin sisteme katkı sağlaması, kanunla ilgili kurumlara ileriye matuf görevler verilmesi, sanayici ve ticaret erbabına belli yükümlülükler getirmesi gerektiğini

söyledi. Güncelleme taahhüdünde bulunulursa Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde bir pilot çalışma başlatabileceklerini belirtti.

Türker Zorlubaş; Türkiye'deki rakamlar değerlendirilirken, hesaplamalar yapılırken, diğer ülkelerdeki rakamların takip edilmediğini, bir mukayese yapıp yapılmadığını soran Zorlubaş, ayrıca özel sektör ile ilgili bilgileri tespit etmenin, bunların istatistik değerlerini alıp, güncellenin zor olduğunu kabul ettiğini, ancak buna karşılık kamu kuruluşlarının istatistik rakamlarının TÜİK'te olup olmadığını sordu.

TÜİK İzmir Bölge Müdürü Yaka; gerek Avrupa Birliği İstatistik Ofisi, gerekse Ulusal İstatistik Ofisleri ile bilgi değişimlerinin olduğunu, ayrıca OECD ülkeleri ve Birleşmiş Milletler verilerine ulaşabilmek için karşılıklı şifrelerin bulunduğunu ve bilgilere erişebildiklerini, ağustos ayı içerisinde EBSO öncülüğünde yapılacak Koordinasyon Toplantısı'nda Türkiye ve İzmir'i Avrupa Birliği ile

karşılaştırmaya çalışacağını belirterek, kamu kurumlarına ilişkin bilgilere de sahip olduklarını, ancak her konuda bilginin kendilerinde bulunduğunu söyleyemeyeceğini ifade etti.

Enver Olgunsoy; oluşturulmak istenen sanayi envanterinin, geçmiş dönem Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan'ın döneminde yapılan envanterden farklı bir sistem olup olmadığını sordu.

TÜİK İzmir Bölge Müdürü Yaka; Bugüne kadar yapılan çalışmalarının hepsinin aynı olduğunu, bir envanterden bahsedebilmek için çalışmanın önemli bir bölümünün saha çalışması ile mümkün olduğunu, bu çalışmada istisnasız tam sayım esasına göre her firmanın ziyaret edilip, çalışan sayısı, ana makine farkı, yatırımı, dış ticareti, ihracatı, kapasitesi gibi envantere dönük bilgilerin yerinde alınması olduğunu, bunu gerçekleştirmek adına yasal zeminin oluşturulması gerektiğini, şu ana kadar yapılanların işin teorisini konuşma safhası olduğunu dile getirdi.

Enver Olgunsoy; yapılan

çalışmanın düşünce safhasında kalmadığını, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından bir sanayi envanterinin yapıldığını, Bakanlığın elinde bir takım veriler olduğunu söyledi.

TÜİK İzmir Bölge Müdürü

Yaka; Gerek Maliye Bakanlığı'nın, gerek Odaların, gerekse Ticaret Sicil Memurluklarının elinde belli veriler bulunduğunu, ancak firmaya gidip yerinde tespit yapmadan, idari kayıtlardaki verilerle envanter oluşturulamayacağını söyledi.

Murat Kurtalan; devlet tarafından vatandaştan talep edilen bilgiler zamanında verilmezse para cezası şeklinde yaptırım uygulandığını, ancak buna karşın kamu kurumlarında zamanında bilgi düzenlemesi yapılmadığını, örneğin 6 sene önce vefat eden annesinin e-devlet sisteminde 8 sene önceki davasının sürüyor görüldüğünü ifadeyle, kamu kurumlarındaki bu durumla ilgili yaptırım olup olmadığını sordu.

TÜİK İzmir Bölge Müdürü

Yaka; 2007 yılında adrese dayalı nüfus kayıt sistemini oluşturduklarını, ölüm bildirim sistemini de yeni kurmaya başladıklarını, İzmir'in pilot il olduğunu dile getiren Yaka, ölüm bildirim sisteminde hekim ölüme dair bilgileri girdiği anda o kişinin TC'sinin pasife alınacağını, ikametgâhının en yakınındaki mezarlıklar müdürlüğüne bir iş emri gönderilerek, yer hazırlanması isteneceğini, sosyal güvenlik kurumunda emeklilik işlemleri varsa, bakmakla yükümlü kişiler için çalışmanın başlayacağını ifade etti.

Para cezası gibi yaptırımlardan yana olmadığını, sistem işledikçe insanlar daha dikkatli davrandıkça sıkıntılarının ortadan kalkacağını, bu nedenle insanların sisteme sahip çıkmasını istedi.

Zekai Fidan; web sayfasındaki bilgilerin ne kadar güncel olduğunu sordu.

Enflasyon sepetindeki ürünler 2003'ten bu yana her yıl yenileniyor, enflasyon tamamen bilimsel bir çalışmayla hesaplanıyor. TÜFE sepetinde 445 ürün var. En yüksek ağırlık yüzde 2 ile ekmekte. Ekmek fiyatı yüzde 100 artarsa bu enflasyona yüzde 2 olarak yansır.

TÜİK İzmir Bölge Müdürü

Yaka; örnek olarak, dış ticaret verilerinin 40 gün geriden takip edildiğini, ancak bazı verilerin ise ne yazık ki 2008 yılına kadar gidebildiğini söyleyen Yaka, bu anlamda görevlerini daha iyi yerine getirmek adına çalışmalarının sürdüğünü, Başkanlıklarının da güncelleme anlamında çok hızlı ve kararlı talimatlarının bulunduğunu ifade etti.

Kürşad Yuvgun; Medeni Kanun'a göre, bir kişinin, bir ülkede tek bir ikametgâhı olabileceğini, birden

fazla ikametgâhının olamayacağını, bir kimsenin İzmir'in bir ilçesinin bir köyünde olabileceğini, ancak mesleği gereği 30 ilde veya 20 ilçede farklı sürelerde kalabileceğini, bu nedenle kişinin ikametgâhının kendisi tarafından belirlenmesi gerektiğini düşündüğünü, ikametgâhın belirlenmesi için kişinin ömrünün önemli bir bölümünü geçirmesi gibi bir kural olup, olmadığını sordu.

TÜİK İzmir Bölge Müdürü

Yaka; ikametgâhı belirlenmek için kişinin yılın 6 ayından fazlasını geçirdiği yeri baz aldıklarını, bir yılda 12 adres değiştirebileceğini, buna engel olunmadığını fakat bildirim yükümlülüğünün bulunduğunu, değişikliklerin bildirilmesi gerektiğini söyledi.

Kürşad Yuvgun; satış

elemanlarının işinin çok zor olduğunu, özellikle istatistik açısından, sağlıklı data elde edilmesi adına mevzuatın bir esnekliğinin olması gerektiğini, zira kişilerin iradi olarak ikametgâh adresini değiştirmek istemediği sürece beyan vermeyeceği söyledi.

TÜİK İzmir Bölge Müdürü

Yaka; kişinin vereceği adresten doğan vatandaşlık yükümlülüklerini yerine getirmek kaydıyla herhangi bir sorunun yaşanmayacağını söyledi.

Müdürler EBSO'nun iftarında buluştu

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir'de görev yapan kamu müdürlerini iftar yemeğinde buluşturdu. Sanayiciler Kulübü'ndeki iftar yemeğinde EBSO Meclis Başkanı Mehmet Tiryaki, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Yönetim Kurulu Üyeleri ile organize sanayi bölgelerinin başkanları, kamu kurum ve kuruluşlarının müdürleri ile bir araya geldi.

EBSO Meclis Başkanı Tiryaki, Foça'da askeri aracın geçişi sırasında gerçekleştirilen ve iki askerimizin şehit olduğu terör saldırısını kınarken, İzmirli'lerin yaralı askerlere kan vermek için kuyruğa girmesinin, taksicilerin, otobüslerin vatandaşları kan merkezlerine ve hastanelere ücret almadan taşımasının örnek olduğunu dile getirdi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar da, Türkiye'nin ekonomideki başarılarının hak ettiği şekilde gündemdeki yerini alabilmesi için terörün mutlaka

bitirilmesi gerektiğini savundu. Ender Yorgancılar, Suriye'deki olayların da Türkiye'ye zarar vermeden sağduyu içinde bitmesi dileğinde bulundu.

Sanayiciler olarak yatırım yapıp istihdam yaratarak, ürettikleri ürünleri ihraç ederek İzmir ve Türkiye ekonomisinin güçlenmesi için çaba gösterdiklerini belirten EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "İzmir'de örnek yatırımlar, üretim ve organize sanayi bölgelerimiz var. İzmir göç alan bir şehir, başta işsizlik olmak üzere bunun ekonomiye getirdiği sorunların üstesinden

gelebilmek amacıyla, Oda olarak ve 4 bin 700 sanayici üyemizle sizler ve temsil ettiğiniz kurumlarla işbirliği içinde çalışıyoruz. Katkılarınıza ve kurumlarımız arasındaki iyi diyaloga teşekkür ediyoruz" dedi.

TÜİK Bölge Müdürü Rıdvan Yaka da, EBSO'nun kamu kurum ve kuruluşlarıyla oluşturduğu Sanayici-İzmir Bölge Yöneticileri Koordinasyonu ile düzenli toplantılar gerçekleştirerek tarafları bir araya getirip sorunlara çözüm ürettiğini söyledi.

TOBB ve EBSO'nun gıda yardımı sevindirdi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Ege Bölgesi Sanayi Odası, muhtaç aileleri Ramazan'da gıda yardımlarıyla sevindirdi. İzmir'in uzak ve gelir durumu düşük yörelerinde 1001 aileye toplam 30 bin liralık yardımda bulunuldu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı'nın koordinasyonunda gerçekleştirilen yardımlarda TOBB'un 25 bin liralık desteğine 5 bin lira katkı sağlayan

EBSO, 30 bin liraya satın alınan 1001 gıda paketini İzmir'in uzak ve gelir durumu düşük yörelerinden Kiraz'ın Cevizli, Doğancı, Bahçearası, Ören, Bergama'nın Dereköy, Karalar, Sarıcaoğlu, Çeltikçi, Gültepe, Katranç, Ürkütler, Eğiller, Oruçlar, Akcenger, İkizler, Hacılar, Yukarıada, Kurcalar, İneşil, Yeniler, Torbalı'nın Tulum, Karakızlar, Karaot, Kemalpaşa'nın Cumalı ve Yeşilköy, Menderes'in Efemçukuru,

Karabağlar'ın Kavacık köyleri, Buca'nın İnönü Mahallesi, Kızılay Urla Şubesi ile İzmir Romanlar Derneği'ne ulaştırdı.

TOBB ve EBSO'nun yardımlarıyla satın alınan gıda paketlerinin dağıtımında EBSO Vakfı Bayanlar Birliği Başkanı Hülya Kuloğlu ile Birlik üyeleri aktif olarak görev yapıp yardımları Ramazan Bayramı öncesinde ihtiyaç sahibi ailelere bizzat ulaştırdı.

ENFLASYON

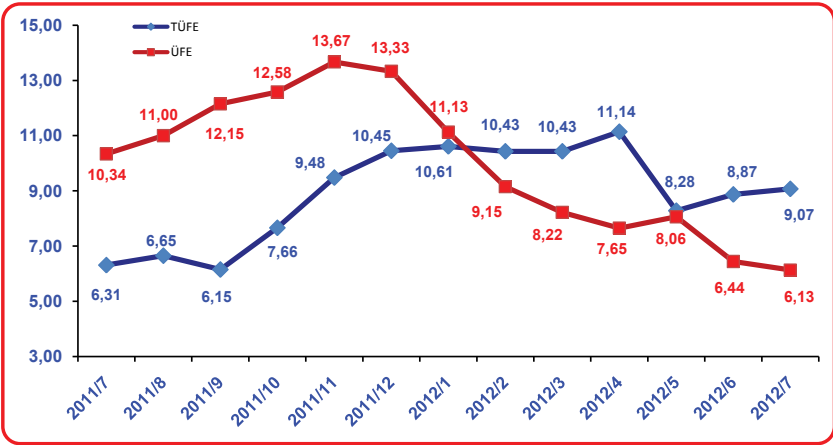
2012 yılı Temmuz ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE'de yüzde 9,07, ÜFE'de yüzde 6,13 oranında artmıştır. Bir önceki aya göre TÜFE'de yüzde 0,23, ÜFE'de ise yüzde 0,31 oranında düşüş gerçekleşmiştir.

Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE'de en yüksek artış; yüzde 18,69 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşmiştir. Çeşitli mal ve hizmetler (yüzde 13,76), konut (yüzde 11,68), lokanta ve oteller (yüzde 9,37) artışın yüksek olduğu diğer harcama gruplarıdır.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayrımda, bir önceki yılın aynı ayına göre İzmir'de TÜFE yüzde 9,19 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 8,94 artış gerçekleşmiştir.

Temmuz ayı ÜFE alt kalemleri bazında, sanayinin üç sektöründen, elektrik, gaz ve su sektöründe yüzde -2,93, madencilik ve taşocakçılığı sektöründe yüzde -1,16, imalat sanayi sektöründe de yüzde -0,10 oranında düşüş gerçekleşmiştir.

Yüzde	TÜFE		ÜFE	
Haziran	2011	2012	2011	2012
Yıllık	6,31	9,07	10,34	6,13
Yıllık Ort.	6,37	9,11	9,59	9,88
Aylık	-0,41	-0,23	-0,03	-0,31

Sanayinin alt sektörleri bazında ÜFE değerlendirildiğinde, en yüksek aylık artış yüzde 1,23 ile rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı sektöründe gerçekleşirken, onu yüzde 0,54 ile

büro makineleri imalatı izlemiştir. Temmuz ayı itibarıyla 791 maddeden, 250 maddenin ortalama fiyatında artış, 379 maddenin ise ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşmiştir.

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

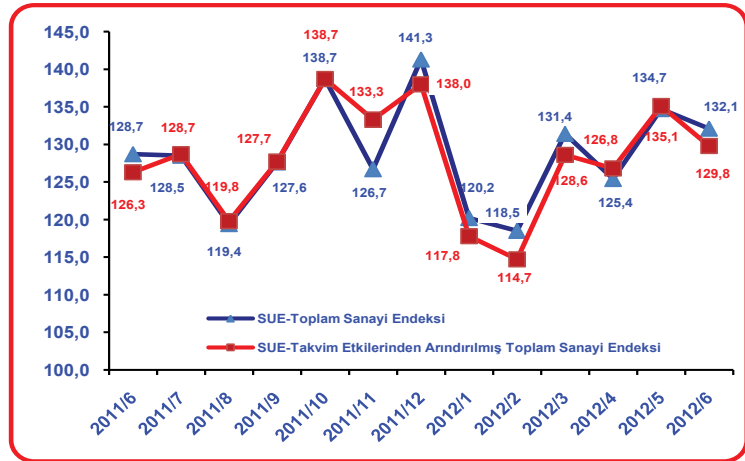
Haziran 2012 (2005=100)	Arındırılmamış			Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Değişim (Aylık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	132,1	2,7	-1,9	129,8	2,7	128,1	-2,0
Madencilik ve Taşocakçılığı	139,6	4,6	5,9	138,5	4,6	133,5	-1,4
İmalat Sanayi	130,2	1,8	-3,1	127,7	1,8	125,6	-2,2
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	145,3	9,2	4,5	145,3	9,2	150,5	1,3

Bir önceki yılın aynı ayına göre, yıllık yüzde 2,7 oranında artan Sanayi Üretim Endeksi, aylık yüzde -1,9 oranında düşüş kaydetmiştir. Takvim etkisinden arındırılmış endekste artış da yüzde 2,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sanayi Üretim Endeksi'ni sektörel bazda değerlendirecek olursak;

Bir önceki yılın aynı ayına göre; madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi yüzde 4,6, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,8 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi de yüzde 9,2 oranında artmıştır.

Bir önceki yılın aynı ayına göre imalat sanayinin alt dallarından; diğer ulaşım araçlarının imalatı yüzde 60,3, ağaç, ağaç ve mantar ürünleri imalatı yüzde 23,3, tütün ürünleri yüzde 14,9 oranında artarken; deri ile ilgili ürünlerin imalatı yüzde -16,8, mobilya imalatı yüzde -11,9, makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı

ise yüzde -11,6 oranında azalmıştır. 2012 yılı Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ara malı imalatı yüzde 6,3, enerji yüzde 6,1 oranında artarken; sermaye malı imalatı yüzde -2,6, dayanıklı tüketim malları imalatı yüzde -2,2 oranında azalış göstermiştir.

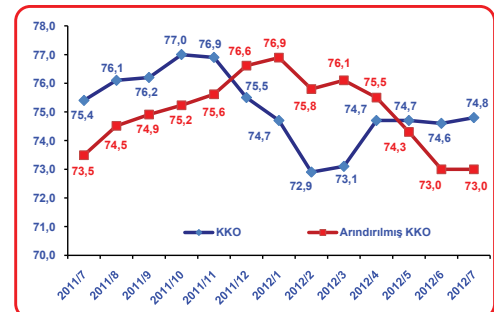
KAPASİTE KULLANIM ORANI

Temmuz ayında Kapasite Kullanım Oranı yüzde 74,8 oranında gerçekleşmiştir.

Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı yüzde 81,1, kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı yüzde 80,3, Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı yüzde 80,1, diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı

yüzde 79,9, tekstil ürünlerinin imalatı yüzde 79,7 ile 2012 yılı Temmuz ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörlerdir.

Temmuz ayında arındırılmış endeks son 20 ayın en düşük oranı olup, Haziran ayındaki seviyesini koruyarak 73,0 düzeyi ile Mart ayından bu yana süren düşüş trendine şimdilik ara vermiştir.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

MAYIS	TÜRKİYE		KENT		KIR	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Kurumsal olmayan nüfus (000)	72.218	73.482	49.457	50.337	22.761	23.145
15 yaş ve üstü nüfus (000)	53.439	54.599	36.878	37.572	16.561	17.027
İşgücü (000)	26.995	27.554	17.688	18.218	9.307	9.337
İstihdam (000)	24.445	25.282	15.640	16.369	8.805	8.913
İşsiz (000)	2.550	2.272	2.048	1.849	502	424
İşgücüne katılma oranı (%)	50,5	50,5	48,0	48,5	56,2	54,8
İstihdam oranı (%)	45,7	46,3	42,4	43,6	53,2	52,3
İşsizlik oranı (%)	9,4	8,2	11,6	10,1	5,4	4,5
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,0	10,4	12,0	10,5	12,1	10,1
Genç nüfusta işsizlik oranı(1)(%)	17,5	15,9	20,5	18,8	11,6	10,1
İşgücüne dahil olmayanlar (000)	26.444	27.044	19.190	19.354	7.254	7.690

(1) 15-24 yaş grubundaki nüfus

2012 yılı Mayıs ayında işsizlik oranı, bir önceki senenin aynı ayına göre 0,8 puan azalarak yüzde 8,2, genç nüfusta işsizlik oranı ise aynı dönemde 1,6 puan gerileyerek yüzde 15,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı yüzde 10,4 olarak kaydedilmiştir.

2012 yılı Mayıs döneminde mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam edilenlerin sayısında bir

önceki döneme göre yüzde 0,4 artış gerçekleşirken; işsiz sayısında ise yüzde 0,2 düşüş gözlenmiştir.

Her yıl işsiz sayısına eklenen eğitilmiş genç nüfus göz önünde bulundurulduğunda, işsizlik oranlarındaki düşüş kadar, bu trendin sürdürülebilirliğinin önemi ortaya çıkmaktadır. Zira mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki yılın aynı ayına göre değişim göstermeyerek yüzde 9,0 seviyesinde

gerçekleşirken; işgücüne katılma oranı 0,1 puanlık artış ile yüzde 49,8, istihdam oranı da 0,1 puanlık artış ile 45,3 seviyesine ulaşmıştır.

İstihdam edilenlerin yüzde 25,2'si tarım, yüzde 18,8'i sanayi, yüzde 7,2'si inşaat, yüzde 48,8'i ise hizmetler sektöründedir.

İşsizlik oranının düşmesinde, inşaat ve hizmetler sektörleri etkili olup; sonbahardan itibaren yeniden yukarı yönlü ivme olası görünmektedir.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi)

Aylar	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
2011					
Mayıs	4.777	6.273	1.769	11.627	24.445
2012					
Mayıs	4.760	6.363	1.828	12.331	25.282

Kaynak: TÜİK

ÖDEMELER DENGESİ

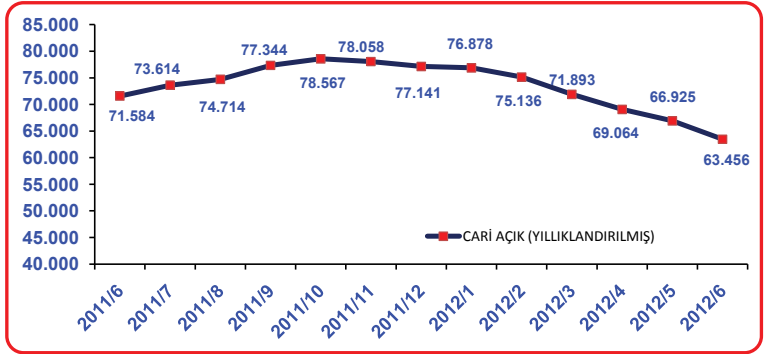
2011 yılı Haziran ayında kümülatif olarak 71,6 milyar dolar açık veren cari işlemler hesabı, 2012 yılı aynı ayda yüzde -11,4 oranında azalarak 63,5 milyar dolar ile düşüş trendini sürdürmüştür.

2011 yılının ilk 6 ayında cari açık 44,7 milyar dolar iken, 2012 yılının aynı döneminde 13,7 milyar dolar azalarak 31,0 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Yine 2012 yılının ilk 6 ayında 2011 yılı aynı döneme göre ihracat gelirleri 10,1 milyar dolar artarken, ithalat giderleri 1,9 milyar dolar azalmıştır. Aynı dönemde, dış ticaret açığında gözlenen 12 milyar dolarlık küçülmenin etkisiyle cari açık da 2011 yılının aynı dönemine göre 13,7 milyar dolar düşüş kaydetmiştir.

(Milyon ABD Dolar)	2011 Mayıs	2012 Mayıs
CARİ İŞLEMLER HESABI	-71.584	-63.456
Hizmetler Dengesi	16.964	18.831
SERMAYE-FİNANS HESABI	58.970	56.922
Yurtdışında Doğrudan Yatırım	-1.844	-3.640
Yurtiçinde Doğrudan Yatırım	12.664	17.291
Portföy Hesabı-Varlıklar	-1.450	450
Portföy Hesabı-Yükümlülükler	26.684	14.960
Diğer Yatırımlar-Varlıklar	12.697	-818
Diğer Yatırımlar-Yükümlülükler	26.715	23.446

Kaynak: TCMB

GÜVEN ENDEKSLERİ

Reel Kesim Güven Endeksi; Haziran ayında da 107,3 seviyesine gerilemiştir. Bir önceki yılın aynı ayına göre 6,8 puan altında kalan endeks, mevsimsellikten arındırılmış haliyle 103,3 seviyesinde kalmıştır.

Bir önceki yılın aynı ayına göre 2 puan düşen, bir önceki aya göre ise 1 puan artan Tüketici Güven Endeksi 92,8 seviyesine yükselmiştir. Tüketici güvenin 100 puan altındaki seyri, pozitif işaretler veren ekonomik verilere rağmen tüketici güvenin henüz sağlanmadığını göstermektedir.

Tüketici Güven endeksindeki artış, tüketicilerin mevcut dönem satın alma gücü, gelecek dönem genel ekonomik durum, gelecek dönem iş bulma olanakları ve mevcut dönemin dayanıklı tüketim mali satın almak için uygunluğu durumlarına ait değerlendirmelerinin iyileşmesinden kaynaklanmaktadır.

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi
Temmuz	114,1	94,8
Ağustos	109,8	91,7
Eylül	112,4	93,7
Ekim	101,9	89,7
Kasım	102,3	91,0
Aralık	97,2	92,0
2012		
Ocak	101,8	92,2
Şubat	107,3	93,2
Mart	112,9	93,9
Nisan	116,0	91,1
Mayıs	113,8	92,1
Haziran	108,1	91,8
Temmuz	107,3	92,8

DIŞ TİCARET

Milyon ABD \$

		İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara (Hammadde) Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
Aylar	Yıl	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Karşılama Oranı (%)
Ocak-Haziran	2011	65.588		119.735		85.092		-54.147		54,8
	2012	74.373	13,4	117.163	-2,1	87.070	2,3	-42.790	-21,0	63,5
Haziran	2011	11.350		21.605		15.097		-10.255		52,5
	2012	13.266	16,9	20.441	-5,4	15.592	3,3	-7.176	-30,0	64,9

2012 yılı Haziran ayında, 2011 yılının aynı ayına göre ihracat yüzde 16,9 artarak 13,2 milyar dolar, ithalat da yüzde 5,4 oranında azalarak 20,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 30 azalarak, 7,2 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre, 2012 yılı Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 16,9 artarken, ithalat yüzde 1,5 oranında azalmıştır.

2011 yılı Haziran ayında yüzde 48,2 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2012 Haziran ayında

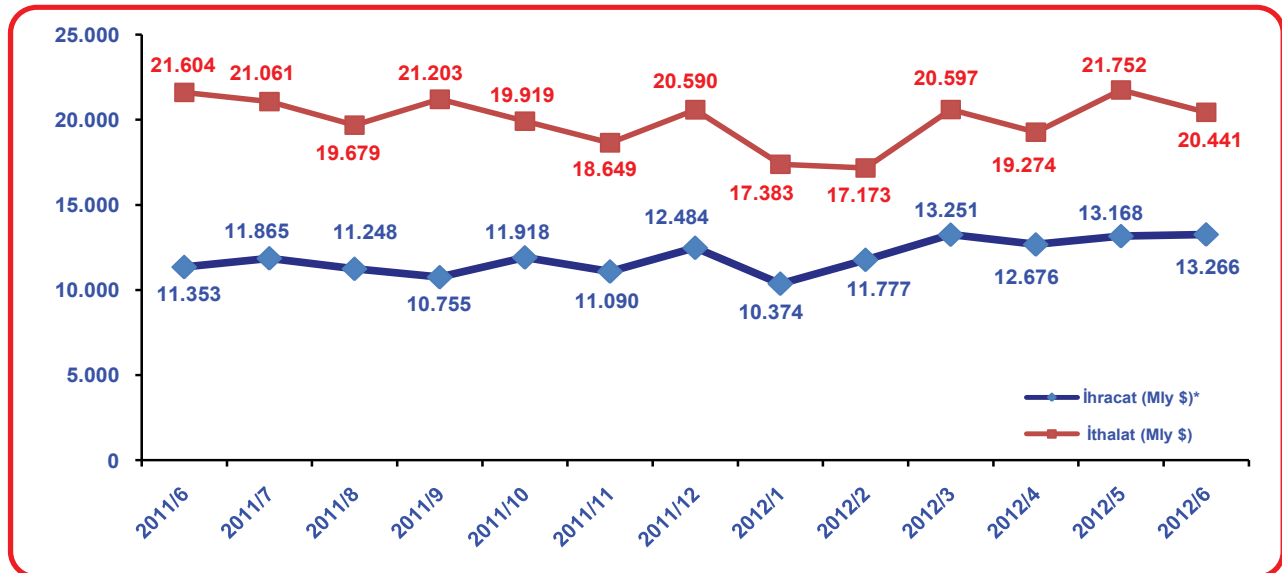
yüzde 37,1'e gerilemiş; AB'ye yapılan ihracat, 2011 yılının aynı ayına göre yüzde 10 oranında azalarak 4,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılı Haziran ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "kıymetli taşlar, kıymetli ve metaller" olurken; bu fasılı "motorlu kara taşıtları ve aksam parçaları"; "demir ve çelik", "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler; bunların aksam ve parçaları", ve "elektrikli makina ve cihazlar, bunların aksam-parçaları" izlemiştir. "Mineral yakıtlar ve yağlar", "kazanlar, makina ve cihazlar, aletler; bunların aksam ve

parçaları", "demir ve çelik", "kıymetli taşlar, kıymetli ve metaller" ise yine en yüksek ithalat yapılan fasıllar olmuştur.

Haziran ayında imalat sanayi ihracatı 2011 yılının aynı dönemine göre yüzde 16,5 artarken, ara malı ithalatı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,3 artış göstermiştir.

2012 yılı Haziran ayında, İzmir'in ihracatı 2011 yılının aynı dönemine göre yüzde 122 ve bir önceki aya göre de yüzde 66 oranında artarak 1.415 milyon dolar, ithalatı ise yüzde 1 oranında azalarak 918 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU

BÜYÜME (Sabit Fiyatlarla)	2007	2008	2009	2010	2011	2012/I
GSYH (Milyon \$)	648.754	742.094	616.703	731.608	772.298	182.743
Büyüme Oranı (%)	4,7	0,7	-4,8	9,2	8,5	3,2
ENFLASYON (%)	2007	2008	2009	2010	2011	Tem.12
ÜFE (yıllık)	5,94	8,11	5,93	8,87	13,33	6,13
TÜFE (yıllık)	8,39	10,06	6,53	6,40	10,45	9,07
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2007	2008	2009	2010	2011	Oca-Haz.12
İhracat	107.272	132.027	102.143	113.883	134.972	74.373
İthalat	170.063	201.964	140.928	185.544	240.834	117.163
Dış Ticaret Dengesi	-62.791	-69.936	-38.786	-71.661	-105.863	-42.790
Cari İşlemler Dengesi	-38.434	-41.959	-13.991	-47.099	-77.089	-63.456
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.)	2007	2008	2009	2010	2011	Haz. 12
Toplam Sanayi	6,9	-0,6	-9,9	13,1	8,9	2,7
Takvim Etkisinden Arındırılmış	-	-0,8	-10,1	13,9	8,2	2,7
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2007	2008	2009	2010	2011	Tem.12
Kapasite Kullanım Oranı	79,2	64,9	67,7	75,6	75,5	74,8
GÜVEN ENDEKSLERİ	2007	2008	2009	2010	2011	Tem.12
Reel Kesim Güven Endeksi	100,6	52,3	92,2	106,4	97,2	107,3
Tüketici Güven Endeksi	93,89	69,9	78,79	90,99	92,0	92,8
SANAYİ CİRO VE SİPARİŞ ENDEKSLERİ	2007	2008	2009	2010	2011	Haz. 12
Sanayi Ciro Endeksi	138,2	158,4	138,2	162,7	208,4	238,0
Sanayi Sipariş Endeksi	146,6	159,4	130,4	155,4	200,2	234,1
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2007	2008	2009	2010	2011	Mayıs 12
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	20.738	21.194	21.277	22.594	24.110	25.282
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.376	2.611	3.471	3.046	2.615	2.272
İşsizlik Oranı (%)	10,3	11,0	14,0	11,9	9,8	8,2
BORSA VE DÖVİZ	2007	2008	2009	2010	2011	Tem.12
İMKB 100 Endeksi	52.786	47.905	49.066	79.226	82.809	64.260
Euro/\$	1,4589	1,3978	1,4316	1,3377	1,2945	1,2320
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2007	2008	2009	2010	2011	Haz.12
Bütçe Dengesi	-13.708	-17.432	-52.761	-40.081	-17.439	-6.270

*: Ödemeler Dengesi ve Bütçe verileri kümülatiftir.

Gösterge sayfalarındaki veriler Ege Bölgesi Sanayi Odası Araştırma Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

GAZETE
nsört

MAIBA
A

TAKVİM

BROŞÜR Grafik Tasarım

Ajanda **AMBALA** **JAÇIKHAVA**

Y SATRANÇ **U** **Koli Fotoğraf Çekimi**

R ÖY Dijital **T** **ETİKET** **BILLBOARD**

ATKI ARAÇ **TABELA** KURUMSAL KİMLİK

K web Medya planlama

P **Logo** organizasyon

P **PROMOSYON**

Sizin için ürettikçe,

Biz Büyüyoruz

GRAFİK TASARIM

B A S K I

PROMOSYON

BAYRAK

ORGANİZASYON

AÇIKHAVA

Kemalpaşa Cad. No:8/2 MTK 1. Girişi Çamdibi - İZMİR / TURKEY • Tel: +90 232.431 00 75 Fax: +90 232.431 00 73

cinarmatbaasi.com.tr • merkez@cinarmatbaasi.com.tr

cinarajans.com.tr • info@cinarajans.com.tr

IML BASKILAR

ROTOGRAVURE BASKILAR

FLEXO BASKILAR

OFSET BASKILAR

ENJECTION BASKILAR

LETTER PREEES BASKILAR

YILMAZ AMBALAJ

Organize San. Böl. 8 Eylül Mah.
Öte Yaka Mevkii No:48 Kemalpaşa / İZMİR
Tel: 0.232. 878 99 45
Faks: 0.232. 878 99 46
e-mail:info@yilmazambalaj.com.tr
www.yilmazambalaj.com.tr

YILCAP

Organize San. Böl. 8 Eylül Mah.
Öte Yaka Mevkii No:48 Kemalpaşa / İZMİR
Tel: 0.232. 878 99 45
Faks: 0.232. 878 99 46
e-mail:info@yilcap.com.tr
www.yilcap.com.tr

ROTOGRAVURE • FLEXO • LETTER PRESS • OFFSET PRINTING (IML) • ENJECTION

YILMAZ OFSET

5615/2 Sok. No:35 Çamdibi / İZMİR
Tel: 0.232. 433 67 31
Faks: 0.232. 459 08 40
e-mail:info@yilmazofset.com.tr
www.yilmazofset.com.tr

İKON AMBALAJ

İzmir Ankara Asfaltı Çambel Köyü Girişi
No:354/1 Kemalpaşa / İZMİR
Tel: 0.232. 880 40 34 - 880 40 35
Faks: 0.232. 880 40 33
e-mail:info@ikonambalaj.com.tr
www.ikonambalaj.com.tr

FİKİRLERİMİZ DE TAZE, MALZEMELERİMİZ DE!

Her gün binlerce kişiye, her gün aynı lezzet ve tazelikte yemek pişiriyoruz.

Toplu Yemek • İşyeri ve Fabrikalara Günlük Yemek Servisi • Catering

Adres: 6089 Sokak No:2 - İşikkent - İZMİR • Telefon: +90 232.436 19 20(Pbx) • Faks: +90 232.436 22 93

www.bortar.com